

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ŘÍZENÍ

STUDIJNÍ PROGRAM: EKONOMIKA A MANAGEMENT
STUDIJNÍ OBOR: OBCHODNÍ PODNIKÁNÍ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**KULTUROLOGICKÉ ASPEKTY ROZVOJE LIDSKÝCH ZDROJŮ
A STABILIZACE VENKOVSKÝCH REGIONŮ**

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Růžena Krninská, CSc.

Autor diplomové práce: Bc. Lenka Popeláková

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a materiálů uvedených v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích, 24. dubna 2009

.....
Lenka Popeláková

Prohlašuji, že v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě ekonomickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne 24. dubna 2009.

.....

Děkuji doc. Ing. Růženě Krninské, CSc. za odborné vedení a všestrannou pomoc,
kterou mi poskytovala při vypracování této diplomové práce.

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	11
2. 1. ZÁKLADNÍ POJMY	11
2. 1. 1. Vymezení venkovských sídel.....	12
2. 1. 2. Definice venkova v rámci EU.....	13
2. 1. 3. Vymezení venkova v České republice	15
2. 2. VÝZNAM VENKOVSKÉHO PROSTORU V SOUDOBÉ CIVILIZACI	16
2. 2. 1. Odkaz totalitního režimu pro život venkovanů	18
2. 2. 2. Faktory změn postavení vesnických sídel.....	18
2. 3. ROZVOJ VENKOVA	19
2. 3. 1. Regionální politika ČR po vstupu do evropské integrace.....	21
2. 3. 2. Program obnovy venkova.....	22
2. 3. 3. Hlavní faktory stabilizace a rozvoje vesnice.....	24
2. 4. POJETÍ REGIONÁLNÍ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKY PODLE EU.....	26
2. 4. 1. Regiony pro regionální politiku.....	26
2. 4. 2. Fondy EU	28
2. 4. 3. Cíle regionální politiky	29
2. 5. MOŽNÉ SCÉNÁŘE VÝVOJE ČESKÉHO VENKOVA	30
2. 6. LIDSKÉ ZDROJE V ROZVOJI REGIONŮ	33
2. 6. 1. Význam prostoru v řízení lidských zdrojů	34
2. 7. KULTUROLOGICKÉ ASPEKTY V ROZVOJI REGIONŮ.....	35
2. 7. 1. Pojem kultura.....	35
2. 7. 2. Typologie pojmu kultura.....	36
2. 7. 3. Funkce kulturního systému.....	37
2. 7. 4. Regionální kultura	38
2. 7. 5. Kulturní dimenze	39
2. 7. 6. Kulturní vzorce	40
3. METODIKA A CÍL PRÁCE	42
3. 1. 1. Hlavní cíl.....	42
3. 1. 2. Dílčí cíle a úkoly	42

3. 1. 3. Vymezení zkoumaného souboru	42
3. 1. 4. Postup zpracování diplomové práce.....	43
3. 2. POUŽITÉ METODY VÝZKUMU	43
3. 2. 1. Techniky sběru dat	43
3. 3. ZPRACOVÁNÍ DAT.....	45
4. VLASTNÍ PRÁCE.....	48
4. 1. CHARAKTERISTIKA OBCÍ.....	48
4. 1. 1. Základní údaje o obci Čkyně	48
4. 1. 2. Dějiny obce Čkyně	48
4. 1. 3. Základní údaje o obci Doudleby.....	49
4. 1. 4. Dějiny obce Doudleby	50
4. 2. ZPRACOVÁNÍ ZÍSKANÝCH DAT A VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	52
4. 2. 1. Identifikace zkoumaného souboru	52
4. 2. 2. Mobilita lidských zdrojů a vztah obyvatel k obci	56
4. 2. 3. Zaměstnanost a studium.....	64
4. 2. 4. Občanská vybavenost	68
4. 2. 5. Zájem o další vzdělávání a kultura v obci	75
4. 2. 6. Spokojenost se životem v obci.....	95
4. 2. 7. Mezilidské vztahy uvnitř obce	98
4. 2. 8. Dodržování zvyků a tradic	102
3. 2. VYHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ TBSD	111
5. DISKUSE	121
5. 1. IDENTIFIKACE ZKOUMANÉHO SOUBORU	121
5. 2. MOBILITA LIDSKÝCH ZDROJŮ	121
5. 3. ZAMĚSTNANOST A STUDIUM	122
5. 4. OBČANSKÁ VYBAVENOST	122
5. 5. ZÁJEM O DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURNÍ VYŽITÍ V OBCI.....	123
5. 6. SPOKOJENOST SE ŽIVOTEM V OBCI.....	123
5. 7. MEZILIDSKÉ VZTAHY	124
5. 8. DODRŽOVÁNÍ ZVYKŮ A TRADIC	125
5. 9. SHRNUÍ VÝSLEDKŮ TBSD VÝZKUMŮ	125
5. 9. 1. Dimenze mocenských pozic.....	125

5. 9. 2. Dimenze dlouhodobosti vs. krátkodobosti.....	125
5. 9. 3. Dimenze individualismu vs. kolektivismu	126
5. 9. 4. Dimenze maskulinních vs. femininních hodnot	126
5. 9. 5. Dimenze rizika vs. jistoty	127
6. ZÁVĚR.....	128
7. SHRNU TÍ – SUMMARY	131
8. PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	132
9. PŘÍLOHY	135

1. ÚVOD

Venkovské osídlení a celý venkovský prostor mají nezastupitelný společenský, kulturní, ekologický a hospodářský význam. Všechny snahy o rozvoj venkova musí být založeny na vědomí svébytných hodnot venkova a na nezbytnosti jeho zdravého a komplexního vývoje v rámci trvale udržitelného rozvoje společnosti a v celkovém kontextu regionální politiky daného státu.

Je velice důležité zachovat a postupně obnovit vlastní obraz vesnic - jejich organické sepětí s krajinou, specifický ráz zástavby, jejich přirozenou a jedinečnou působivost v místě a krajině..

Fundamentem zdravého venkova je místní společenství, člověk, lidské zdroje. Skutečným základem venkovského způsobu života a důvodem toho, proč venkov nepatří do skansenu, ale proč je nadějí soudobé civilizace, je to, že jeho duchovnost není předstíraná, že pojítkem a udržovatelem lidských sídel jsou takové nemateriální skutečnosti jako solidarita, pozitivní identifikace obyvatel s místem a společně slavené tradice.

I poklidný život na venkově byl narušen trendem globalizace, kdysi soběstačný venkov je dnes závislý na městech, pro městského obyvatele je místem zaostalosti. V současné době se regionální politiky snaží o narovnání tohoto handicapu více než kdy jindy.

Snaha obstát v procesu globalizace souvisí se zvládnutím interkulturálních prvků v tomto globálním a multikulturním prostoru na jedné straně, ale vyvolává potřebu neztratit svou identitu, a to upevněním „svých kořenů“ ve vlastní kultuře, na straně druhé. Jinými slovy je nezbytné zvládat globální proměny civilizace s otevřeností k jejím kulturním aspektům a zároveň je nutností zachovat si kulturně regionální specifika.

Kultura prostoru, v němž se nacházíme, je fenoménem, který nás svým způsobem determinuje. Ale náš kulturní prostor na nás působí i přes naši nevědomou stránku osobnosti, protože kultura je jakési informační pole nahromaděných zkušeností daného sociálního celku. Pochopení přijetí kulturních symbolů vlastního společenství je

významným sebezpoznavacím prvkem v rámci společenství a napojení na její symboly může vést k posílení tvůrčích schopností.

Ve své práci bych se ráda alespoň částečně dotkla této nevědomé stránky osobnosti obyvatel vybraných venkovských oblastí. Pokusím se zjistit, do jaké míry jsou na kulturu daného prostoru napojeni původní obyvatelé a v jaké míře ti nově příchozí a jak se liší zmíněná informační pole sociálních celků dvou vybraných venkovských oblastí.

2. LITERÁRNÍ REŠERŠE

2. 1. Základní pojmy

Venkov

Venkov je obydlený prostor mimo město, s menší hustotou zalidnění a malým počtem obyvatel, tradičně orientovaný na zemědělství a většinou blíže spjatý s přírodou. Od města se odlišuje jinou sociální strukturou v níž převažují bezprostřední vazby. Dále můžeme venkov definovat jako území základních územních správních celků, které mají hustotu zalidnění nižší než 100 obyvatel na 1 km² (Schimmerling, 1991).

Sídlo

Sídlo je základní jednotkou osídlení. Za sídlo považujeme každé obydlené místo včetně příslušných ploch, které jsou jeho obyvatelstvem bezprostředně využívány. V sídlech se koncentruje obyvatelstvo, vykonává v nich ekonomickou i další činnost a jsou proto místy reprodukce života společnosti (demografické, ekonomické apod.). Vyznačují se velkou druhovou, velikostní i funkční rozmanitostí.

Současná podoba sídel je výsledkem dlouhého historického vývoje, v jehož průběhu se na jejich utváření uplatnily nejrůznější vlivy, které se měnily v závislosti na stupni socioekonomického rozvoje společnosti.

Velká různorodost sídel v současném světě odráží především rozdílný způsob života jejich obyvatel.

Podle kolektivu autorů in Majerová (2001a) existují dvě základní kategorie. Je to skupina:

- ▶ **venkovských sídel**, která se i nadále rozvíjejí zejména na bázi zemědělské výroby,
- ▶ skupina sídel orientovaných na funkce nezemědělského charakteru – **městská sídla**.

Venkovské sídlo

Venkovská sídla jsou starší vývojovou formou sídel než města. Převládající zemědělská funkce se projevuje ve vnějším vzhledu venkovských sídel. Jsou tvořena

venkovskými sídelními jednotkami, pro něž je typické propojení obytné části a částí hospodářských (např. stodola, sýpka, stáje, kůlny na zemědělské nářadí).

S rozvojem urbanizačního procesu ztrácí některá původně venkovská sídla svůj převládající venkovský charakter. Proto do venkovských sídel v širším pojetí zahrnujeme i sídla, která mají svou původní zemědělskou funkci doplněnou funkcí další – např. obytnou, obslužnou, průmyslovou.

Pro tato sídla se používá označení přechodná sídla a mají obdobný vnější vzhled jako tradiční venkovská sídla, protože další funkce získávají až při svém novodobém vývoji (Kolektiv autorů in Majerová, 2001a).

2. 1. 1. Vymezení venkovských sídel

Jako venkovská označujeme taková sídla, v nichž má převážná většina obyvatelstva ekonomickou základnu v zemědělství. Nezáleží na tom, zda toto obyvatelstvo produkuje zemědělské výrobky pouze pro svoji potřebu, nebo část, případně i celou produkci dodává na trh.

Rozdíl v počtu usedlostí je kritériem k rozlišení tří různých velikostí kategorií venkovských sídel – samot, vísek a vesnic.

Samota je izolované obydlí, které má velký odstup od ostatních zemědělských usedlostí. Prostor mezi nimi (samotou a nejbližšími domy) však nesmí vyplňovat plochy příslušející k domu (dvůr, zahrady), ale musí být tvořen plochami jiného hospodářského využití (pole, les, louky).

Víska je seskupení 4 – 5 (v některých zemích až 20) usedlostí. Plošným rozvojem spojeným s výstavbou dalších domů se může rozrůstat ve vesnici, proto je pokládána za vývojově starší formu některých půdorysných typů vsí.

Vesnice je tvořena větším počtem zemědělských usedlostí. Větší vesnice mají zpravidla několik domů nezemědělského charakteru (škola, domy řemeslníků, kostel, hospoda aj.) (Kolektiv autorů in Majerová, 2001a).

Perlín (1998) se zabývá rozdílem mezi pojmy venkov a vesnice a vystihuje jej takto: **Vesnice** tvoří zastavěné území s typickou rurální strukturou a **venkovský prostor** je tvořen jak zastavěným územím, tak i kulturní krajinou v okolí vesnice.

Obec

Základní sídlištní jednotka ve venkovském prostoru, která jako správní celek je nazývána venkovskou obcí a vymezena maximálním počtem obyvatel (hranice se většinou pohybuje mezi 2 až 5 tisíci obyvatel), z hlediska sociologického je důležitou součástí sociální struktury, specifickou komunitou.

Na rozdíl od pojmu „vesnice“, který lze užít paralelně pro venkovskou obec, je v pojmu „obec“ zdůrazněn prvek správní, politický, zatímco „vesnice“ je více naplněna významem sociálně-kulturním (Kolektiv autorů in Majerová, 2001a).

2. 1. 2. Definice venkova v rámci EU

Základním problémem je otázka, jak definovat venkovský prostor. Může to být neurbanizované území, složené z jednotlivých sídel, obce venkovského (neměstského) charakteru, venkovské regiony (okresy). Evropská unie používá metodiku pocházející z OECD. Jsou možné i další přístupy.

Pro dosažení shody s kritérii Eurostatu přepracovala OECD svou metodiku na stanovení obcí venkovského typu upravením limitů hustoty do 100 obyvatel na km².

Na základě tohoto pramenu žije na venkově téměř 17,5% obyvatel EU na 80% území Evropské unie (Majerová a kol., 2000b).

Venkov

Ministerstvo pro místní rozvoj uvádí, že venkov (venkovské obyvatelstvo) je definován jako území (obyvatelstvo) základních územních správních celků (obcí), které mají hustotu zalidnění (osídlení) nižší než 100 obyvatel na 1 km². Těchto obcí je v ČR 4 995, tj. 80% z celkového počtu 6 242 obcí. Jejich rozloha dosahuje 59 391 km², tj. 75% rozlohy státu. V těchto obcích však žije pouze 2 299 093 obyvatel, tj. 22,3% obyvatel státu.

Členské státy si obecně vyvinuly svoje vlastní definice oblastí venkova. Jsou často založeny na sociálně-ekonomických kritériích (jako jsou modely zemědělství, hustota obyvatel na km² nebo pokles populace) a jsou zcela různorodé a univerzálně nepoužitelné. Na úrovni Evropské unie neexistuje jejich obecná definice.

Nejčastěji používaným kritériem definice rozhraní mezi oblastí venkova a města je hustota obyvatel. Hustota obyvatel v regionech venkova Evropské unie hodně kolísá. Již to je důvodem velmi rozdílných způsobů formulování problematiky politiky venkova.

Jako kritérium pro definici oblastí venkova je ale často hustota obyvatel považována za příliš přibližné a nevhodné kritérium pro přijímání polických rozhodnutí.

OECD¹ vytvořila jednoduchou definici oblastí venkova pro účely mezinárodního porovnávání podmínek a trendů, které se ukázaly jako užitečné i přes velké rozdíly v problematice venkova, jeho perspektivách i politikách na národní úrovni.

Definice rozlišuje dvě hierarchické úrovně:

- ▶ místní,
- ▶ regionální.

Na místní úrovni identifikuje venkovské oblasti jako společenství s hustotou obyvatelstva do 150 obyvatel na km².

Na regionální úrovni rozlišuje větší funkční nebo administrativní jednotky jejich stupněm venkovanství v závislosti na tom, jaký podíl obyvatel žije v obcích na venkově. Regiony jsou členěny do tří kategorií:

- ▶ převážně venkovské regiony (Predominantly rural region – dále jen PRR) – přes 50% obyvatel žije v obcích na venkově, v ČR 6,0% ... EU 9,7%
- ▶ z podstatné části venkovské regiony (Significantly rural region – dále jen SSR) 15 až 50% obyvatel žije na venkově, v ČR 60,2% ... EU 29,8%
- ▶ převážně městské regiony (Predominantly urban region – dále jen PUR) – méně než 50% obyvatel žije na venkově, v ČR 33,8% .... EU 60,5%.

Kritéria Eurostat rozlišují ještě vnitřně tři stupně venkovského prostoru. Jsou to:

do 8 obyv. na 1 km² - extrémní venkovské osídlení (platí pro Cíl 6 SF), v ČR na 5% území - 4 100 km² 16 000 obyvateli,

- 8 - 50 obyv. na 1 km² - méně zalidněné venkovské oblasti, v ČR téměř polovina území s 10% obyvatel,
- ▶ 50 - 100 obyv. na 1 km² - venkovské oblasti, v ČR 1/4 území s dalšími 12% obyvatel.

---

¹ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

2. 1. 3. Vymezení venkova v České republice

Venkovských obcí vymezených na základě definice Eurostatu (tzn. podle hustoty osídlení na 1 km²) je v České republice (dále jen ČR) téměř 5 000 (4 995, tj. 80% z 6 258 obcí ČR), jejich celková rozloha dosahuje skoro 60 tis. km² (59 418, tj. 75% celkové rozlohy státu), ale žije v nich jen necelá čtvrtina obyvatel (2,3 milionů) (ČSÚ, 2004).

Česká republika v Plánu rozvoje venkova pracuje s následující typologií vypracovanou Terplanem. Terplan základní trichotomickou klasifikaci (PRR, SRR, PUR) rozčlenil na následující typy:

- ▶ výrazně venkovské (dále jen V1): více než 50% obyvatel žije ve venkovských obcích,
- ▶ převážně venkovské (dále jen V2): 37,5-50% obyvatel žije ve venkovských obcích,
- ▶ **venkovské celkem V1+V2 (dále jen V),**
- ▶ smíšené (S): 25-37,4% obyvatel žije ve venkovských obcích,
- ▶ **nevyhraněné celkem V2+S2+M2 (dále jen N),**
- ▶ převážně městské (dále jen M2): 15-25% obyvatel žije ve venkovských obcích,
- ▶ výrazně městské (dále jen M1): méně než 15% obyvatel žije ve venkovských obcích,
- ▶ **městské celkem M2+M1 (dále jen M).**

Tabulka 1: Rozčlenění základní trichotomické klasifikace

Typy regionů	Označení	Počet			Rozloha		Počet obyvatel	
		Okresů	Obcí	%	v km ²	v %	v tis.	v %
výrazně venkovské	V1	9	723	11,6	12241	15,5	614	6
převážně venkovské	V2	20	2099	33,6	24500	31,1	1835	17,8
venkovské celkem	V	29	2822	45,2	36742	46,6	2449	23,8
smíšené	S	19	1702	27,3	20148	25,5	2078	20,2
nevyhraněné celkem	N	55	5082	81,4	59482	75,4	6200	60,2
převážně městské	M2	16	1281	20,5	14834	18,8	2287	22,2
výrazně městské	M1	13	437	7	7143	9,1	3485	33,8
městské celkem	M	29	1718	27,5	21977	27,9	5772	56
Česká republika úhrnem	CZ	77	6242	100	78866	100	10299	100

(zdroj: Majerová a kol., 2000b)

2. 2. Význam venkovského prostoru v soudobé civilizaci

V současnosti probíhají značné ekonomické a společenské změny, které staví obce do zcela nové situace. Na pozadí strukturálních změn se mění i úkoly vesnice. Mění se hospodářská struktura a charakter zemědělského hospodaření, snižuje se počet pracovníků v zemědělství. Mizí historická identita s místem (ta byla dříve těsně svázána se zemědělstvím). Sociální kontakty jsou značně zúženy vytěsněním kulturního života do měst. Přetrvává značná sídelní a správní roztříštěnost. Probíhá soutěž mezi obcemi a regiony v hospodářské oblasti, která ovlivňuje tvorbu pracovních míst a zprostředkovně i počet obyvatel. Mnohé vesnice budou mít v důsledku rostoucí nezaměstnanosti v budoucnosti potíže (Majerová a kol., 2000b).

Blažek (1997) vnímá venkov, jako nositele řady významných funkcí:

- ▶ místo, kde se nachází většina zemědělské výroby,
- ▶ zásobuje nás potravinami a surovinami,
- ▶ poskytuje prostor pro zpracování a skladování nejen potravin,
- ▶ prostředí pro rekreaci městského i venkovského obyvatelstva,
- ▶ bydliště významné části populace,
- ▶ obsahuje v sobě zbytky zdravého životního prostředí,
- ▶ obsahuje území lesů, vodních toků.

Proto se mluví o venkovu jako o stabilizujícím prvku krajiny.

V informační společnosti se dle Urbáškové (2005) mění organizační struktury světa práce a světa hospodářství. Tím se také mění podmínky pro zemědělství, které dávají zemědělcům nové možnosti v podnikání, a tím vytváří nové pracovní příležitosti. Se změnou požadavků společnosti na význam a funkci zemědělského hospodářství se mění i požadavky na venkovský prostor a jeho význam v soudobé civilizaci.

Restrukturalizace průmyslu, transformace zemědělství, nové výrobní technologie, nové formy komunikace, rozvoj aktivit v čase a prostoru povedou k novému způsobu života, myšlení a v postoji k budoucnosti.

Venkovský prostor, se stává nadějným životním prostorem:

- ▶ pro zachování přirozených základů života,
- ▶ pro ekologické zemědělství,
- ▶ prostor pro výrobu obnovitelných energií,
- ▶ pro bydlení s nadějnou alternativou pro smysluplný způsob života,
- ▶ pro využití volného času a rekreace.

Venkov – přes všechny současné i minulé snahy i objektivní tendence k unifikaci prostoru existují stále rozdíly mezi čistě městským a ne-městským způsobem života. Hlubší a starší tradice má přitom onen ne-městský způsob, který zhruba od 70. let 20. století je shledáván v Evropě nejen venkovsky zaostalý, primitivní, namáhavý a přežilý, ale také bližší k přírodě a skutečným potřebám člověka. Je spojován s možností lidské civilizace přežít svou celkovou krizi z neúměrného růstu své produkce, vyčerpání přírodních zdrojů, z orientace na rostoucí spotřebu a z deziluze nad rozvratem společenských hodnotových orientací. Většina zastánců tohoto názoru je však vzdálena odmítání techniky, vědy, vymožeností civilizace. Nepředstavují si návrat k primitivním formám hospodaření a života, ale navázání tradice venkova, které mohou řešit společenské problémy.

Je samozřejmě otázkou, které z tradic jsou v dnešní době ještě dostatečně životaschopné: úcta ke stáří a péče rodiny o staré členy, soudržnost rodiny, sousedská výpomoc, větší sociální kontrola společensky patologického chování, pracovitost, úcta k hodnotám a šetrnost, vliv náboženství na celkové mravy, tradice spolkového venkova a další. Specifické pro určité oblasti jsou u nás tradice folklorní, dodržování obyčejů

a zvyků, ať už spojených s církevními svátky, s mezníky přírodního cyklu nebo různými společenskými modernějšími obřady (Kocourková, 1993).

2. 2. 1. Odkaz totalitního režimu pro život venkovanů

Český venkov by také mohl být definován jako to území, které bylo v minulém režimu určeno k likvidaci. Co jiného totiž znamenalo heslo o sbližování města a vesnice: jistě ne to, že se má město svou podobou přiblížit vesnici. A co jiného znamenala proměna zemědělství v zemědělskou velkovýrobu, co středisková soustava obcí, co „bytovky“ a „kulturáky“...

Venkovaní byli vždy lidé, kteří jsou z celé země nejvíce zakořenění, kteří patří ke své rodné hroudě. Přitom venkov bylo z celé země právě to území, které mělo být zničeno ve své podstatě. Člověk ve městě za totality zdaleka nemusel měnit svůj způsob života tak dalece jako venkovan. Je to ostatně v logice totalitárního režimu: ti, kdo jsou nejvíce zakořenění, kdo z tohoto zakořenění čerpají nejvíce síly i faktické soběstačnosti a nezávislosti, ty je třeba nejbrutálněji od domova odervat.

Co se z těchto kleští zrodilo, je dobře známo: ztráta vztahu většiny venkovanů k půdě, takřka úplné vymizení člověka-hospodáře, rozpad vesnického společenství s jeho zvyky, svátky a nepsanými normami, místo venkovské duchovnosti venkovská zazobanost, znehodnocení obrovských rozloh půdy, dalekosáhlé znečištění spodních vod, vymizení mnoha druhů živočichů a rostlin, konec líbeznosti nemalé části české krajiny....(Blažek, 1995).

2. 2. 2. Faktory změn postavení vesnických sídel

Nový pohled na věc vyvolaly podle Majerové a kol. (2000b) především tyto impulsy:

- ▶ Počátkem 70. let nastal obrat ve filosofii řízení (SRN, Francie, Rakousko), řízení shora nahradilo řízení zdola.
- ▶ Celospolečenské změny, zejména přechod k demokratickým principům řízení společnosti, zvýšení samostatnosti obce.
- ▶ Přechod k tržnímu hospodářství. Díky němu se podstatně zvýšil počet subjektů zasahujících do rozvoje vesnických sídel. Velkou roli bude hrát ekonomická samostatnost a odpovědnost obcí při zajišťování pracovních míst.
- ▶ Obě předcházející změny vyvolávají změnu další, kterou je rozpad zemědělských družstev a státních statků či jejich podstatná modifikace.

Znovuzavedení některých forem zemědělské výroby, které v nedávné minulosti ve venkovském prostoru vymizely nebo hrály zcela nepodstatnou roli (rodinné hospodářství).

- ▶ Pokračující vědeckotechnický rozvoj se projevuje v ČR novými přístupy – ekologizací zemědělství s jeho formou, tzv. alternativním zemědělstvím.
- ▶ Zavádění nových činností do venkovského území nebo rozšíření těch, které zde existovaly v menší míře (služby, rekreace, turistika, agroturistika aj.).
- ▶ V důsledku růstu cen pohonných hmot se zmenšují možnosti dojíždění za prací do měst. Dochází k výrazné redukci veřejné dopravy.
- ▶ Změny životního stylu venkovského obyvatelstva, napodobování městských vzorů.

2. 3. Rozvoj venkova

Jak uvádí ministerstvo pro místní rozvoj (2006) Národní rozvojový plán ČR na léta 2007-2013 představuje výchozí strategický dokument pro budoucí období realizace programů fondů EU v regionech ČR a to včetně návrhu struktury a zaměření jednotlivých programů pomoci a způsobu jejich realizace na národní úrovni.

Globálním cílem NRP je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 27. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.

Globální cíl NRP bude naplňován prostřednictvím 4 strategických cílů, které vycházejí ze zjištění analytické části NRP. Na jednotlivé strategické cíle NRP navazují čtyři prioritní osy, které se dále dělí na jednotlivé priority.

- ▶ Konkurence schopná česká ekonomika
  - Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky
    - Konkurenceschopný podnikatelský sektor
    - Podpora výzkumu, vývoje a inovací

- Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
- ▶ Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti
    - Vzdělávání
    - Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti
    - Posilování sociální soudržnosti
    - Rozvoj informační společnosti
    - Chytrá veřejná správa (smart administration)
- ▶ Atraktivní prostředí
- Životní prostředí a dostupnost
    - Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí
    - Zlepšení dostupnosti dopravy
  - Vyvážený rozvoj území
    - Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky
      - Vyvážený rozvoj regionů
      - Rozvoj městských oblastí
      - Rozvoj venkovských oblastí
      - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Praha
      - Evropská územní spolupráce

V Národním rozvojovém plánu České republiky, jak uvádí Ministerstvo pro místní rozvoj (2003), je v oblasti rozvoje venkova a multifunkčního zemědělství uváděna řada strategických cílů:

- ▶ zachování a rozvoj venkovského prostředí a venkovského osídlení, zvýšení zaměstnanosti ve venkovských regionech rozvojem drobného podnikání a služeb a hlubší propojení zemědělství s celkovým rozvojem venkova,
- ▶ zachování krajiny v horských oblastech se všemi přírodními a kulturně historickými aspekty a udržení osídlení obyvatelstvem s plnohodnotným způsobem života,

- ▶ restrukturalizace a diverzifikace výroby, zlepšení ekonomické a sociální situace ve znevýhodněných oblastech s méně příznivými podmínkami a stabilizace jejich osídlení,
- ▶ zachování rámce krajiny a zlepšení životního prostředí v malých oblastech za účelem udržení příležitosti pro bydlení, rekreaci a turismus,
- ▶ rozvoj multifunkčního zemědělství na co největší ploše, zahrnující zemědělství, potravinářství, lesní a vodní hospodářství, se zaměřením nejen na zemědělskou produkci, ale zejména na zajišťování mimoprodukčních funkcí, především údržbu krajiny, environmentální služby, nezemědělské činnosti a na ostatní služby související se zachováním trvale udržitelného rozvoje venkova,
- ▶ zvýšení a garance příjmů zemědělců k zajištění potřebné životní úrovně a snižování rozdílů mezi bohatšími a chudšími regiony,
- ▶ rozvoj životaschopných zemědělských podniků, které co nejlépe naplňují nové poslání a příležitosti zemědělství,
- ▶ prosazení dominantní role zemědělství na zachování a rozvoji venkovského prostředí a udržení osídlení venkova.

2. 3. 1. Regionální politika ČR

Jedním z průvodních znaků evropských států EU je systematická péče o rozvoj regionů. Důraz na implementaci koncepční regionální politiky představuje ve všech členských státech Evropské unie jeden z pilířů, o který se opírá soudobý integrační proces. 1. května 2004 vstoupila ČR do EU a vláda České republiky si je vědoma, že účinná regionální politika musí být chápána jako široký dialog se všemi organizacemi a subjekty, které ovlivňují rozvoj jednotlivých regionů. Nejde pouze o dialog mezi orgány státní správy a samosprávy, ale i o otevřený přístup ke všem ostatním iniciativám, jejichž cíle se shodují s úsilím vlády vytvořit podmínky pro harmonický rozvoj celé České republiky. V současné době se zpracovává návrh „Strategie regionálního rozvoje České republiky“ pro stanovení zásadních opatření regionální politiky směřujících k vyváženému a harmonickému rozvoji jednotlivých regionů ČR, ke snižování regionálních disparit a k podpoře ekonomického růstu v regionech.

Podstatou sledování regionálních rozdílů je odhalit disproporce, které mají výraznou regionální dimenzi. Rozsah těchto disproporcí je ovlivňován především ekonomickou strukturou, kvalitou technické infrastruktury, polohou území, přírodními podmínkami

a v neposlední řadě iniciativou územních orgánů. Rámec pro vymezení regionů se soustředěnou podporou státu je dán § 4 návrhu zákona o podpoře regionálního rozvoje. Pro systém vymezení regionů se soustředěnou podporou státu byly pro období od roku 2001 vymezeny dva základní typy problémových oblastí, jejichž charakter odpovídá praktickým cílům strukturální politiky EU:

► **Strukturálně postižené regiony**

oblasti s vysokým zastoupením průmyslu a vysokým stupněm urbanizace, jejichž průmyslová základna prochází výraznou restrukturalizací a poklesem, spojeným s nadprůměrnou nezaměstnaností.

► **Hospodářsky slabé regiony**

oblasti charakteristické nízkou životní úrovní, nadprůměrným podílem zaměstnanosti v primárním sektoru, nízkou hustotou osídlení a vesměs také s nadprůměrnou nezaměstnaností; obecně jde o venkovské oblasti s nižším stupněm urbanizace a ekonomického rozvoje, avšak s lepším přírodním prostředím.

Z výše uvedeného vyplývá, že venkovské oblasti jsou hospodářsky slabé regiony a rovněž patří mezi regiony se soustředěnou podporou státu. Podkladem pro zadání programu regionálního rozvoje (legislativní podpora v zákoně č.128/2000 Sb. § 84, zákon č.129/2000 Sb. §3) je přijatá strategie rozvoje na kterémkoliv stupni veřejné správy (Urbášková, 2005).

2. 3. 2. Program obnovy venkova

Na základě dlouholetých problémů s postupnou degradací kulturních, sociálních i ekonomických aktivit ve venkovském prostoru přistoupily některé evropské země k formulování relativně komplexního programu zaměřeného na obnovu vesnice a venkova a jeho specifických hodnot. V ČR se Program obnovy venkova (2009) stal v roce 1991 vládním programem, do kterého jsou zapojena ministerstva místního rozvoje, životního prostředí a zemědělství. V roce 1998 byla přijata novela Programu obnovy venkova. Nová verze přejala podstatné části původního programu a přizpůsobila ho novým podmínkám. Hlavním důvodem novelizace Programu obnovy venkova bylo zapojení problematiky obnovy a rozvoje venkova do kontextu regionální politiky České

republiky i regionální a strukturální politiky EU. Původní princip programu, který byl založen na podpoře vlastní iniciativy obcí zůstal zachován i v programu novelizovaném. V souvislosti s uplatňováním regionální politiky státu však dochází k posilování podpory na úrovni mikroregionů (oproti úrovni jednotlivých obcí) a k uplatňování územních i věcných priorit.

Vláda prostřednictvím rozpočtu ministerstva pro místní rozvoj podporuje tento program finančně (dotuje část nákladů na vybrané akce). Metodicky a organizačně jej řídí. Cílem je stabilizace venkovského osídlení, obyvatelstva a tím i zemědělství a zemědělské krajiny prostřednictvím podpory společenského a kulturního života, podpory nabídky pracovních příležitostí na venkově, podpory rozvoje veřejných služeb, ochrany kulturně-historických památek, životního a přírodního prostředí a krajiny. Takto široce koncipovaná obnova vesnice a venkova není ovšem chápána jako obnova stavu českého venkova z roku 1948 nebo 1938, ale jako podpora pro vesnici a venkov v současných společenských a ekonomických podmínkách. Je také míněna jako podpora moderního společenství venkovských lidí, kteří sdílí stejné nebo obdobné životní hodnoty.

Místní POV je založen na dlouhodobé participaci obyvatel při uskutečňování akcí POV a na široké spolupráci místních obyvatel, podnikatelů z vesnice a na pomoci dalších aktivních lidí při jednotlivých akcích. Obec, která se hlásí k POV, si napřed sama ve spolupráci s odborníky musí formulovat cíle svého dalšího rozvoje, musí přesvědčit o dlouhodobých cílech obyvatele obce a po přiznání státní dotace začne realizovat jednotlivé akce. Hlavní motto programu je „Pomož a bude ti pomoženo“ (Majerová a kol., 2000b).

Cíle programu

Vytvořit organizační a ekonomické podmínky k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili a o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství, jmenovitě dle Perlína (1993) o:

- ▶ udržení, obnovu a rozvíjení místních kulturních a společenských tradic, životního stylu, pospolitosti venkovského obyvatelstva a vědomí vlastní odpovědnosti za obnovu a rozvoj vesnic a venkovských regionů,
- ▶ rozvíjení partnerských vztahů mezi venkovem a městy, mezi sousedícími regiony
a mezi spřátelenými obcemi po obou stranách hranic země,
- ▶ rozvoj hospodářství při využívání místních hmotných zdrojů a zaměstnanosti místního obyvatelstva, tj. rozvoj zemědělského i nezemědělského podnikání, služeb, cestovního ruchu apod., rozvoj místního marketingu, klientely a distribučních sítí místních výrobců,
- ▶ zachování a obnovu vlastního obrazu vesnic, jejich organického sepětí s krajinou, specifického rázu venkovské zástavby, jeho přirozené a jedinečné působivosti v místě a krajině, obnovu kulturních památek na venkově,
- ▶ úpravu veřejných prostorů a staveb, zlepšení občanské vybavenosti, technické infrastruktury včetně technických zařízení pro ochranu životního prostředí a dopravní vybavenosti, obnovu tradiční cestní sítě včetně rozvoje alternativní místní dopravy,
- ▶ udržení, obnovu a účelné využití přirozeného produkčního potenciálu zemědělsky využívané krajiny v návaznosti na vhodnou organizaci a využití půdního fondu při zachování a rozvíjení jeho přírodní, obytné a estetické hodnoty,
- ▶ převzetí spoluodpovědnosti celé společnosti za udržení a rozvoj regenerační, rekreační a terapeutické funkce venkovského prostoru.

2. 3. 3 . Hlavní faktory stabilizace a rozvoje vesnice

Jako hlavní faktory uvádí Perlín in Majerová a kol. (2000b):

- ▶ Na rozdíl od městských center s větší a diverzifikovanou nabídkou pracovních příležitostí, je nabídka zaměstnání na vesnici omezená. Zajištění pracovních míst pro bydlící obyvatelstvo a zvláště pro mladé obyvatele nastupující do pracovního procesu je důležitým faktorem stabilizace vesnice. Podpora místních podnikatelských aktivit ve všech sférách ekonomických činností je významným nástrojem stabilizace sídla. Podpora se uskutečňuje například formou vybavení sítěmi technické infrastruktury, institucionální podporou při jednání místních

podnikatelů s dalšími orgány státní správy nebo s komerčním sektorem. Místní podnikatelé zaměstnávají místní obyvatele, a tak snižují tlak na nutnost vyjížděky za prací mimo sídlo, obec.

- ▶ Zajištění technické infrastruktury představuje základní rozvojový problém většiny současných českých vesnic. Kvalitní pitná voda, vyřešení kanalizace a čištění odpadních vod, zásobování elektrickou energií, vytápění na bázi „čisté“ energie, telefonizace a vyřešení likvidace komunálního odpadu – to jsou základní podmínky rozvoje vesnic.
- ▶ Podpora obslužnosti venkovského území veřejnou hromadnou osobní dopravou. I přes vznik a podporu místního podnikání bude i nadále většina obyvatel venkovských sídel vyjíždět za prací a za službami mimo místo svého trvalého bydliště. Centrem dojížděky se stává zpravidla okresní město nebo jiné větší centrum pracovních příležitostí a služeb. Kromě dojížděky do zaměstnání a za službami tvoří významný podíl na této dopravě i dojížděky žáků do škol.
- ▶ Podpora tradičního podnikání na venkově v zemědělské výrobě, v lesnictví, rybářství a v tradičních řemeslech. Tuto podporu může obec poskytovat například výhodnými pronájmy obecních budov a pozemků na provoz těchto aktivit.
- ▶ Podpora podnikání v oblastech cestovního ruchu a propagace obce a regionu. Podpora cestovního ruchu musí být koordinována s obdobnými aktivitami v okolí a na regionální úrovni. Podpora ze strany obce může směřovat do propagace obce a okolí ve sdělovacích prostředcích a speciálních materiálech. Ve sféře cestovního ruchu postupně získávají význam netradiční formy trávení volného času jako je agroturistika, cykloturistika, rodinná turistika, pěší a vodní turistika. Nemalý význam pro rozvoj podnikání má i přítomnost chalupářů a chatařů. Venkovské obce založené podél hlavních silničních tahů směřujících k hranicím dnes profitují z levného stánkového prodeje cizincům. Jde však o aktivitu, která přináší řadu sociálních problémů včetně zvýšené míry kriminality.
- ▶ Zajištění služeb školství je významný stabilizující faktor pro všechny obyvatele vesnice a nejen pro mladé rodiny. Obec ovšem musí zajistit provoz budovy školy (topení, energie, rekonstrukce atd.), zajištění pedagogických pracovníků má na starosti okresní školský úřad. Základní škola (malotřídka, obecná škola) plní do určité míry také roli kulturního a společenského centra v obci. Její

zrušení považují mnozí obyvatelé sídla za znak úpadku. Dojíždění nejmenších dětí do škol ve vzdáleném okolí je jak pro děti, tak i pro jejich rodiče značně nepříjemné a náročné.

- ▶ Zajištění lékařské péče je dalším ze základních stabilizujících faktorů pro vesnice. Větší obce by se měly pokusit zajistit prostor pro ordinaci praktického lékaře. Menší obce mohou zajistit alespoň místo pro malou ordinaci praktického lékaře, která je otevřená pouze v určité dny.
- ▶ Zajištění sociální péče zaměřené na nejstarší, často osamělé obyvatele obce, je jedním z významných znaků dobře fungující místní komunity.
- ▶ Podpora společenského a kulturního života na vesnici, vede k posílení kontaktů mezi členy vesnické komunity, k vytvoření pocitu sounáležitosti obyvatel se sídlem, obcí, krajinou, regionem, má velký stabilizující účinek především na mladou generaci, která je nejvíce náchylná ke stěhování do měst.
- ▶ Obec za podpory státních orgánů může jednotlivé akce a zájmové organizace finančně podporovat a poskytovat jim prostory k činnosti. Příklady společenských, kulturních a sportovních organizací a aktivit na vesnici – hasičský sbor, sdružení chovatelů a pěstitelů, červený kříž, myslivecké sdružení, spolky žen, sokol, tělovýchovná jednotka, folklorní sbor, ochotnické divadlo, kino, knihovna, sportoviště.

2. 4. Pojetí regionální a strukturální politiky podle EU

Dle informací ze Strukturálních fondů (2009) regionální politika Evropské unie, nazývaná též politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS), je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie.

2. 4. 1. Regiony pro regionální politiku

Každý členský stát EU má za sebou samostatný vývoj územněsprávního členění respektujícího přirozené potřeby státní správy a obyvatel. Z toho důvodu existuje v Evropské unii 27 různých systémů správního členění, což omezuje možnosti vzájemného statistického a ekonomického srovnávání regionů pro účely politiky HSS.

Pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech byla proto v roce 1988 zavedena jednotná nomenklatura územních statistických jednotek (NUTS). Na jejím základě jsou dle počtu obyvatel definovány tři hlavní úrovně regionálního členění území:

Tabulka č. 2: Regionální členění území

Úroveň	Doporučený minimální počet obyvatel	Doporučený maximální počet obyvatel
NUTS I	3 000 000	7 000 000
NUTS II	800 000	3 000 000
NUTS III	150 000	800 000

(zdroj: Strukturální fondy, 2009)

Česká republika byla historicky tradičně dělena na kraje odpovídající úrovni NUTS III, avšak kvůli vstupu do Evropské unie musela zavést mezi stát a kraje ještě jeden stupeň členění odpovídající úrovni NUTS II: regiony soudržnosti. Právě na úrovni NUTS II je totiž směřována podpora z fondů EU v cíli Konvergence a částečně též Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Kromě tří úrovní NUTS ještě existují dvě nižší úrovně územněsprávního statistického členění, které však již nejsou určující pro rozdělení prostředků z fondů EU. Jedná se o tzv. místní administrativní jednotky (LAU).

Tabulka č. 3: Členění území České republiky

Úroveň	Název	Počet jednotek
NUTS I	Stát	1
NUTS II	Regiony soudržnosti	8
NUTS III	Kraje	14
LAU I	Okresy	76 + 15 pražských obvodů
LAU II	Obce	6 249

(zdroj: Strukturální fondy, 2009)

2. 4. 2. Fondy EU

Politika HSS je naplňována prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Strukturální fondy jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, jako například ostrovy, hornaté oblasti, řídké osídlené oblasti a pohraniční regiony). Existují dva strukturální fondy:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF):** podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod. (Strukturální fondy, 2009).
- **Evropský sociální fond (ESF):** podporovány jsou neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, podpora začínajícím OSVČ, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání, zlepšování podmínek pro využívání ICT pro žáky i učitele, zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky, zavádění a modernizace kombinované a distanční formy studia, stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru apod. (Strukturální fondy, 2009).

- **Fond soudržnosti (FS)** je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí (Strukturální fondy, 2009).

2. 4. 3. Cíle regionální politiky

Cílem regionální politiky ve většině evropských zemí je podpora rozvoje problémových regionů spojená se snahou redukovat meziregionální diference. Restrukturalizace často zatěžuje regionální rozvoj tak významně, že regiony nejsou schopny vlastními silami zvládnout nezbytné strukturální změny. Společná strukturální politika EU v současné době výrazně ovlivňuje regionální politiku v členských zemích EU (Majerová a kol., 2000b).

V období 2007-2013 sleduje dle zdroje ze Strukturálních fondů (2009) regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má v evropském střednědobém rozpočtovém rámci (tzv. finanční perspektiva) prostřednictvím strukturálních fondů Fondu soudržnosti vyčleněno 308 041 000 000 € (přibližně 8 686,8 mld. Kč):

- **Cíl Konvergence:** podpora hospodářského a sociálního rozvoje regionů na úrovni NUTS II s hrubým domácím produktem (HDP) na obyvatele nižším než 75 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Dále jsou k čerpání z tohoto cíle způsobilé státy, jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii. Tento cíl je financovaný z ERDF, ESF a FS a v České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy.
- **Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost:** podpora regionů na úrovni NUTS II nebo NUTS I, které přesahují limitní ukazatele pro zařazení do cíle Konvergence. Tento cíl je financovaný z ERDF a ESF a v České republice pod něj spadá **Hl. m. Praha**.
- **Cíl Evropská územní spolupráce:** podpora přeshraniční spolupráce regionů na úrovni NUTS III nacházejících se podél všech vnitřních a některých vnějších

pozemních hranic a všech regionů úrovně NUTS III podél námořních hranic, které jsou od sebe obecně vzdáleny nejvýše 150 kilometrů. Dále je podporována meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. Tento cíl je financovaný z ERDF a v České republice pod něj spadají všechny regiony.

2. 5. Možné scénáře vývoje českého venkova

Elzakker (1994) vytvořil čtyři vlastní extrémní scénáře rozvoje českého zemědělství a venkova. Zvolil k tomu čtyři trendy současné české společnosti: kapitalismus, jeho opak – komunismus, nový trend environmentalismus a starý trend humanismus.

1. Scénář volný trh

K zemědělství je přistupováno jako ke každé jiné ekonomické aktivitě. Vyrábí se tam, kde je to levnější. Peníze jsou pro lidi důležitější než bezpečnost, životní prostředí či zaměstnání. V popředí zájmu je vývoj průmyslu. Sloganem vlády je „masová produkce pro masovou spotřebu“. Mzdy se pochopitelně zvyšují postupně, aby se udržela levná pracovní síla.

Dalším sloganem vlády je „nejdříve ekonomika, potom ekologie“. Aby se udržely nízké výrobní náklady českého zboží, životní prostředí je zanedbáváno tak dlouho, dokud to tolerují sousední země.

Zemědělství zůstává zanedbávaným sektorem. Výměra zemědělské půdy poklesla o 50%. Na venkově je malá nezaměstnanost, protože tam žije málo obyvatel. Lidé jsou zapotřebí v průmyslu, odstěhovali se proto do průmyslových center.

Volný trh je pro venkov pohromou. Je hezké říkat, že trh si vše bude regulovat sám, problémem však je to, že mnoho environmentálních a společenských nákladů nemá určenu svoji cenu a proto jej tvůrci hospodářské politiky nedokáží chápat a ohodnotit.

2. Scénář státní paternalismus

Je vysoká nezaměstnanost. Lidé se cítí natolik ohroženi rozpadem jistot a růstem sociální nerovnosti, že si přejí částečný návrat do časů, kdy byl život bez nebezpečí. Mít práci a důchod je pro ně důležitější než cokoliv jiného.

V následujících letech se země přestává orientovat na Západ a uzavírá se do sebe. Ekonomika se soustřeďuje na soběstačnost. To se týká všech sektorů, zejména však zemědělství, které má desetiprocentní nadprodukcí. Zůstává zaměřeno jen na jednu funkci – produkci potravin. Kvalita potravin se nezlepšuje.

Většina lidí oceňuje životní jistoty. Mzdy a příjmy zůstávají velmi nízké, ale nízké jsou i ceny základních životních potřeb. Neexistuje žádná snaha o spory energie, naopak se nepřetržitě vyrábí „laciná“ později jaderná energie. Veřejnost je udržována v nevědomosti o důsledcích nepřetržitého, celá desetiletí trvajícího, přehlížení stavu životního prostředí.

Pro venkovské obyvatelstvo může být tento vývoj z počátku příznivější, než scénář volného trhu. Poškození přírody, půdy a ekosystémů je však v obou případech velké a nežádoucí.

3. Ekologický scénář

Čisté životní prostředí je považováno za mnohem důležitější než hmotný prospěch, sociální jistoty a zaměstnanost. Slogan vlády zní „Dnes investovat do čisté budoucnosti“. Vyčištění prostředí, vývoj moderních technologií přátelských k životnímu prostředí, jejichž tržní hodnota stoupá, účelné využívání zdrojů při jejich rostoucích cenách a pozitivní image země se stávají mnohem důležitější než momentální vydělávání peněz.

Vláda investuje do rekvalifikací a vzdělání obyvatelstva. Vše, co škodí, je silně zdaněno, od benzínu a cigaret až po produkci odpadů. Významné investice směřují do sektoru veřejné dopravy, hlavně železnic a na ně navazujících autobusů. Rostoucí znečištění z provozu soukromých dopravních prostředků je zastaveno tak zvanou ekologickou daní, která se stává významným zdrojem státních příjmů. Podstatná část energie se vyrábí a spotřebovává místně. Princip „znečišťovatel platí“ se stává státní politikou.

Průmysl je decentralizován, tradiční průmyslová centra jsou rušena. Rozvoj sektoru služeb (zvláště turistiky) a lesnictví je rychlejší než vývoj průmyslu. Vládě se vyplatí zlepšovat infrastrukturu a veřejné služby na venkově, protože rostoucí turistický ruch umožňuje získávat finanční prostředky. Mnoho Čechů odchází na venkov pracovat nebo jen na prázdniny nebo víkend

Zemědělské hospodaření v chráněných oblastech a v oblastech ochrany vodních zdrojů je založeno na metodách ekologického zemědělství. Ceny potravin jsou relativně

vysoké, neboť do jejich ceny se započítávají výdaje na ochranu životního prostředí. Klíčovým slovem je kvalita.

K rozvinutí ekologicky přátelských technologií je zapotřebí vysokých investic, a to si tato země nemůže dovolit. Kromě toho schází vůle občanů České republiky upřednostnit zdraví a budoucnost před materiálním bohatstvím.

4. Scénář pro rozvoj venkova

Všude v západním světě lidé zjišťují, že materiální prospěch jim štěstí nepřináší. Materialismus vede k individualismu, duševní prázdnotě, rozbití rodiny, rozbití sociálních vazeb. Roste poznání, že rozvoj schopností jedince a rozvoj harmonických vztahů mezi lidmi navzájem je lepší cíl života.

Klíčovými hesly jsou diverzifikace, integrace a sebeurčení. Rozhodovací pravomoc je decentralizována a přenesena na regionální úroveň, na místní mnohaodvětvová sdružení pro rozvoj. Lidé se starají sami o sebe. Nová regionální sebedůvěra podporuje kulturu, folklór a řemesla. Menší, ale efektivní rozsah podnikání přispívá k vyšší zaměstnanosti.

Zemědělci přecházejí na soukromé hospodaření se smíšenými farmami. Přidaná hodnota zůstává v rámci venkovské ekonomiky, která ji vyprodukovala. Venkov se znovu stává důležitým dodavatelem rukodělného zboží. Každý region je soběstačný v produkci potravin a své přebytky nabízí též v nejbližších městech. Ekologické zemědělství dosahuje 10%.

Je ustanoven určitý druh společenské kontroly, zaměřený na znečištění. Znečištění je důkladně rozptýleno do malých aktivit po celé zemi, tudíž není tak viditelné.

Venkov žije. Hlavním zdrojem příjmů je turistika a malý průmysl. V zemědělství jsou nižší výdělky, mohou být však zvýšeny vedlejšími aktivitami farmářů nebo jejich účastí při zpracování a prodeji zemědělských produktů.

I tento model je extrémem a může přinést ekonomické problémy celé společnosti. Přináší nebezpečí izolace, nezájmu o globální, celosvětové problémy.

2. 6. Lidské zdroje v rozvoji regionů

Majerová a kol. (2000b) usuzuje, že koncepce rozvoje a trvale udržitelného růstu úzce souvisí s globálními problémy současného světa. Růst v kterékoliv oblasti společenského života musí čerpat zdroje. Přírodní zdroje, i ty, které byly dříve pokládány za obnovitelné, jsou v podstatě vyčerpány. Má-li se dále dosahovat růstu, může to být pouze prostřednictvím využívání obnovitelných zdrojů, mezi nimiž zaujímají čelné místo lidské zdroje. Každý člověk vládne určitým potenciálem, který často není plně využit. Plně využit není ani potenciál kooperace lidí. Lidé pracující ve skupinách a týmech své možnosti ve vzájemném kontaktu a kooperaci obohacují, rozšiřují a korigují své názory, náměty, ideje atd. Lidský potenciál skupin, organizací, je více než pouhý souhrn dílčích potenciálů jednotlivců. Vžil se pro něj pojem lidské zdroje. Ztráty, které vznikají nevyužíváním lidských zdrojů zpomalují nebo přímo blokují další růst.

Moderní státy jsou si vědomy, že kultivace lidského potenciálu představuje nikdy nekončící proces. Proto usilují o zvyšování úrovně vzdělanosti populace, věnují stálou pozornost rozvoji schopných jedinců a vytvářejí podmínky pro jejich uplatnění.

Lidský potenciál společnosti je velice významným faktorem, usnadňujícím projektování a zavádění změn, resp. jejich stimulaci.

Národní rozvojový plán České republiky věnuje značnou pozornost rozvoji lidských zdrojů i rozvoji venkova.

V komplexním hodnocení silných a slabých stránek hospodářského, sociálního a regionálního vývoje České republiky je v Národním rozvojovém plánu České republiky uváděna jako silná stránka, týkající se lidských zdrojů kvalifikace stávajících pracovních sil, zejména vysoká úroveň kvalifikace v dělnických profesích a u středoškolsky vzdělaných kádrů. Zároveň je jako silná stránka vývoje uváděn nízký podíl zaměstnanců v primárním sektoru. Pokles pracovních sil v zemědělství od roku 1990 je toho důkazem.

K slabým stránkám pak patří malá mobilita a adaptabilita pracovních sil a zároveň nedořešená koncepce vzdělávací soustavy. Kromě toho se slabými stránkami objevuje vyliďňování venkova v důsledku poklesu místních pracovních příležitostí, zhoršování dopravní obslužnosti veřejnou dopravou a nedostatečných občanských služeb. Nízká mobilita pracovních sil souvisí především s nedostatkem bytů a problematikým

fungováním trhu s nimi. Dalším závažným aspektem omezujícím mobilitu je zakořeněnost lidí v určitém regionu a neochota stěhovat se za prací, případně za ní dojíždět.

Vylidňování venkova v důsledku poklesu místních pracovních příležitostí a zhoršování dopravní obslužnosti veřejnou dopravou se projevuje úbytkem obyvatelstva a jeho stárnutím zejména v malých a velmi malých sídlech, která však nezanikají. Ekonomické podmínky obsluhy těchto sídel se postupně zhoršují. Tato skutečnost vede jednak k degradaci periferních oblastí, jednak k podstatnému zhoršování provozních nákladů obcí v přepočtu na jednoho obyvatele.

Za nejvýznamnější priority v této oblasti lze dle Majerové a kol. (2000b) pokládat:

► **řešení problémů zaměstnanosti a adaptability lidských zdrojů**

zvýšení adaptability zaměstnavatelů a zaměstnanců na změny ekonomických a technologických podmínek, vzdělávání a vytváření nových pracovních míst s důrazem na ohrožené regiony a skupiny obyvatelstva a na venkov,

► **rozvoj celoživotního vzdělávání a výchovy.**

K podobnému závěru dochází i Hrabánková a kol. (2007), když uvádí že, lidské zdroje hrají v rozvoji společnosti nezastupitelnou roli. Stejně je tomu tak i v rozvoji podniků, sektorů a v neposlední řadě je význam role lidského faktoru nezpochybnitelný i z regionálního pohledu. Toto výlučné postavení vychází ze skutečnosti, že lidský faktor je jediným výrobním faktorem, který je schopen využívat všechny ostatní výrobní faktory.

Úroveň respektive kvalita lidských zdrojů je ovlivňována celou řadou působících faktorů, objektivního i subjektivního charakteru.

2. 6. 1. Význam prostoru v řízení lidských zdrojů

V současném světě, kde se objevuje nebezpečí, že budeme „pohlčeni“ nově se tvořící odcizenou globální kulturou (zatím odtrženou svým způsobem i od většiny etických hodnot), stále více stoupá přirozený význam toho, že každý člověk potřebuje někam náležet, mít povědomí o svých kořenech jako o pevném bodu v dnešním světě, v němž se všechny jistoty stávají tak relativním pojmem. Proto s pojmem globalizace vystupuje v zahraničí používaný termín lokalizace, pro naši současnost dobře slučitelný s pojmem regionalizace, spolu s kterým bývá vyzdvižována také různost místních kultur a jejich

specifičnost, která při tolerantnosti se stává přínosem a obohacením celosvětového společenství.

Kulturní tradice regionu jsou skutečně něčím, s čím je možné se identifikovat za předpokladu uvědomění si toho, co je kulturní kapitál ukrytý v regionální kultuře.

Mimo jiné je nezbytné zachytit ideje a myšlenky na úrovni regionů, které mají vazby na celý „region Čech“ a popřípadě i na region Evropské unie (Krninská, 2002).

2. 7. Kulturologické aspekty v rozvoji regionů

2. 7. 1. Pojem kultura

Jak uvádí Soukup (2000) pojem kultura má svůj původ v antickém starověku. Vznikl z latinského „colo“, resp „colere“, a byl původně spojován s obděláváním zemědělské půdy. (agri kultura). Novou dimenzi pojmu kultura odkryl slavný římský filosof Marcus Tullius Cicero, když v Tuskulských hovorech nazval filosofii kulturou ducha. Tím položil základ pojetí kultury jako charakteristiky lidské vzdělanosti.

V průběhu 18. století se v germanizované podobě pojem kultura (Kultur) rozšířil do děl osvícenských filosofů a historiků. Kultura je v této době již poměrně jednoznačně chápána jako oblast lidské existence, která stojí v protikladu k přírodě.

Tuto myšlenku podrobně rozebírá Nový a kol. (1996) a sice, že obnáší všechno to, co člověk přetvořil a vytvořil v běhu generací s tím, že kultura s přírodou koexistují, ale neprolínají se. Tyto lidské výtvořky jsou jednak materiální produkty, ale i produkty duchovní, vztahy, myšlenky, ideje atd. Ty jsou předávány v každé společnosti dalším generacím v procesu socializace, v němž dominantní úlohu sehrává výchova. Jejich přejímání je možné pouze prostřednictvím subjektů a nástrojů, které v dané společnosti existují a jsou pro ni typické.

V širším pojetí je vlastně kultura novou realitou, ve které člověk žije.

Velký sociologický slovník in Lukášová a kol. (2004) uvádí, že pojem kultura v obecném slova smyslu označuje specifický způsob organizace, realizace a rozvoje činností, objektivizovaný ve výsledcích fyzické a duševní práce.

Jinými slovy obrazně řečeno je kultura nahromaděná zkušenost daného sociálního celku. (Nový a kol. 1996)

2. 7. 2. Typologie pojmu kultura

Soukup (2000) konstatuje, že v současné odborné literatuře převládají tři základní přístupy k vymezení rozsahu a obsahu pojmu kultura:

1. Tradiční axiologické pojetí kultury, vycházející z humanistické a osvícenské tradice používání tohoto pojmu ve filosofii. Axiologická koncepce kultury je výrazně hodnotící. Omezuje rozsah třídy kulturních jevů pouze na sféru pozitivních hodnot, které přispívají ke kultivaci a humanizaci člověka a k progresivnímu rozvoji lidské společnosti. Do kultury jsou tak tradičně zahrnovány zejména takové oblasti duchovních hodnot společnosti jako umění, věda, literatura, osvěta, výchova, ušlechtilé a pokrokové ideje apod.

2. Globální antropologické pojetí kultury, zahrnující do kultury nejen pozitivní hodnoty, ale všechny nadbiologické prostředky a mechanismy, jejichž prostřednictvím se člověk jako člen společnosti adaptuje k vnějšímu prostředí. Antropologické pojetí kultury nemá hodnotící funkci. Díky tomu lze charakterizovat různá společenství v čase a prostoru podle jejich specifických kulturních prvků a komplexů. Antropologické pojetí kultury chápáné jako systém artefaktů, sociokulturních regulativů a idejí sdílených a předávaných členy určité společnosti se prosadilo zejména v sociální a kulturní antropologii, archeologii, etnografii, etnologii, sociologii, psychologii a kulturologii.

3. Redukcionistické pojetí kultury zahrnuje velké množství přístupů, pro které je typická snaha omezit rozsah pojmu kultura pouze na určitý výsek sociokulturní reality. Snaha vymežit antropologický pojem kultury tak, aby zahrnoval méně a odhaloval více, je charakteristická zejména pro přístupy rozvíjené v rámci směrů současné kognitivní a symbolické antropologie. V protikladu ke globálnímu pojetí kultury jsou rozvíjeny zejména sémiotické přístupy, které redukují pojem kultura na systém znaků a významů, sdílených členy určité společnosti.

2. 7. 3. Funkce kulturního systému

Nový a kol. (1996) vymezuje základní funkce kulturního systému takto:

1. Funkce sebepotvrzující

Kultura poskytuje a dále předává jednotlivým příslušníkům smysl společného celku (národa, podniku, rodiny). Orientuje jejich chování na ty skutečnosti, které je třeba zachovat nebo rozvíjet pro jeho udržení a přežití. Je uváděn ne jako výraz vůle integrujících jedinců, ale jako svébytná skutečnost, která je hodnotou sama o sobě a které, když tato hodnota je uznána, se musí jedinci ve svém chování přizpůsobit. Odtud potom pocházejí takové požadavky na jednotlivce, jako položit život v zájmu národa, být loajální s organizací, ve které je člověk zaměstnán, plně se obětovat svým dětem nebo rodičům apod.

2. Funkce zajištění kontinuity

Respektování svébytnosti celku, potvrzeného v kulturním systému, znamená i jeho respektování ve vývojovém procesu. Tento celek je zachováván i v případě, kdy se proměňuje „obsazení“ daného společenství, kdy jednotlivci nebo dokonce i celé sociální skupiny odcházejí a objevují se noví a další, kteří se rovněž musí přizpůsobit. Kontinuita je obsažena i kumulací kultury, která zaznamenává „výhry i porážky“ v dlouhém historickém sledu a je vlastně pamětí společnosti. Ta je podstatně větší, obsažnější a trvalejší než paměť kteréhokoli jejího individuálního příslušníka. Např. vědomí regionální svébytnosti, tradic podniku.. Člověk se díky nim může orientovat v jakékoli situaci, ač ji předtím nezažil a nemá vlastní zkušenost a musí se správně zachovat.

3. Funkce korekce individuálního chování

Kultura je definována především jako soubor vzorců chování. Z tohoto důvodu je kultura zároveň nástrojem, díky němuž nemá chování jedinců rozkladný ale sjednocující charakter. Kultura nejen zachovává tyto vzorce, ale vytváří též jejich konkrétní podobu, pro kterou jsou vnímány, pochopeny a přijímány. To dává možnost nechat se jimi vést i v praktickém každodenním životě člověka a respektovat je v jakékoli sféře nebo oblasti. Díky tomu může každý příslušník zmiňovaného celku upravit své vztahy vůči ostatním a zachovat se vůči nim tak, aby

nevyvolával nežádoucí konflikty. Respektování obecných principů chování umožňuje navíc předvídat důsledky nejen chování vlastního, ale i druhých lidí a adekvátněji na něj reagovat. Může se tak na možné a pravděpodobné utváření životních situací předem připravit.

4. Funkce identifikační

Vytvoření specifického sociálního útvaru, který má svůj vlastní historický vývoj a v němž jednotlivci respektují specifické skupiny chování, má za následek možnost odlišení tohoto celku od jiných subjektů v daném sociálním prostředí. Osvojení si těchto specifických principů a navíc jejich zvláštní výraz, výraz odlišný od jiných celků, naskýtá kterémukoli příslušníku možnost ztotožnit se, identifikovat se s tímto celkem a získat vědomí skutečné příslušnosti. Navíc přijetí dané kultury znamená odlišení se od jiných, kteří danou kulturu nepřijali a nejsou tedy součástí celku. Společné vzorce a vlastní chování, ve kterém jsou tyto vzorce respektovány, ohraničují tento celek i jako soubor konkrétních jedinců. Dávají rozeznat – kdo je a kdo není příslušníkem daného celku.

2. 7. 4. Regionální kultura

Jeden z možných způsobů vnímání kultury je na úrovni regionální. Regionální kultura je nejbližším nositelem základních kulturních vzorců, které mohou ovlivňovat charakter i konkrétní podobu podnikové kultury. Kulturní tradice regionu jsou něčím velice silným a významným za předpokladu uvědomění si toho, jaké množství generací tento kulturní kapitál, ukrytý v regionální kultuře, utvářelo a jak lze jeho sílu při přenosu do podnikové kultury využít (Krninská, 2002)

Vrátíme-li se k funkcím kultury, konkrétně k identifikační funkci kultury v obecnější rovině (Hofstede in Nový a kol 1996) pak dle bezprostřednosti, síly a zásadnosti působení lze vyčlenit následující úrovně kulturních jevů:

- úroveň idejí a hodnot,
- úroveň hrdinů a rituálů,
- úroveň symbolů.

Konkrétními kulturními projevy, které do značné míry respektují vymezení výše uvedené, jsou:

- požadavky,
- vzory,
- znaky,
- chování.

2. 7. 5. Kulturní dimenze

Nový a kol.(2001) konstatuje, že různé společenské vědy jako sociologie, kulturní antropologie a psychologie dlouho hledaly a stále hledají určitá kritéria, podle nichž by mohly přehledně a srozumitelně ukázat klíčové odlišnosti jednotlivých kultur. Především tedy takové rozdíly, které významně modifikují interpersonální percepci a komunikaci a které mohou zásadně ovlivnit oboustranné pochopení a porozumění mezi lidmi i jejich řízení.

Porovnávat kultury můžeme dle Nového a kol. (1996) tím, že porovnáváme jaký důraz klade příslušná kultura na jednotlivé hodnoty konkrétního jednání a chování člověka. Jednotlivé kultury můžeme tedy adekvátně srovnávat na úrovni obecných tendencí v chování příslušníků té které kultury. Tyto základní tendence se v chování příslušníků kultury nazývají dimenze kultury.

Ke zjišťování převládajících kulturních dimenzí u jednotlivých společností lze dle Krninské (2002) využít Test barevně sémantického diferenciálu (dále jen TBSD), který je nově zařazen mezi metody používané v České psychologické diagnostice. Jeho použitím je možné kromě jiného vyhodnocovat hierarchii vědomé a nevědomé stránky lidského potenciálu jednotlivce. (Čím vyšší je shoda mezi vědomou a nevědomou hierarchií hodnot, tím vyšší je využitelnost osobnostního potenciálu jedincem).

Navíc je tento psychologický test použitelný i v sociální a kulturologické sféře i z hlediska možnosti průzkumu stavu kolektivního nevědomí societ. Čím je vyšší shoda mezi asociacemi členů society, tím spíše lze říci, jaké společné hodnoty sdílí, což je využitelné pro určení kulturologických aspektů různých societ.

Hofstede (2007) dle empirických výzkumů vymezil následující kulturní dimenze, které se projevují v postojích a jednání jedinců a potažmo i societ:

1. Velká mocenská distance vs. malá mocenská distance

Jde o stupeň míry, v jaké hierarchicky níže postavení členové society očekávají a akceptují skutečnost, že je mezi lidmi rozdělena nerovným způsobem.

2. Individualismus vs. kolektivismus

Individualismus je příznačný pro společnost, ve které jsou vztahy mezi jednotlivci volné: očekává se, že každý se stará zejména sám o sebe a svou bezprostřední rodinu. Kolektivismus je typický pro společnost, ve které jsou lidé od svého narození integrováni do silných, soudržných skupin.

3. Maskulinita vs. femininita

V maskulinní společnosti jsou rodové role jasně odlišné. Od mužů se očekává, že budou asertivní, houževnatí, přísní a orientovaní na výkon, materiální hodnoty a úspěch. Od žen se vyžaduje umírněnost, solidarita, péče a zájem o kvalitu a kulturnost života. Ve femininní společnosti se rodové role překrývají a od mužů i žen se očekává umírněnost, solidarita, péče a zájem o kvalitu a kulturnost života.

4. Obava z nejistoty

Jde o míru, v jaké se členové society cítí být ohroženi nejistými, neznámými, nejednoznačnými či nepřehlednými situacemi.

5. Dlouhodobá vs. krátkodobá orientace

Dlouhodobá orientace je příznačná pro společnost, ve které jsou podporovány a prosazovány hodnoty zaměřené na budoucí odměny – konkrétně jde o vytrvalost, šetrnost a hospodárnost. V krátkodobě orientované společnosti je důraz kladen na hodnoty související s přítomností a blízkou minulostí.

2. 7. 6. Kulturní vzorce

Ve své knize Benedictová (1999) předkládá portréty tří kmenových kultur:

- Apollonský typ kultury, který je charakteristický trpělivostí, uměřeností a sebeovládáním. Základním principem, který prostupuje životem této společnosti vyznačující se zdrženlivostí, klidem a skromností, je motiv ritualizace.

- Pro Dionýský typ kultury je charakteristický boj o prestiž – rivalizace. Životní způsob příslušníků této kultury je prostoupen individualismem, výstředností a agresivitou. Cílem náboženských obřadů je opojení a extáze. Prvky dionýského životního způsobu, zejména statutové soutěžení, prostupují náboženský, hospodářský i soukromý život tohoto kmene.
- Paranoidní typ kultury stojí v kontrastu k výše zmíněným typům. Specifické podmínky života, vyplývající z nepříznivého ekologického prostředí, neustálé nepřátelství a války, vyvolaly daných obyvatel všudypřítomný stav úzkosti, podezíravosti a ohrožení. Prakticky nikdo nikomu nedůvěřuje. Proti sobě stojí nejen vesnice, ale i vlastní manželé. Obyvatelé jsou mrzutí, vášniví, žárliví, podezíraví a zlostní. Z pocitu neustálého strachu o život a ohrožení v osobním a společenském životě se vyvinuly u příslušníků této kultury znaky paranoie jako zcela normální a běžné rysy jejich povahy.

3. METODIKA A CÍL PRÁCE

3. 1. Charakteristika projektu

3. 1. 1. Hlavní cíl

Hlavním cílem mé diplomové práce je specifikovat a zjistit význam kulturologických aspektů, které působí na rozvoj a stabilizaci venkovských regionů. Hledat oblasti, ve kterých by lidské zdroje přispěly k udržení obyvatel na venkově a hledat způsoby, jak by lidské zdroje zvýšily spokojenost obyvatel s životem na venkově. Nalézt určité kulturní symboly daných společenství a převládající kulturní dimenze, které jsou významným sebezpoznavacím prvkem v rámci společnosti. Napojení na její symboly může vést k posílení tvůrčích schopností a tím i ke stabilizaci a rozvoji daných regionů.

3. 1. 2. Dílčí cíle a úkoly

Popsat úroveň stabilizace vybraných regionů na základě výsledků kvantitativních a kvalitativních metod.

Porovnat výsledky kvalitativních a kvantitativních výzkumů, provést stručnou analýzu kulturních rizik a shrnout faktory, které mohou ovlivňovat strategii rozvoje regionů.

Zhodnotit současný stav rozvojové úrovně vybraných regionů na základě provedených analýz a připravit návrhy vedoucí k posílení rozvoje a stabilizace daných oblastí.

3. 1. 3. Vymezení zkoumaného souboru

Jako oblast výzkumu jsem si vybrala obec Doudleby a obec Čkyně, u kterých jsem se pokusila nejprve o jejich srovnání a to - v mobilitě lidských zdrojů, zaměstnání, občanské vybavenosti, spokojenosti se životem v obci, s mezilidskými vztahy uvnitř obce a v neposlední řadě porovnání dodržování zvyků a tradic v obci a vztahem obyvatel k těmto zvykům a tradicím. V druhé části jsem se zaměřila na vymezení hodnot společně sdílených dvěma vybranými societami - Čkyně a Doudleby a na určení kulturních dimenzí, ke kterým society směřují.

3. 1. 4. Postup zpracování diplomové práce

Vytváření práce mělo několik fází, ale v podstatě ji lze rozdělit do dvou hlavních částí – teoretické a praktické. V první, teoretické části došlo nejprve k prostudování literárních pramenů vztahujících se k rozvoji venkovských regionů, zabývajících se lidskými zdroji, jejich řízením i rozvojem a následně byla sestavena literární rešerše.

Pro zpracování této práce byla využita celá řada literárních zdrojů s ohledem na jejich aktuálnost a vhodnost využití, údaje Českého statistického úřadu, informace z webových stránek Ministerstva pro místní rozvoj, konzultace na obecních úřadech ve vybraných obcích a v neposlední řadě konzultace s vedoucím práce.

3. 2. Použité metody výzkumu

Na teoretickou část pak navazuje část praktická. Zde byly nejprve vybrány dvě reprezentující obce a to z okresu českokobudějovického – obec Doudleby a z okresu prachatického - obec Čkyně. Nejdříve byly popsány profily těchto obcí, jejich historie a vývoj.

Další část spočívala ve sběru dat formou dotazníkového šetření. Oblastí tohoto výzkumu byly výše uvedené obce Doudleby a Čkyně.

Poslední fáze se týkala kvalitativního výzkumu, kde byl použit Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD). Pomocí TBSD je možné kromě jiného vyhodnocovat hierarchii vědomé a nevědomé stránky lidského potenciálu jednotlivce. Navíc je tento psychologický test použitelný i v sociální a tím i kulturologické sféře, tj. hlediska možnosti průzkumu stavu kolektivního nevědomí societ (Krninská, 2002).

3. 2. 1. Techniky sběru dat

Data byla sbírána pomocí dotazníkového šetření, jak bylo již řečeno výše. Dotazník jsem vybrala z důvodu, že umožňuje pokud možno přesné a úplné zaznamenání zjišťovaných informací.

Respondenti byli získáni pomocí náhodného výběru. Minimální počet dotazovaných byl 50 v obci Čkyně a 22 v obci Doudleby. Tyto počty byly stanoveny tak, aby byla dodržena určitá vypovídatelnost následně získaných dat a aby byl zachován poměr ke skutečnému počtu obyvatel těchto obcí.

Dotazník byl sestaven na základě určitých faktorů, které ovlivňují jeho typ, obsah, strategii, druh a způsob kladení otázek. Těmito faktory jsou: způsob šíření dotazníků (osobně rozdávané a sbírané dotazníky), časový aspekt (časově velmi náročná terénní práce) a způsob zpracování otázek (možnost sumarizace a kvantifikace odpovědí).

Otázky byly v dotazníku uspořádány tak, aby z hlediska respondenta tvořily určitý logický celek. V řazení otázek jsem postupovala tak, aby otázky, které mohou ovlivnit odpovědi na jiné otázky, těmto otázkám nepředcházely. Snažila jsem se také vyvarovat špatně položeným otázkám, které bývají jedním z hlavních zdrojů nepřesných a chybných odpovědí. Při formulování otázek jsem dbala na dodržení těchto pravidel:

- ▶ používat jednoduchý jazyk – pokud možno všem srozumitelný,
- ▶ používat respondentům známý slovník,
- ▶ vyloučit dlouhé otázky – respondent by se unavil,
- ▶ vyloučit vágní nebo víceznačná slova,
- ▶ vyloučit dvojité otázky – nesmí se současně dotazovat na více věcí,
- ▶ vyloučit sugestivní otázky – nemají neutrální charakter,
- ▶ vyloučit zavádějící otázky – favorizují určitý typ odpovědi,
- ▶ vyloučit pro respondenta nepříjemné otázky – příliš osobní otázky.

V dotazníku jsem použila především otázky uzavřené s předem nabízenou odpovědí. Pro upřesnění odpovědi a získání hlubší informace jsem některé z nich rozvinula v otázky otevřené. Ty jsem volila také proto, aby se respondent mohl vyjádřit dle vlastního uvážení.

Při vypracovávání dotazníku jsem se snažila postihnout všechny zásadní oblasti života na venkově, které více či méně souvisejí s lidskými zdroji. Otázky v dotazníku jsem rozložila do osmi hlavních částí. Úvodní část tvoří identifikační otázky, které se zaměřují na osobní údaje dotazovaného a to na: pohlaví, věk a vzdělání. Druhá část se zabývá mobilitou lidských zdrojů, třetí část se týká zaměstnanosti a studia, čtvrtá se zaměřuje na občanskou vybavenost, v páté části zjišťuji zájem o další vzdělávání a kulturu v obci, dále spokojenost se životem v obci a mezilidské vztahy v obci. Poslední část se věnuje dodržování zvyků a tradic v obci.

Náhledně po dotazníkovém šetření byl prováděn Test barevně sémantického diferenciálu.

Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD) patří do skupiny chromatických asociačních experimentů (CAE). Lze jej považovat za projektivní test osobnosti, který kombinuje několik způsobů zachycení zkoumané reality: blíží se jednak verbálním asociačním experimentům, dále skupině tzv. barvových testů a využívá též postup vlastní posuzovacím škálám. Kombinace těchto různých principů umožňuje srovnání a vzájemné doplnění získaných dat a snížení rizika diagnostických chyb (Janoušek, a kol., 1986).

Test byl předložen následně po dotazníkovém šetření, ale pouze reprezentativnímu vzorku, který se skládal ze zástupců jednotlivých věkových kategorií a zástupců vybraných dle délky života na vesnici (kategorie - starousedlík; kategorie - přistěhoval se po 2. světové válce; kategorie - je obyvatelem až po roce 1989). Z obce Čkyně činil reprezentativní vzorek 22 obyvatel, z Doudleb bylo vybráno 10 obyvatel. Tyto počty odpovídaly vybranému poměru respondentů z jednotlivých obcí v dotazníkovém šetření.

Pro TBSD bylo vybráno 12 barev od sebe vzájemně dobře rozpoznatelných, vyskytujících se v přírodě a 70 podnětových slov. Podstatou testu jsou tři základní kroky. Prvním a nejdůležitějším je (nevědomé) přiřazení vždy 3 barev ke každému ze 70 pojmů. Následuje vědomé ohodnocení každého podnětového slova jako ve škole známkou 1 – 4. Jednička je nejlepší, čtyřka nejhorší, dvojka a trojka něco mezi. U každého slova bude taková známka, jakou si zaslouží. Nakonec probanda požádáme, aby seřadil hierarchii barev dle oblíbenosti (1 až 12) od nejlepší (nejkrásnější, nejsympatičtější) barvy po nejhorší (nejošklivější, nejméně sympatickou).

3. 3. Zpracování dat

Po dokončení terénní práce, která spočívala v dotazování se místních obyvatel již výše uvedených obcí, následovala fáze vyhodnocení dat. V této části jsem se soustředila na utřídění a zpracování dat získaných z první praktické části pomocí programů Microsoft Word a Excel.

V druhé části došlo k vyhodnocení testu TBSD. Hodnocení standardně probíhá pomocí počítačového programu VADIM. Vzhledem k rozvoji počítačové techniky a zejména operačních systémů (z DOS na MS Windows), jsem využila již přepracovaného programu Ing. Martinem Pechem z JČU na platformu MS Windows. Výhodou nového

prostředí aplikace TBSD Result Appraisal je snadný import a export dat do programu MS Excel a urychlení procesu vyhodnocování.

Prvním způsobem vyhodnocení testu bylo nevědomé hodnocení, které bylo prováděno na základě individuální preference barev. Určené pořadí barev v preferované barevné hierarchii přejímáme jako číselné hodnoty. Tyto hodnoty přiřadíme každé ze tří barev podnětového slova. Dále považujeme barvy v pořadí 1-6 za pozitivní, označujeme (+), v pořadí 7-12 považujeme barvy za negativní, označujeme (-). Hodnota nevědomého hodnocení slova je pak dána na základě následující tabulky:

Tabulka č. 4: Určení hodnoty nevědomého hodnocen slova

(+++)	Jsou-li všechny barvy pozitivní	Odpovídá = = (1)
(++-)	Jsou-li dvě barvy pozitivní a jedna negativní	Odpovídá = = (2)
(--+)	Jsou-li dvě barvy negativní a jedna pozitivní	Odpovídá = = (3)
(---)	Pokud jsou všechny barvy negativní	Odpovídá = = (4)

Při hodnocení skupiny je nevědomé hodnocení testu, podobně jako u vědomého hodnocení skupiny, zprůměrnováno na celou sledovanou skupinu. Aritmetické součty hodnot barev u podnětových slov určíme, prostým součtem hodnot barev dle preferované barevné hierarchie. Aritmetické součty se pohybují obvykle v rozmezí 3 – 36. Jejich seřazením získáme odpovídající hierarchii slov. V případě skupinového šetření musíme opět hodnoty jednotlivých slov zprůměrnovat na skupinu.

Dále se stanovuje shoda, případně neshoda nevědomého hodnocení s vědomým hodnocením (klasifikací) a míra neshody. Při určování shody nevědomého hodnocení s vědomým považujeme nevědomé (barevné) hodnocení za výchozí, tj. od převažujícího nevědomého hodnocení (vyjádřeného číslem na základě tabulky 2) se odečte vědomá hodnota „známka“, podnětového slova. Míra neshody může nabývat následujících hodnot:

- 1, 2, 3, -3, -2, -1 nebo 0 (shoda).

Při hodnocení shody u society jsou výsledky vědomého a nevědomého hodnocení respondentů zprůměrnovány na celou zkoumanou skupinu a následně porovnávány jejich rozdíly. Za dělicí moment mezi shodou a neshodou je na základě podobných prací na toto téma v minulosti považován rozdíl 0,20, což představuje posun o 5 % z celkového možného pohybu hodnot.

Jestliže se každá ze tří barev u jednoho slova shoduje z každou ze tří barev slova jiného (nezáleží na pořadí barev), jedná se o asociaci, konkrétně asociaci prvního řádu. Z hlediska zkoumání asociací v rámci society se jako nejlepší způsob osvědčila metoda součtu všech asociací pro dané slovo ve skupině. Hodnota průměrné součtové asociace vznikne, když sečteme dohromady kolikrát bylo o každé osoby slovo asociováno, a poté tento výsledek dělíme počtem osob ve skupině (získáme průměr).

4. VLASTNÍ PRÁCE

4. 1. Charakteristika obcí

4. 1. 1. Základní údaje o obci Čkyně

Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 550167 - Čkyně

Obecná charakteristika (údaje roku 2004)

Nadmořská výška (m n.m.).....	550
Katastrální plocha (ha).....	2068
Počet částí obce.....	7

Obyvatelstvo (údaje roku 2004)

Počet bydlících obyvatel k 31.12.....	1504
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12).....	714
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12).....	790

4. 1. 2. Dějiny obce Čkyně

Obec Čkyně leží v údolí říčky Volyňky v okrese Prachatice 8 km severně od města Vimperk v nadmořské výšce 550 m.

Přesné datum vzniku Čkyně nelze stanovit, protože se nezachovaly žádné spolehlivé prameny. Základy vzniku Čkyně můžeme tedy položit do 13. století, kdy došlo k rozsáhlé výstavbě řady nových osad v Čechách a na Moravě. V první polovině 13. století byla vystavěna tvrz, která tvořila základ příští vesnice Čkyně, jež obdržela název podle osobního jména Ček. Starší název Čekyně se později změnil na Čkyně. S postupným růstem osídlování vznikly další vesnice v okolí: Bošice, Budilov, Onšovice (1315), Lčovice (1321), Horosedly (okolo 1400). Teprve ze 16. století jsou doloženy Předenice, Spůle (1544) a Záhoříčko (1545).

V roce 1537 povýšil český král Ferdinand I. dosavadní vesnici Čkyně na městečko, které získalo právo pečtit své vydané písemnosti zeleným voskem, mohlo užívat vlastní městský znak, konat týdenní trhy v sobotu a dva výroční trhy ročně – na den sv. Maří Magdaleny (22. 7.) a sv. Mikuláše (6.12). Listina se měla stát základem pro další hospodářský a kulturní rozvoj Čkyně, měla vytvořit podmínky pro její pozdější

rozmach. Čkyně se měla stát významným obchodním střediskem na spojnici měst Vimperka a Strakonice.

V roce 1828 vybuďovala vrchnost ve Čkyni židovskou synagógu, která údajně patřila k nejlepším v Prácheňském kraji.

Do života obyvatelstva Čkyně přineslo 19. století celou řadu změn. Roku 1869 byla zřízena samostatná pošta. Roku 1905 byl ve Čkyni otevřen telegrafní úřad. Došlo také ke zlepšení dopravního spojení s okolím. Roku 1893 byla otevřena železniční trať Strakonice – Vimperk.

Vzpomínkou na 1. světovou válku je pomník padlých, který byl vybudován roku 1933 a tentýž rok dostala Čkyně povolení užívat vlastní městský znak.

V roce 1937 dostala čilá jednota ČS. obce legionářské povolení postavit v obci biograf.

Dějiny uvádějí, že v obci na počátku 20. století fungovaly tyto spolky: Živnostenské společenstvo, Sbor dobrovolných hasičů, Národní jednota pošumavská, Svaz stavebních dělníků, tělocvičná jednota Sokol, Včelařský spolek, peněžní ústavy – Záložní a Úvěrový spolek a Raiffeisenova záložna Vzájemnost.

Kulturní památky ve Čkyni a okolí

V blízkosti obce, ve vzdálenosti 2 km jihovýchodně od osady Lčovice, leží významná pravěká památka – **hradiště Větec**, které pochází z doby pozdně haltštatské a latéské a patří k nejvýznamnějším a největším pravěkým hradištím v Čechách.

Nejvýznamnější stavební památkou ve Čkyni je **farní kostel sv. Maří Magdalény** pocházející z 13. století.

Zámek ve Čkyni, na jehož vzhledu se uplatňují pseudogotické a pseudobarokní prvky, je budovou ne příliš významnou.

Památkou na někdejší židovské osídlení Čkyně jsou bývalá **synagóga** z roku 1828 a židovský hřbitov založený na sklonku 17. století.

4. 1. 3. Základní údaje o obci Doudleby

Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 544400 - Doudleby

Obecná charakteristika (údaje roku 2004)

První písemná zpráva (rok).....	1088
Nadmořská výška (m n.m.).....	425

Katastrální plocha (ha).....	586
Počet částí obce.....	2

Obyvatelstvo (údaje roku 2004)

Počet bydlících obyvatel k 31.12.	354
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12.).....	181
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12.)	173

4. 1. 4. Dějiny obce Doudleby

První písemná zmínka o Doudlebech pochází z roku 981 od kronikáře Kosmy. Ten popsal panství knížete Slavníka a za meze na jižní straně panství pokládá Chýnov, Doudleby a Netolice. Kosmas všechna tři uvedená místa nazývá „městy“. Toto hůře dostupné území bylo prakticky dosti nezávislé až do roku 995, kdy jej Přemyslovci po vyvraždění Slavníkovců připoutali k Čechám. Hradiště bylo zabráno a byli do něj dosazeni královští úředníci. Tato nenadálá změna však posílila význam Doudleb, jako správního střediska jihu Čech.

V roce 1268 stvrzuje Přemysl Otakar II. vyšehradskému proboštovi Petrovi starobylé výsady a daruje mu mimo jiné pokuty soudní v župách: Prácheň, Bozen, Pecka a Doudleby. Ale to je snad poslední zmínka o Doudlebech. Se založením blízkého města Českých Budějovic upadá rychle sláva Doudleb tak, že ani ne třicet let po vydání této listiny se nachází Doudleby v soukromém držení. Ujal se jich rod, po jižních Čechách mohutně rozvětvený – rod Doudlebských z Doudleb.

O historii Doudleb v minulých stoletích se toho bohužel moc neví. Obecní kronika začala být psána až v roce 1921, předtím se buď nepsala, nebo nedochovala. Na počátku 20. století fungují v obci hasičský, ochotnický spolek „Doudleban“ a mostní spolek.

Dnes se o tomto kraji mluví hlavně v souvislosti s národopisem. Lidé si zde totiž zachovali dlouho svoje nářečí, svůj lidový oděv a svoje zvyky. Například kroj se zde běžně nosil ještě na počátku 20. století (v té době se kromě Chodska v Čechách už nikde jinde nenosil). Nářečí již dávno zaniklo, pouze někteří starší lidé užívají v hovorové řeči některá slova, která užívali i jejich předci třeba před sto lety.

V samotné obci Doudleby je folklór stále živý. Je zde Národopisný soubor Doudleban, který v současnosti každoročně pořádá Doudlebský masopust, Dožínky a další akce.

V Doudlebech však není bohatý pouze folklór, ale obec nabízí i řadu možností ke sportovnímu vyžití, které zahrnují tenis, nohejbal, volejbal, stolní tenis, posilovna, v zimě lyžařský vlek nebo bruslení. V obci také fungují družstva nohejbalu hrající okresní přebor, stolního tenisu hrající okresní ligu nebo družstvo šipkařů.

Kulturní památky v Doudlebech

Kostel sv. Vincence - První zmínka o existenci kostela doudlebského pochází z roku 1143, kdy prameny uvádí, že v Doudlebech jest fara. Dnešní zařízení i podoba kostela pochází z 1. poloviny 18. století. K jeho vzácnějším památkám patří obraz Panny Marie (Doudlebské madony).

Kaple sv. Barbory – byla postavena v roce 1671 zedníkem Cyprianem z Velešína. Kamenná pieta – pieta před kostelem pochází z doby okolo roku 1756.

Dům č.p. 13 v Doudlebech - pod mostem pochází z roku 1851 a je postaven ve stylu „selského baroka“. Dříve se zde říkalo „u tetiček“, poněvadž stavení patřilo svobodným ženám z rodiny Hlachů. Potomkům rodiny Hlachů náleží tento dům dodnes.

4. 2. Zpracování získaných dat a vyhodnocení výsledků z dotazníkového šetření

Dotazníky byly získány v konečné fázi od 50 respondentů z obce Čkyně a od 22 respondentů z obce Doudleby. Data a informace vycházející z dotazníků byly zpracovány do tabulek a grafů a tyto budou následně diskutovány.

Základním kritériem pro hodnocení výsledků bylo pro mě rozdělení respondentů do třech skupin. První skupinu tvoří respondenti, kteří jsou nově příchozími obyvateli (v posledních deseti letech), druhou respondenti, kteří se do obce přistěhovali po druhé světové válce a třetí skupinu tvoří respondenti, kteří žili v obci (jejich rodina) již před druhou světovou válkou.

Pro přehlednost jsem výsledky rozdělila do šesti tématických okruhů, které budu postupně vyhodnocovat. V první části budu analyzovat identifikační otázky, následně zhodnotím pohyb lidských zdrojů ve vybraných obcích, poté se budu věnovat procentu zaměstnaných a studujících v obcích. Dále se zaměřím na občanskou vybavenost v obcích, na zájem obyvatel o další vzdělávání a kulturu v obci, na spokojenost obyvatel se životem v obci a mezilidskými vztahy uvnitř obce a nakonec porovnáám dodržování zvyků a tradic v obcích.

4. 2. 1. Identifikace zkoumaného souboru

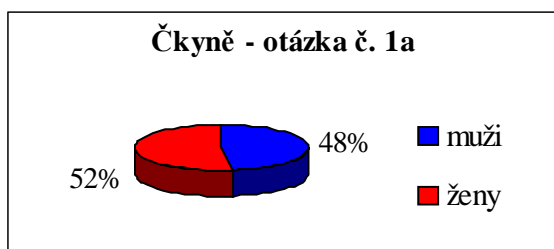
Otázka č. 1a: Pohlaví

Tabulka č. 5: Zastoupení mužů a žen mezi respondenty v obcích Čkyně a Doudleby

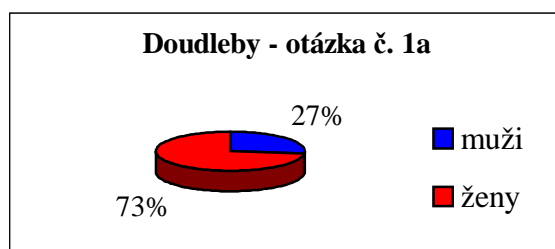
Pohlaví	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
muži	24	48%	6	27%
ženy	26	52%	16	73%
<i>odpovědí celkem</i>	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 1: Zastoupení mužů a žen

Graf č. 2: Zastoupení mužů a žen

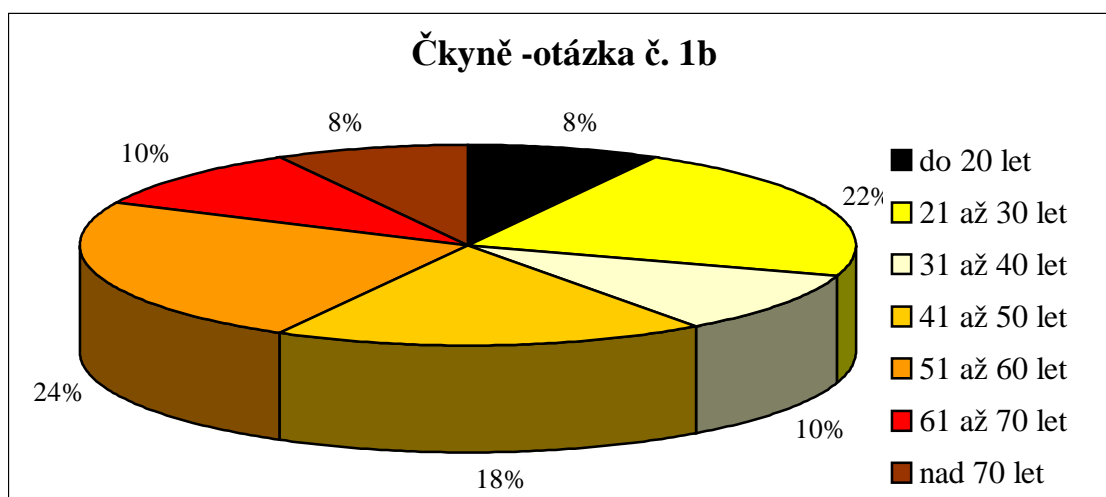
Otázka č. 1b: Věková kategorie

Tabulka č. 6: Zastoupení jednotlivých věkových kategorií

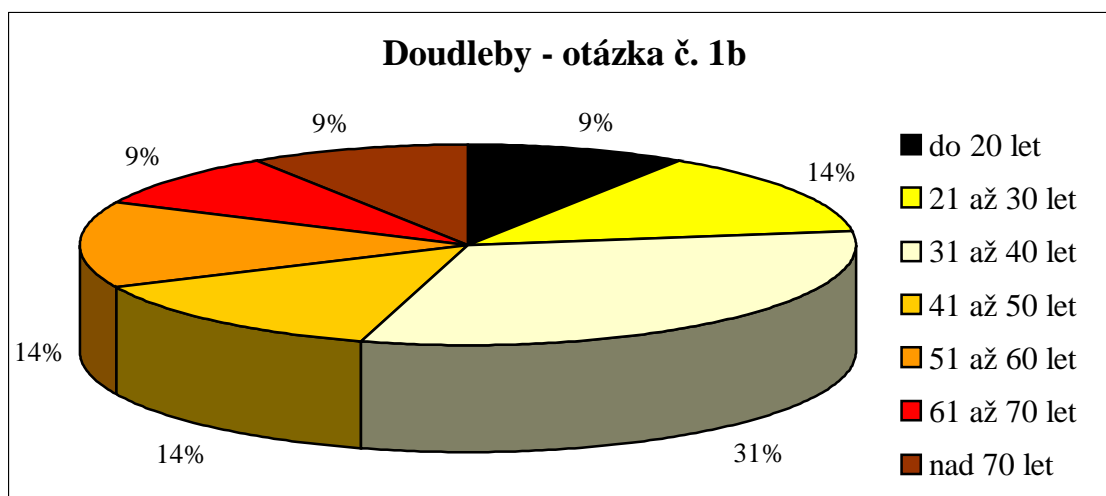
Věková skupina	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
do 20 let	4	8%	2	9%
21 až 30 let	11	22%	3	14%
31 až 40 let	5	10%	7	32%
41 až 50 let	9	18%	3	14%
51 až 60 let	12	24%	3	14%
61 až 70 let	5	10%	2	9%
nad 70 let	4	8%	2	9%
odpovědí celkem	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 3: Zastoupení jednotlivých věkových kategorií - Čkyně

Graf č. 3: Zastoupení jednotlivých věkových kategorií - Doudleby

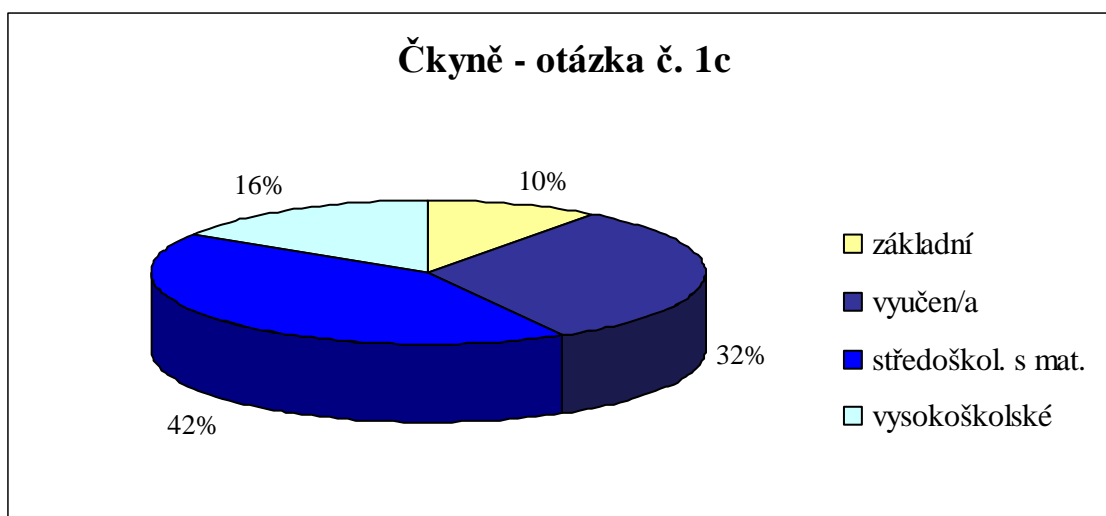
Otázka č. 1c: Nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka č. 7: Úroveň dosaženého vzdělání

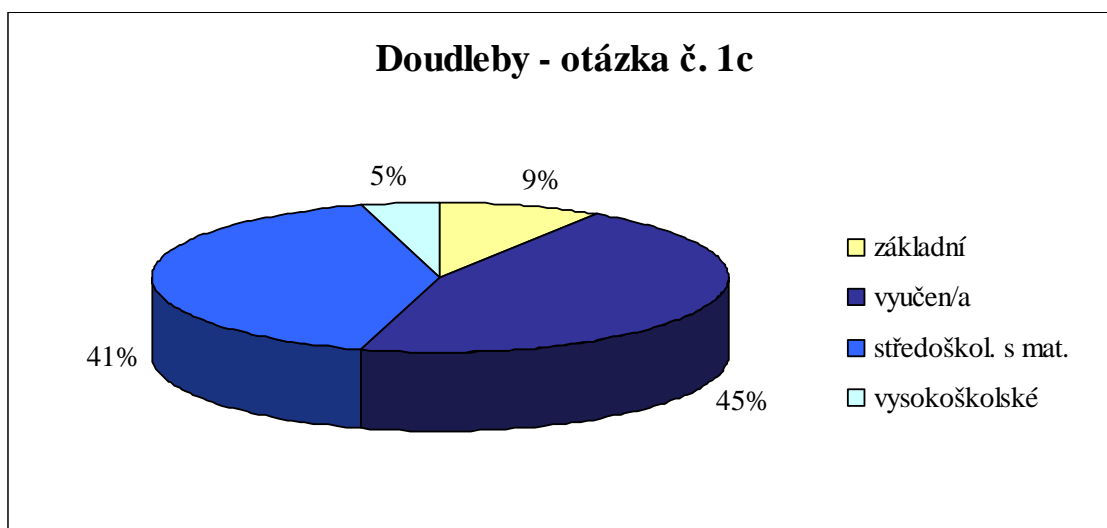
Vzdělání	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
základní	5	10%	2	9%
vyučen/a	16	32%	10	45%
středoškol. s mat.	21	42%	9	41%
vysokoškolské	8	16%	1	5%
<i>odpovědí celkem</i>	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4: Úroveň dosaženého vzdělání

Graf č. 5: Úroveň dosaženého vzdělání

Výsledky a diskuse:

Identifikační otázky jsou shrnuty a zhodnoceny v jedné diskusi.

Z grafu zobrazujícím věkovou strukturu respondentů vyplývá, že v obou obcích měly ženy mezi respondenty převahu. Zatímco v obci Čkyně bylo mezi dotazovanými více žen než mužů o pouhé 4 %, tak v obci Doudleby to bylo výrazně více – celých 46%. V obci Čkyně složení žen a mužů ve skupině respondentů odpovídá poměru žen a mužů v celkovém počtu obyvatel, které uvádí statistický úřad z roku 2004. Naopak v Doudlebech žije dle statistického úřadu o něco málo více mužů. Výsledky počtů respondentů z Doudleb s převažujícími ženami by se tedy mohly vysvětlit větší ochotou žen zúčastnit se dotazníkového šetření.

Z obce Čkyně se dotazníkového šetření zúčastnila nejvíce věková kategorie – 51 až 60 let. Tato část tvořila 24% z celkového počtu respondentů. Nejméně zastoupené pak byly kategorie do 20 let a nad 70 – ty tvořily shodně 4%. V obci Doudleby byla nejsilnější věkovou kategorií mezi respondenty kategorie 31 až 40 let (32%), naopak nejslabší věkovou kategorií tvoří skupina dotazovaných do 20 let (9%) a 60 let a více (9%).

Co se týká vzdělanosti respondentů tak v obou obcích byly dosaženy obdobné výsledky. Ve Čkyni tvořila největší podíl skupina se středoškolským vzděláním s maturitou a to celých 42 %, o 10 % méně dotazovaných bylo vyučeno. V obci Doudleby byla téměř polovina (45%) respondentů vyučena a o 4% méně respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání s maturitou. Poměrně vysoké procento vysokoškolsky

vzdělaných (16%) bylo dotazováno v obci Čkyně. V obci Doudleby pak bylo vysokoškolsky vzdělaných 5%.

Získané informace o dosaženém základním vzdělání slučují obyvatele, kteří stále studují střední školy a zároveň obyvatele s konečným základním vzděláním. Je tedy obtížné tuto situaci nějak hodnotit.

Jinak je mezi ekonomicky aktivními obyvateli těch, kteří dosáhli pouze základní vzdělání, velice málo. Všichni jsou si dnes dobře vědomi toho, jak je obtížné se s dosaženým základním vzděláním uplatnit na trhu práce.

4. 2. 2. Mobilita lidských zdrojů a vztah obyvatel k obci

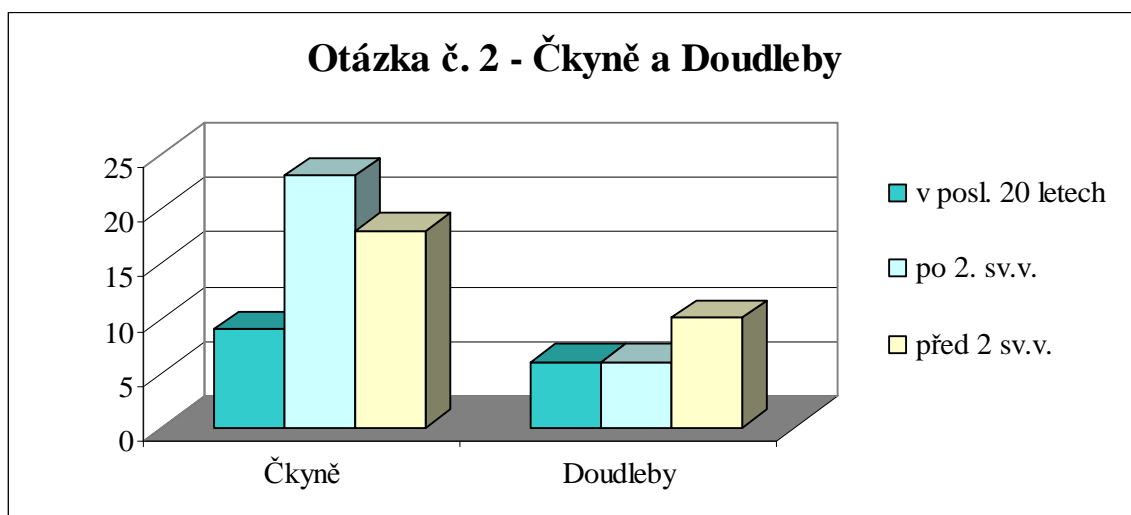
Otázka č. 2: Přistěhoval/a jste se do obce z jiného města/vesnice?

Tabulka č. 8: Poměr přistěhovalých a starousedlíků

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
v posledních 20 letech	9	18%	6	27%
po 2. světové válce	23	46%	6	27%
před 2. světovou válkou	18	36%	10	45%
odpovědí celkem	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 6: Poměr přistěhovalých a starousedlíků

Výsledky a diskuse:

Respondenti byli rozděleni na starousedlíky – v našem případě to znamenalo, že žili v obci (jejich rodina) již před 2. světovou válkou (dále jen skupina před 2 sv.v.), poté na

ty, kteří se do obce přistěhovali po 2. světové válce (dále jen skupina po 2. sv.) a na nově příchozí obyvatele, kteří zde žijí posledních 20 let (dále jen skupina posl.20 let).

V obci Čkyně tvořili největší podíl (46%) „přistěhovalci“ po 2.světové válce, v obci Doudleby to byli naopak starousedlíci (45%). Shodně v obou obcích bylo nejméně nově příchozích obyvatel, přičemž v Doudlebech jich bylo o 9% více. Tento je fakt je zřejmě způsoben tím, že se Doudleby nacházejí v blízkosti Českých Budějovic a naplňuje se tak trend posledních let spočívající v migraci obyvatel na okraje měst či do okolních obcí.

Podíváme-li se na statistická data (viz. přílohy), tak zjistíme, že obě obce mají kladné saldo migrace tzn. že počet přistěhovalých převyšuje počet vystěhovalých a to v tomto případě o více než polovinu. U obce Čkyně je saldo migrace výraznější (statistické údaje jsou však z roku 2004).

Otázka č. 3: Důvody, které Vás přitahují k obci

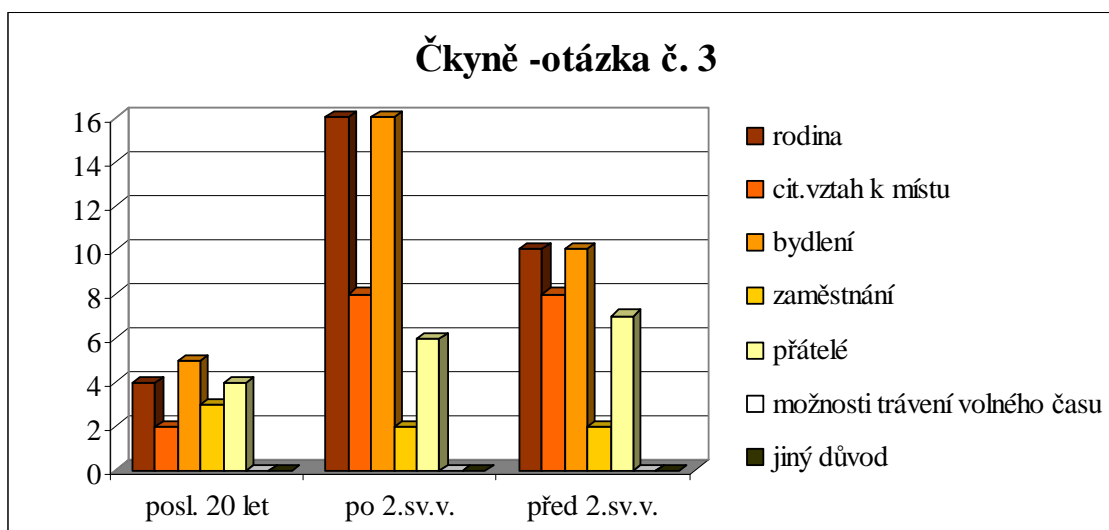
Tabulka č. 9: Důvody přitahující k obci

Důvody	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
rodina	4	22%	16	33%	10	27%	4	50%	6	33%	9	29%
cít.vztah k místu	2	11%	8	17%	8	22%	1	13%	2	11%	4	13%
bydlení	5	28%	16	33%	10	27%	2	25%	4	22%	7	23%
zaměstnání	3	17%	2	4%	2	5%	0	0%	1	6%	2	6%
přátelé	4	22%	6	13%	7	19%	1	13%	3	17%	6	19%
možnosti trávení volného času	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	11%	3	10%
jiný důvod	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
odpovědí celkem	18	100%	48	100%	37	100%	8	100%	18	100%	31	100%

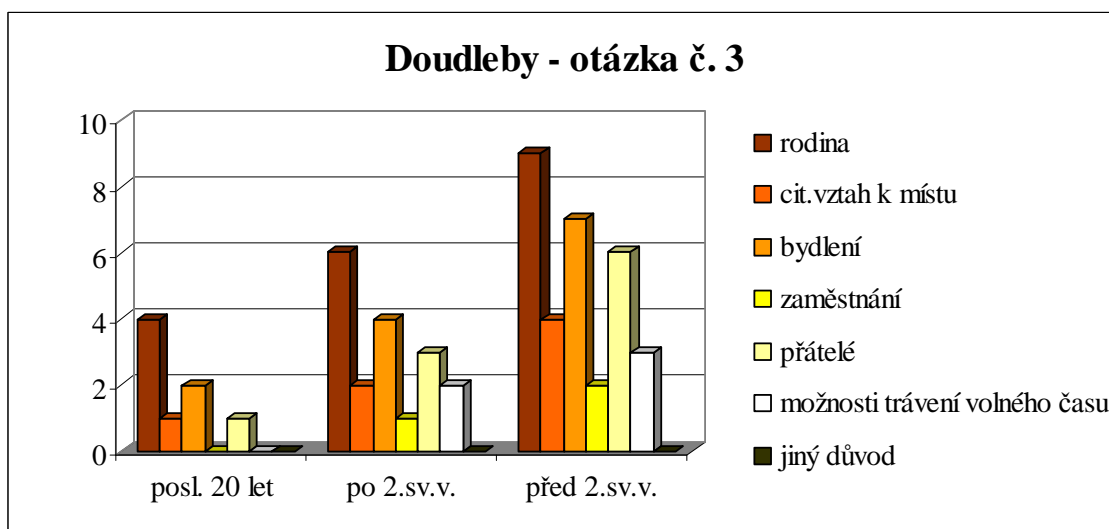
zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 7: Důvody přitahující k obci

Graf č. 8: Důvody přitahující k obci

Výsledky a diskuse:

Z výsledků je patrné, že v obci Čkyně je nejsilnějším poutem, které přitahuje nově příchozí obyvatelé k obci, je bydlení, které uvedlo 28% dotazovaných a rodina s 22% stejně jako přátelé. Pro obyvatele patřící do skupiny po 2.sv.v. byl stejně důležitý důvod rodina jako bydlení (33%) dále pak citový vztah k místu (17%), který se u nově příchozích obyvatel objevil pouze v 11%. Taktéž u skupiny před 2.sv.v. byly nejčastější odpovědi rodina (27%) a bydlení (27%). Také citový vztah uvádělo nezanedbatelné procento – 22%.

Nejdůležitějším motivem, který přitahuje k Doudlebům celou polovinu nově příchozích obyvatel je rodina, čtvrtinu z nově příchozích pak bydlení. Další dvě skupiny (po 2. sv.v. a před 2. sv.v.) téměř shodně uvedly na prvním místě rodinu, pak bydlení a na třetím místě přátele. Několik jedinců z těchto skupin uvedlo také možnost trávení volného času. Ve Čkyni tuto odpověď spojenou s možností trávení volného času neuvedl žádný z dotazovaných. Podle mého názoru by se tento motiv měl posilovat a to obzvláště u mladých lidí, protože se zdá, že právě možnost trávení volného času je považována spíše za handicap obcí a často i důvod, proč mladí lidé opouštějí venkov. Obce by měly v rámci svých možností využít veškerý potenciál k vytvoření podmínek pro aktivní trávení volného času, kterými by oslovily mladou generaci.

Zaměstnání, jako důvod, který přitahuje obyvatele k obci, uvedlo v průměru více respondentů ze Čkyně. Důvod je zřejmý a to více pracovních příležitostí, které obec nabízí na rozdíl od Doudleb.

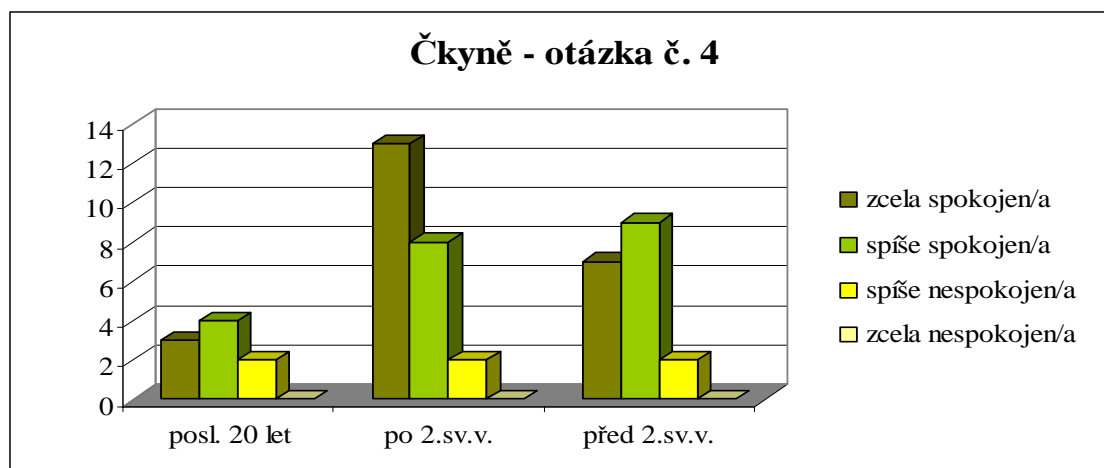
Otázka č. 4: Jak jste spokojeni se svým bydlením?

Tabulka č. 10: Stupeň spokojenosti s bydlením

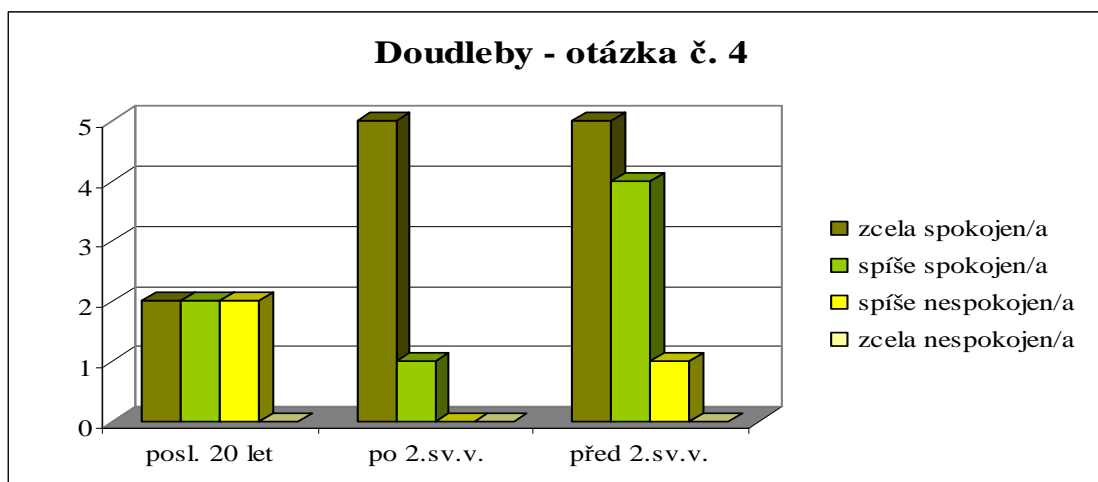
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
zcela spokojen	3	33%	13	57%	7	39%	2	33%	5	83%	5	50%
spíše spokojen	4	44%	8	35%	9	50%	2	33%	1	17%	4	40%
spíše nespokojen	2	22%	2	9%	2	11%	2	33%	0	0%	1	10%
zcela nespokojen	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
odpovědi celkem	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 9: Stupeň spokojenosti s bydlením

Graf č. 10: Stupeň spokojenosti s bydlením

Výsledky a diskuse:

V obci Čkyně je se svým bydlením nejvíce spokojena kategorie po 2. sv.v. (57%). Paradoxně nejvíce spíše nespokojených je ve skupině posl. 20 let, u kterých byl původní předpoklad, že bydlí v nově postavených domech a tudíž by neměl být důvod k nespokojenosti. Problém bude zřejmě v tom, že jde převážně o mladé obyvatele, jejichž rodiče učinili rozhodnutí přestěhovat se na venkov.

Také v obci Doudleby bylo nejvíce spíše nespokojených obyvatel ze skupiny posl. 20 let. Nejvíce spokojeni jsou shodně s Doudleby respondenti ze skupiny po 2. sv.v. a to dokonce v 83%, skupina před 2. sv. v. pak v 50%.

Žádný z dotazovaných jak ve Čkyni tak ani v Doudlebech nevedl, že by byl zcela nespokojen. To je dobrým znamením pro obě obce, protože riziko odchodu obyvatel z obce za účelem lepšího bydlení není tak vysoké.

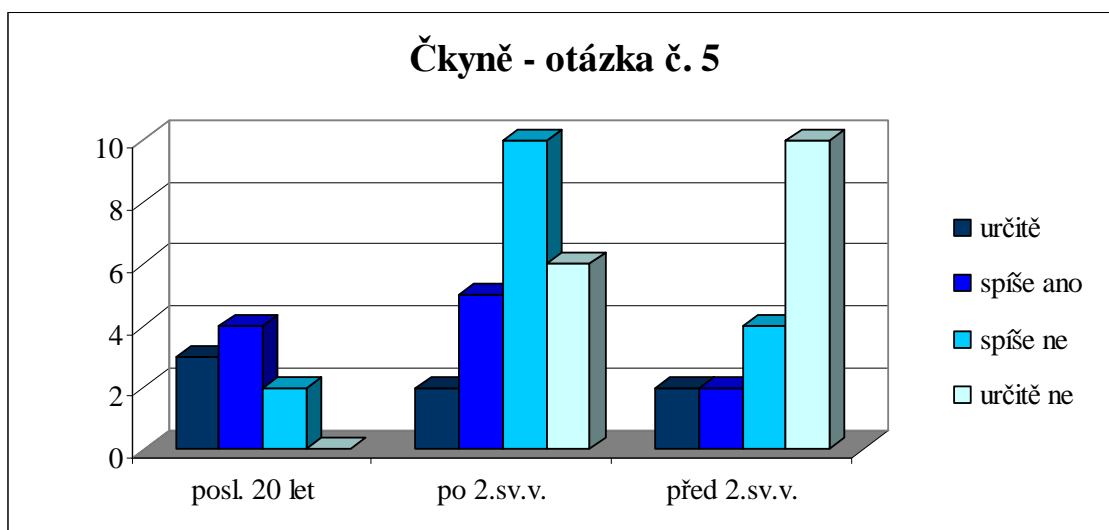
Otázka č. 5: Chtěl/a byste se přestěhovat mimo obec svého bydliště?

Tabulka č. 11: Zájem o přestěhování

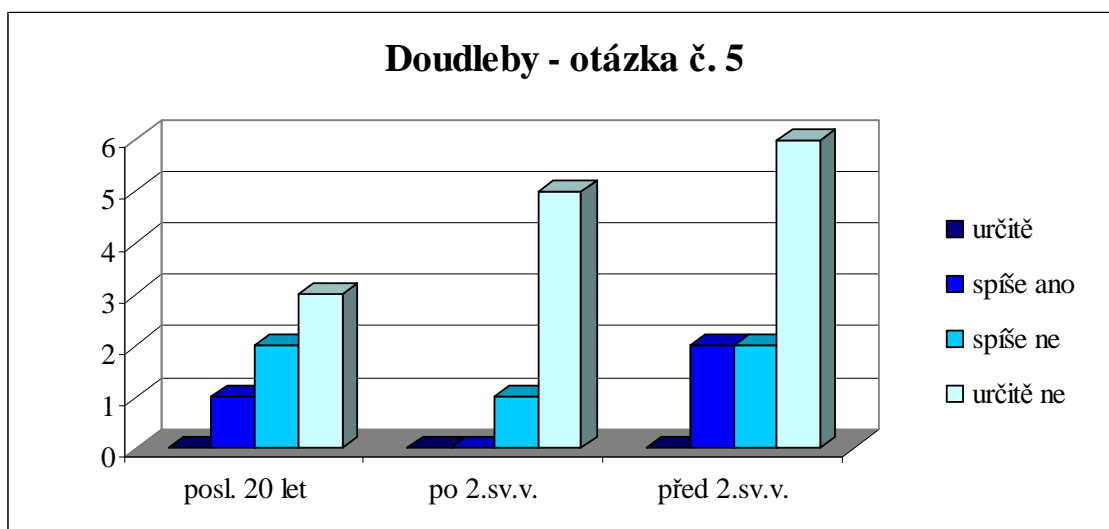
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
určitě	3	33%	2	9%	2	11%	0	0%	0	0%	0	0%
spíše ano	4	44%	5	22%	2	11%	1	17%	0	0%	2	20%
spíše ne	2	22%	10	43%	4	22%	2	33%	1	17%	2	20%
určitě ne	0	0%	6	26%	10	56%	3	50%	5	83%	6	60%
odpovědí celkem	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 11: Zájem o přestěhování

Graf č. 12: Zájem o přestěhování

Výsledky a diskuse:

Pokud porovnáme celkové výsledky za obce, tak je evidentní, že obyvatelé Čkyně mají větší tendenci opustit obec. V kategorii posl. 20 let je to dokonce dohromady 77%, sečteme-li odpověď spíše ano a určitě ano. Naopak v Doudlebech je trend opačný. Ačkoliv 17% ze skupiny posl. 20 let a 20% ze skupiny před 2.sv.v. odpovědělo na otázku spíše kladně, určitě se z dotazovaných obyvatel nechce odstěhovat nikdo.

Spíše by se chtělo odstěhovat 20% starousedlíků z Doudleb. To bychom mohli vysvětlit jako projevy u starších obyvatel, kteří v obci nemají děti a vnoučata a oprava mnohdy velice starých stavení, ve kterých tito obyvatelé bydlí, je velmi náročná jak

fyzicky tak finančně. Proto jak bylo zjištěno při osobních rozhovorech, mnozí by raději odešli do domova pro seniory.

Z celkových výsledků ale můžeme usuzovat, že obyvatelé Doudleb jsou se životem v obci v průměru spokojenější než obyvatelé ze Čkyně. Nejsilněji „zakořeněnou“ skupinou obyvatel jsou tedy ve Čkyni starousedlíci a v Doudlebech je to skupina po 2.sv.v. Z nově příchozích obyvatel jsou, zdá se, lépe sžití s prostorem obyvatelé Doudleb. Projevují se zde jejich silnější kulturní tradice a vazby, které obyvatele k vesnici pojí, což bude potvrzeno i u dalších výsledků.

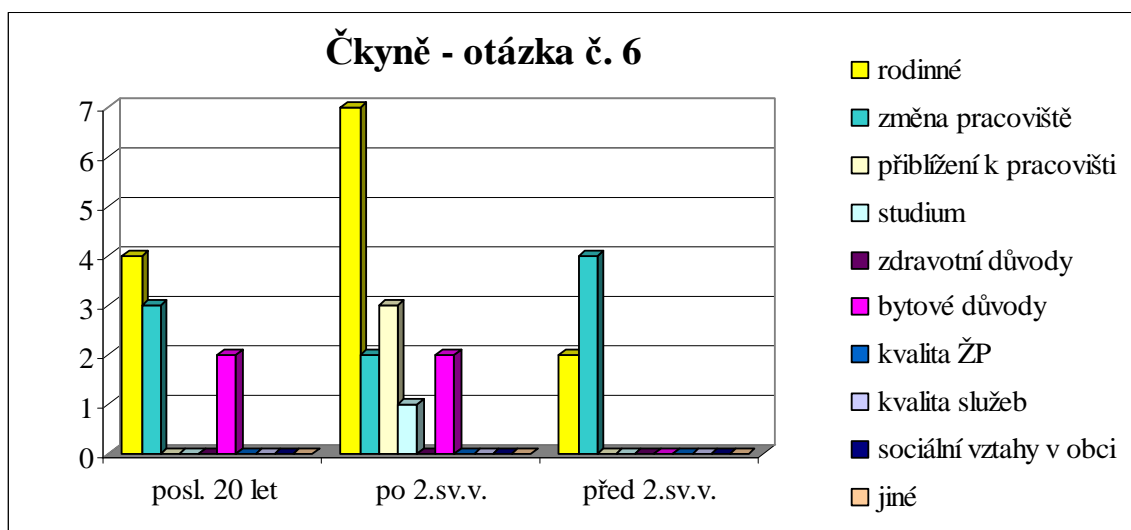
**Otázka č. 6: V případě, že uvažujete o stěhování, vyberte jeden hlavní důvod
Vašeho rozhodnutí**

Tabulka č. 12: Důvody pro stěhování

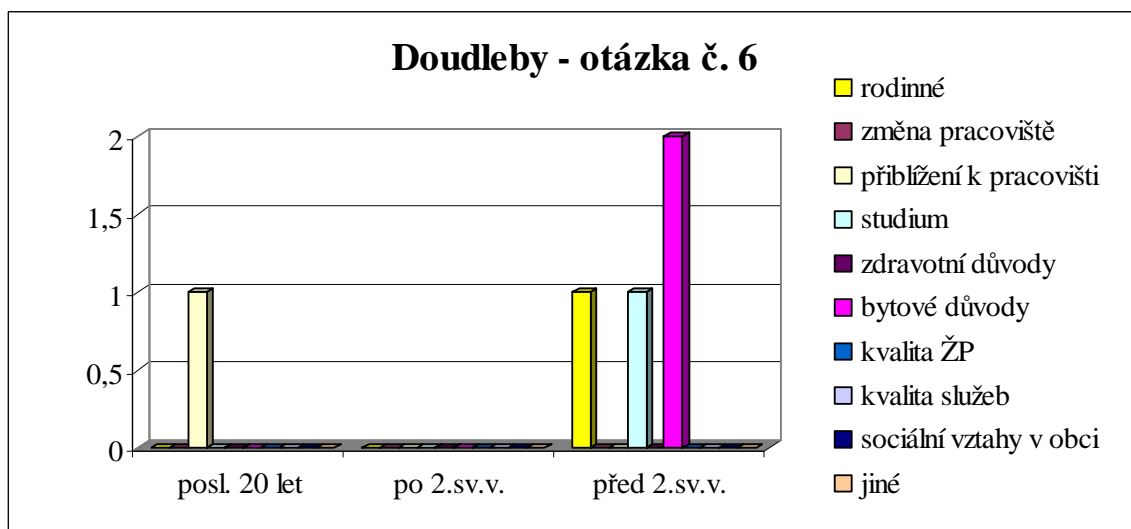
Důvody	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
rodinné	4	44%	7	47%	2	33%	0	0%	0	0%	1	25%
změna pracoviště	3	33%	2	13%	4	67%	0	0%	0	0%	0	0%
přiblížení k pracovišti	0	0%	3	20%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%
studium	0	0%	1	7%	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%
zdravotní důvody	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
bytové důvody	2	22%	2	13%	0	0%	0	0%	0	0%	2	50%
kvalita ŽP	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
kvalita služeb	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
sociální vztahy v obci	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
jiné	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
<i>odpovědí celkem</i>	<i>9</i>	<i>100%</i>	<i>15</i>	<i>100%</i>	<i>6</i>	<i>100%</i>	<i>1</i>	<i>100%</i>	<i>0</i>	<i>0%</i>	<i>4</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 13: Důvody pro stěhování

Graf č. 14: Důvody pro stěhování

Výsledky a diskuse:

Je nutno poznamenat, že ne všichni respondenti zaškrtnli jeden hlavní důvod, jak bylo uvedeno v zadání této otázky.

Z tabulky, týkající se Čkyně můžeme vyčíst, že největším motivem k přestěhování je rodina a následování partnera, zejména pro skupinu obyvatel po 2.sv.v. Druhou nejčastější odpovědí byla ve Čkyni změna pracoviště, kterou uváděla nejvíce skupina před 2. sv .v. V Doudlebech bylo pro nově příchozí obyvatele hlavním a jediným důvodem přiblížení k pracovišti, pro skupinu starousedlíků to byly dle předpokladů

bytové důvody. Jejich domy jsou povětšinou staré a potřebují četné úpravy a přestavby, které jsou velice nákladné.

Celkový výsledek za obce jednoznačně ukazuje, že mezi Čkyňskými je více respondentů, kteří by se rádi z obce odstěhovali a objevuje se také větší rozmanitost důvodů.

Potěšující je zjištění, že ani jeden respondent neuvedl, jako důvod pro své stěhování, sociální vztahy. Zdá se, že místní společenství funguje jako celek dobře.

4. 2. 3. Zaměstnanost a studium

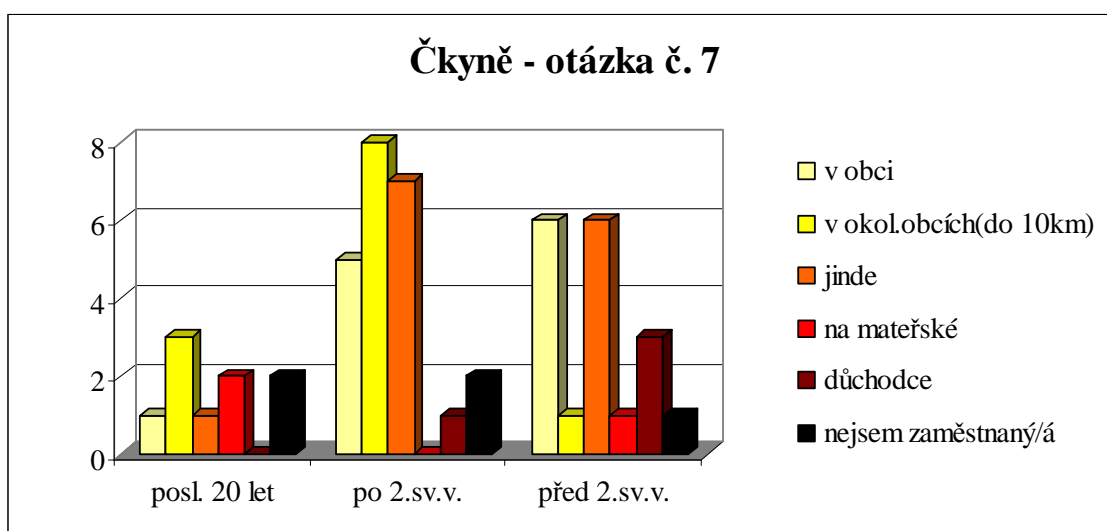
Otázka č. 7: Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

Tabulka č. 13: Místa, kde jsou obyvatelé zaměstnání, kde studují

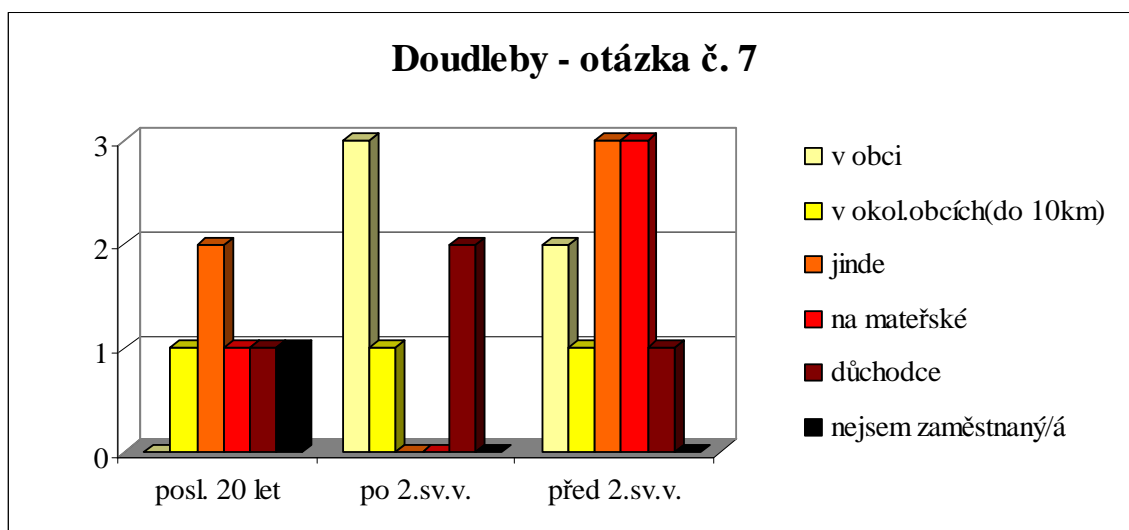
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
v obci	1	11%	5	22%	6	33%	0	0%	3	50%	2	20%
v okol.obcích (do 10km)	3	33%	8	35%	1	6%	1	17%	1	17%	1	10%
jinde	1	11%	7	30%	6	33%	2	33%	0	0%	3	30%
na mateřské	2	22%	0	0%	1	6%	1	17%	0	0%	3	30%
důchodce	0	0%	1	4%	3	17%	1	17%	2	33%	1	10%
nejsem zaměstnaný/á	2	22%	2	9%	1	6%	1	17%	0	0%	0	0%
odp. celkem	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 15: Místa, kde jsou obyvatelé zaměstnání, kde studují

Graf č. 15: Místa, kde jsou obyvatelé zaměstnáni, kde studují

Výsledky a diskuse:

Z výsledků je možné vyčíst, že přestože obec Čkyně nabízí poměrně dost pracovních příležitostí, tak z nově příchozích obyvatel je zde zaměstnáno pouze 11%, ze skupiny obyvatel před 2.sv.v. je to podstatně více - celých 33%, ze skupiny po 2.sv.v. je to 22%. Nově příchozí obyvatelé jsou zaměstnáni z jedné třetiny v okolních obcích do 10km a vcelku velká část (22%) respondentů (posl 20 let) ze Čkyně je nezaměstnaná.

Důvodem, proč je v obci zaměstnáno tak málo respondentů ze skupiny posl.20 let může být ten, že ve Čkyni nejvíce poptávají zaměstnance 3 místní „fabriky“ a ty příliš kvalifikovaných míst nenabízí.

V Doudlebech našlo pracovní uplatnění nejvíce obyvatel ze skupiny po 2.sv.v. Z nově příchozích dotazovaných obyvatel naopak nezaměstnává obec Doudleby nikoho na rozdíl od skupiny po 2.sv.v., z nichž je v obci zaměstnaná celá polovina. Více pracovních příležitostí kromě místního zemědělského družstva nabízí nově vzniklý hotel Klor, který je typickým příkladem rozvoje venkovského cestovního ruchu, neboli agroturistiky.

V obou obcích se tedy prokázal stejný jev a to, že „noví“ obyvatelé již v obci pracovní místa nenalézají, raději dojíždějí za prací do okolních měst nebo zůstávají pracovat ve městě, z kterého se do obce přestěhovali.

Otázka č. 8: V případě, že jste nezaměstnaný/á, schopný/á aktivní práce:

Nabízené odpovědi:

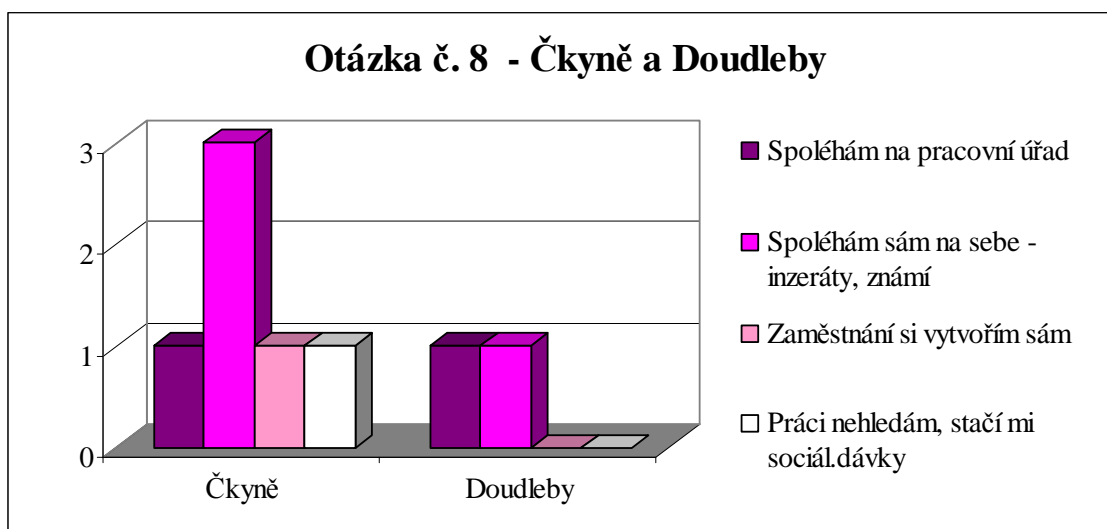
- ▶ Při hledání zaměstnání se spoléhám na pracovní úřad.
- ▶ Při hledání zaměstnání se spoléhám převážně sám na sebe- inzeráty, známí apod.
- ▶ Zaměstnání si hodlám vytvořit sám – začnu podnikat.
- ▶ Práci nehledám, k obživě mi postačují sociální dávky.

Tabulka č. 14: Řešení situace nezaměstnanosti

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
Spoléhám na pracovní úřad	1	17%	1	50%
Spoléhám sám na sebe - inzeráty, známí	3	50%	1	50%
Zaměstnání si vytvořím sám	1	17%	0	0%
Práci nehledám, stačí mi sociál.dávky	1	17%	0	0%
<i>Celkem odpovědí</i>	<i>6</i>	<i>100%</i>	<i>2</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 16: Řešení situace nezaměstnanosti

Výsledky a diskuse:

Z tabulky je patrné, že polovina nezaměstnaných obyvatel Čkyně spoléhá při hledání zaměstnání sama na sebe, stejný počet (17%) pak spoléhá na pracovní úřad, chce začít podnikat a další práci nehledá – postačují mu sociální dávky.

Podíváme-li se na situaci v Doudlebech, tak shodná část nezaměstnaných respondentů spoléhá sama na sebe a stejná na pracovní úřad.

V Doudlebech, jakožto menší obci, se ukazuje, že obyvatelé spoléhají shodně na pracovní úřad jako na sebe. Tradiční způsob hledání pracovních míst pomocí pracovního úřadu je však v dnešní době nedostatečný a bylo by dobré motivovat obyvatele k větší aktivitě při shánění zaměstnání.

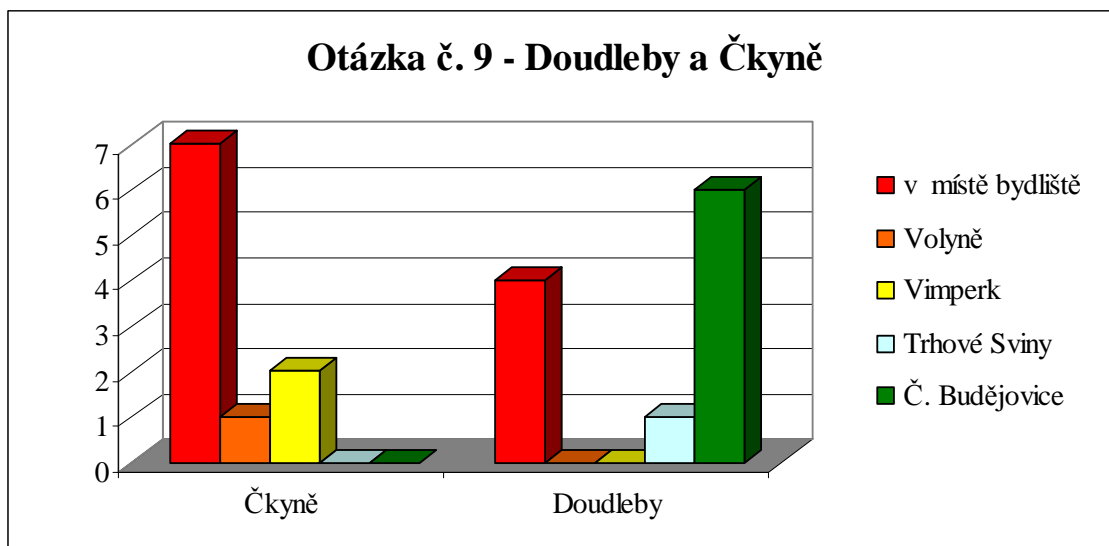
Otázka č. 9: V případě, že máte děti ve věku školní docházky (6-18 let), kde navštěvují základní, střední školu, učiliště?

Tabulka č. 15: Místa, kde děti navštěvují školy

Místa	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
v místě bydliště	7	70%	4	36%
<i>jinde</i>				
Volyně	1	10%	0	0%
Vimperk	2	20%	0	0%
Trhové Sviny	0	0%	1	9%
Č. Budějovice	0	0%	6	55%
celkem	10	100%	11	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 17: Místa, kde děti navštěvují školy

Výsledky a diskuse:

Výsledky ukazují, že v obci Čkyně 70% dětí navštěvuje školu v místě bydliště a pouze 30 % dětí dojíždí a to 20 % do Vimperka a 10 % do Volyně. V obci Doudleby jezdí za školou mimo bydliště 64% dětí, nejvíce do Českých Budějovic (55%) a do Trhových Svinů (9%).

Důvodem, proč navštěvuje místní školu v Doudlebech méně dětí oproti Čkyni bude zřejmě ten, že zde funguje jen malotřídka od 1. do 5. stupně a České Budějovice nabízejí samozřejmě daleko větší výběr škol.

4. 2. 4. Občanská vybavenost

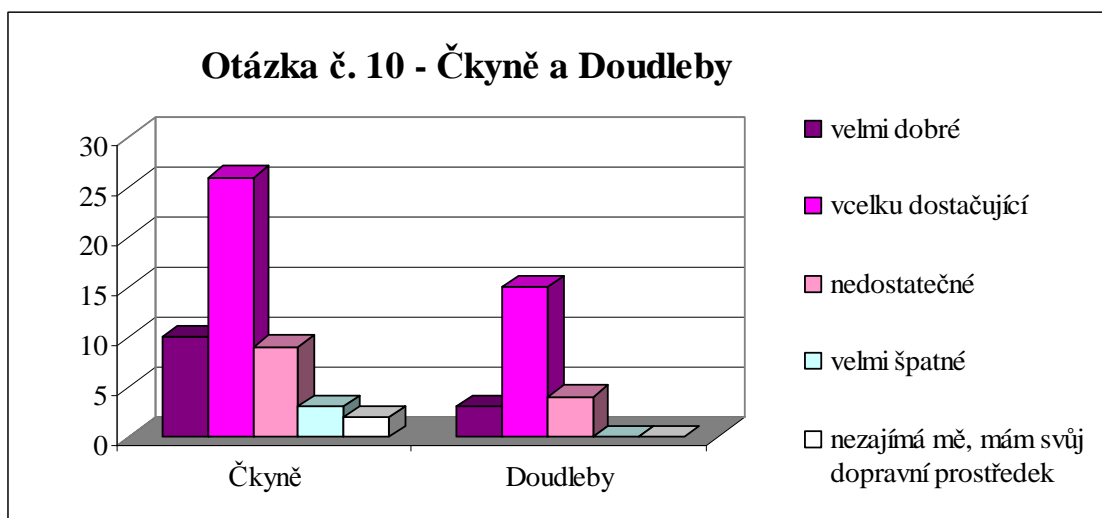
Otázka č. 10: Jak hodnotíte dopravní spojení obce s okolními a většími centry?

Tabulka č. 16: Hodnocení dopravního spojení

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
velmi dobré	10	20%	3	14%
vcelku dostačující	26	52%	15	68%
nedostatečné	9	18%	4	18%
velmi špatné	3	6%	0	0%
nezajímá mě, mám svůj dopr.prostředek	2	4%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>50</i>	<i>100%</i>	<i>22</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 18: Hodnocení dopravního spojení

Výsledky a diskuse:

V obou obcích obyvatelé nejvíce hodnotí dopravní spojení jako vcelku dostačující, přičemž ve Čkyni je spokojenost větší – 20% dokonce označilo dopravní spojení jako velmi dobré. Jako nedostačující jej hodnotí shodně 18 % respondentů z obou obcí. Jako velmi špatné jej posuzuje 6% ze Čkyně. Toto je vcelku zajímavé číslo, neboť objektivně je dopravní spojení Čkyně s okolím na místní poměry velice dobré a časté. Obyvatelé si mohou vybrat mezi spojením vlakovým či autobusovým

Ačkoliv je dopravní spojení Doudleb s okolními městy (převážně s Českými Budějovicemi) pouze autobusové, žádný z dotazovaných jej nehodnotí jako velmi špatné.

Těžko říci, čím vysvětlit větší nespokojenost Čkyňských, možná je to jejich kritičtější pohledem na tuto problematiku a také tím, že velký počet obyvatel se dopravuje vlastním dopravním prostředkem.

Otázka č. 11: Uved'te způsob dopravy do zaměstnání, za běžnými nákupy, za většími nákupy, k lékaři, za kulturou, na úřady

Tabulka č. 17: Způsoby dopravy

<i>Čkyně</i>														
Místa	auto		autobus		vlak		kolo		pěšky		jiný		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
zaměst./škola	24	56%	9	21%	1	2%	0	0%	9	21%	0	0%	43	100%
za běž. nákupy	25	50%	5	10%	0	0%	1	2%	19	38%	0	0%	50	100%
za vět. nákupy	28	56%	2	4%	1	0%	0	0%	19	38%	0	0%	50	100%
k lékaři	26	52%	5	10%	1	0%	0	0%	18	36%	0	0%	50	100%
za kulturou	26	58%	5	11%	1	2%	0	0%	13	29%	0	0%	45	100%
na úřady	27	54%	5	10%	0	0%	0	0%	18	36%	0	0%	50	100%

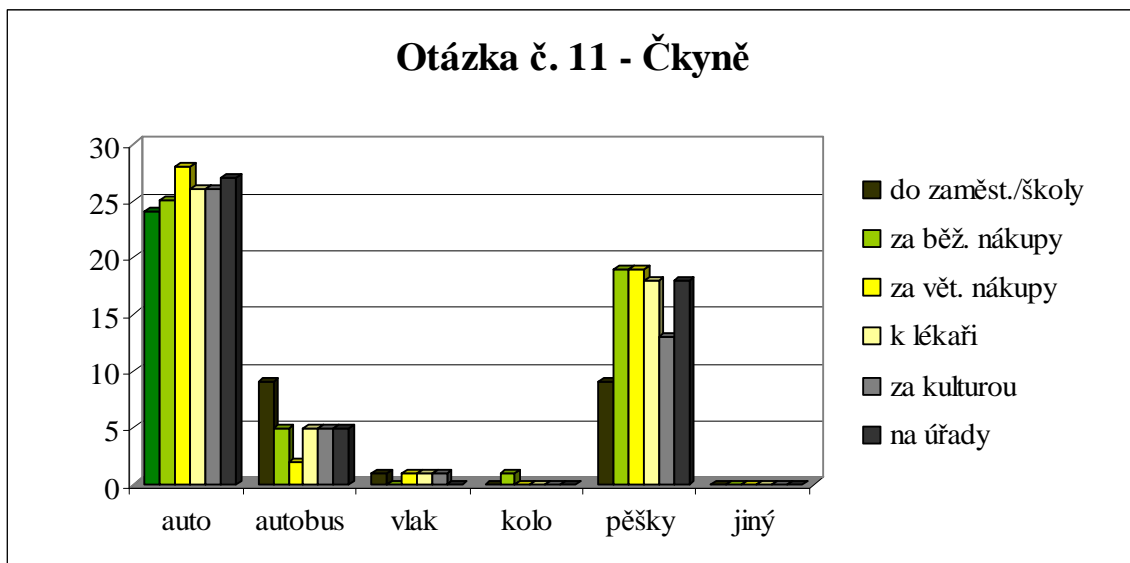
zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 18: Způsoby dopravy

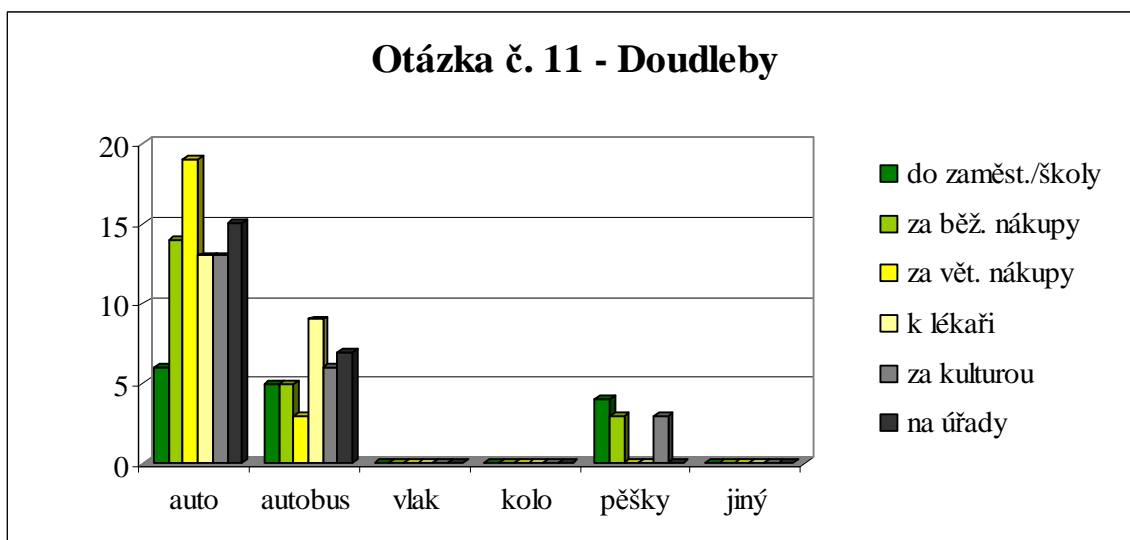
<i>Doudleby</i>														
Místa	auto		autobus		vlak		kolo		pěšky		jiný		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
zaměst./školy	6	40%	5	33%	0	0%	0	0%	4	27%	0	0%	15	100%
za běž. nákupy	14	64%	5	23%	0	0%	0	0%	3	14%	0	0%	22	100%
za vět. nákupy	19	86%	3	14%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	22	100%
k lékaři	13	59%	9	41%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	22	100%
za kulturou	13	59%	6	27%	0	0%	0	0%	3	14%	0	0%	22	100%
na úřady	15	68%	7	32%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 19: Způsoby dopravy

Graf č. 20: Způsoby dopravy

Výsledky a diskuse:

Z tabulky můžeme vyčíst, že do zaměstnání dojíždí autem v obou obcích téměř většina respondentů. Ve Čkyni pak 21% dotázaných jezdí do práce autobusem a stejné procento chodí pěšky, zanedbatelné procento jezdí vlakem. V Doudlebech chodí do práce pěšky pouze 27%. Autobus vozí z Doudleb do práce celou třetinu dotázaných. Odpovídá to již zmiňovanému dobrému autobusovému spoji do Českých Budějovic.

Pro běžné nákupy chodí ve Čkyni 38% pěšky, zatímco v Doudlebech je to pouze 14%. Z těchto výsledků lze usoudit, jaká bude nejspíš kvalita obchodu v těchto obcích.

Za velkými nákupy jezdí z Doudleb většina respondentů (86%) autem. Zato ve Čkyni stejný počet otazovaných jako pro běžný nákup (38%), jde pěšky také pro nákup větší (38%) – znovu se potvrzuje usuzovaná dobrá kvalita místních obchodů.

K lékaři chodí 36% respondentů ze Čkyně pěšky, na druhou stranu z Doudleb 59 % dojíždí autem a 41% autobusem a to hlavně do Českých Budějovic. Je to dáno tím, že ve Čkyni má lékař samostatnou ordinaci pro děti a dorost a pro dospělé, zatímco v Doudlebech funguje pouze detašované pracoviště praktického lékaře.

Za kulturou jezdí 58% dotazovaných ze Čkyně autem, v Doudlebech je to o 1% více. V 29 % chodí obyvatelé Čkyně za kulturou pěšky, oproti obyvatelům Doudleb, kteří za kulturou pěšky chodí pouze ve 14%. Z kulturou městského typu (divadlo, koncerty, diskotéky..) musí dojíždět.

Úřady navštěvují Čkyňští v 54 % autem a ve 36 % chodí na úřady pěšky. Záleží zřejmě na tom, jaký úřad měli respondenti konkrétně na mysli. Doudlebští na druhou stranu musí za veškerými úřady dojíždět, takže ve svých odpovědích uváděli nejvíce automobil (68%) a ve 32 % autobus.

Pokud bych chtěla shrnout tuto otázku, tak musím konstatovat, že autem se mimo obec dopravuje nejvíce dotázaných – v Doudlebech se jedná o větší procento. Co se týká běžných a větších nákupů, návštěvy lékaře či úřadu, projevuje se zde lepší občanská vybavenost Čkyně.

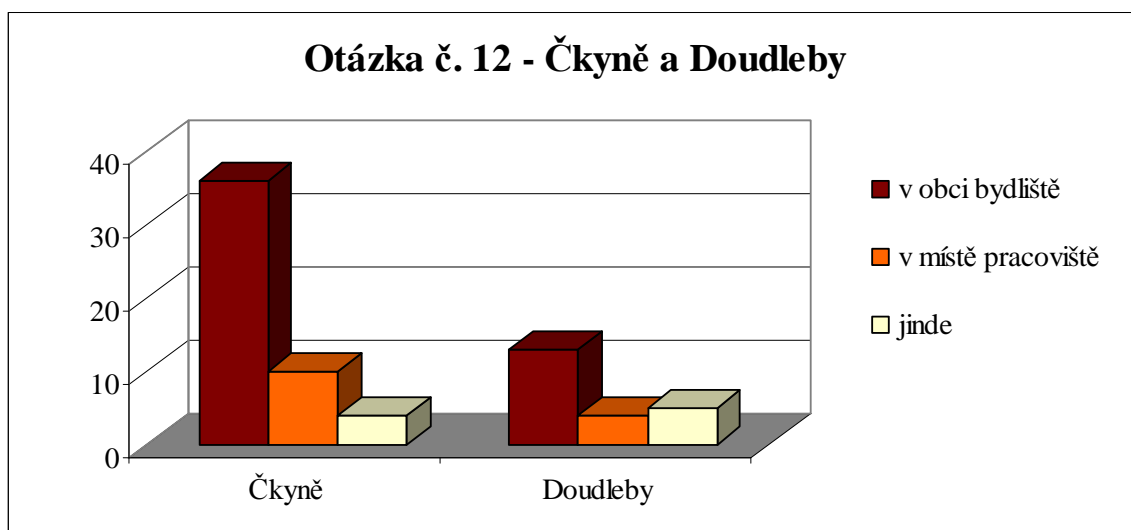
Otázka č. 12: Kde zpravidla nakupujete běžné nákupy?

Tabulka č.19: Místa nákupu běžných potravin

Místa	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
v obci bydliště	36	72%	13	59%
v místě pracoviště	10	20%	4	18%
jinde	4	8%	5	23%
celkem odpovědí	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 21: Místa nákupu běžných potravin

Výsledky a diskuse:

Tabulka ukazuje, že zatímco ve Čkyni nakupuje běžné nákupy v místě bydliště 72 % respondentů, tak v Doudlebech je to méně (59%). Znovu to potvrzuje fakt, že ve Čkyni, jakožto větší obci, má obchod s běžným zbožím denní spotřeby lepší úroveň.

Místo pracoviště, jako destinaci běžného nákupu, uvedlo ve Čkyni pouze 20%, jelikož se v mnoha případech shodovalo s místem bydliště.

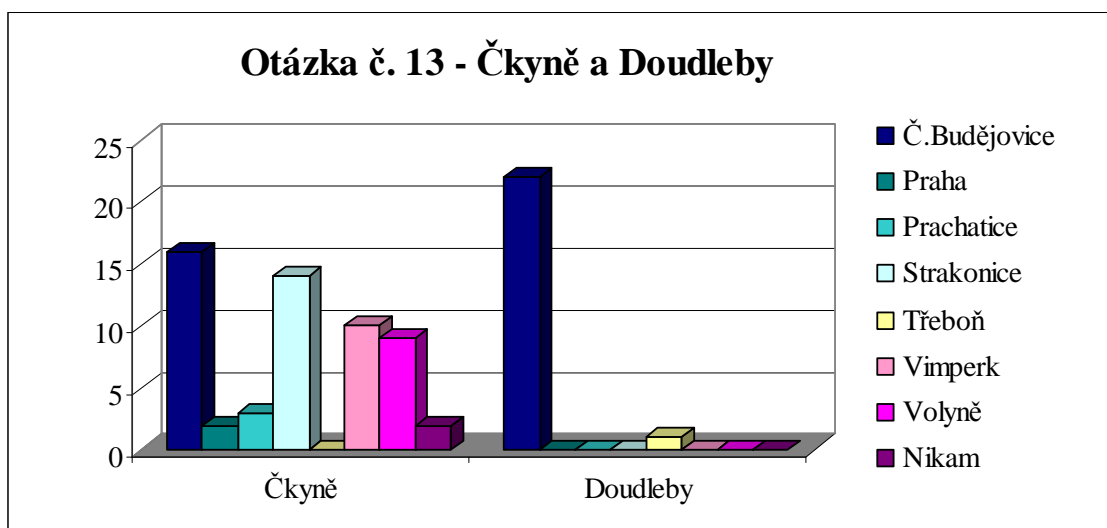
Otázka č. 13: Kam zpravidla jezdíte za většími nákupy a za službami?

Tabulka č. 20: Místa větších nákupů, služeb

Místa	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
Č.Budějovice	16	35%	22	96%
Praha	2	4%	0	0%
Prachatice	3	7%	0	0%
Strakonice	14	30%	0	0%
Třeboň	0	0%	1	4%
Vimperk	10	22%	0	0%
Volyně	9	20%	0	0%
Nikam	2	4%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>46</i>	<i>100%</i>	<i>23</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 22: Místa větších nákupů, služeb

Výsledky a diskuse:

Výsledky ukazují, že Čkyněští dojíždějí za velkými nákupy a službami z 35 % do Českých Budějovic, z 30 % do Strakonice a z 22 % do Vimperka. Obyvatelé Doudleb pak téměř všichni (96%) dojíždějí za většími nákupy a službami do Českých Budějovic. Ty mají již dostatečně širokou nabídku zboží a služeb a tak Doudlebsští nevyhledávají jiné cíle velkých nákupů. V bezprostředním okolí Čkyně žádné velké město není a tak se její obyvatelé za většími nákupy a službami rozptylují do širšího okolí.

Téměř nikdo z dotazovaných nenakupuje větší množství zboží a nevyužívá služby v místě bydliště. Má na to jistě vliv omezená nabídka, ale také určitě i leckdy vyšší cena potravin.

Otázka č. 14: Kde navštěvujete lékaře a lékárnu?

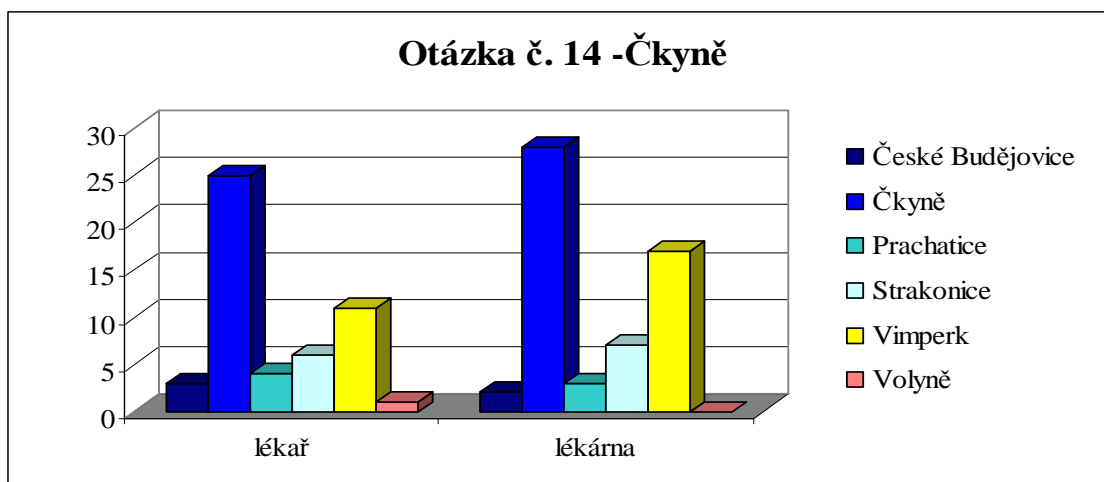
Tabulka č. 21: Místa, kde obyvatelé navštěvují lékaře a lékárnou

Místa	Čkyně				Doudleby			
	lékař		lékárna		lékař		lékárna	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
České Budějovice	3	6%	2	4%	22	100%	22	100%
Čkyně	25	50%	28	56%	-	-	-	-
Prachatice	4	8%	3	6%	-	-	-	-
Strakonice	6	12%	7	14%	-	-	-	-
Vimperk	11	22%	17	34%	-	-	-	-
Volyně	1	2%	0	0%	-	-	-	-
<i>celkem odpovědí</i>	50	100%	50	100%	22	100%	22	100%

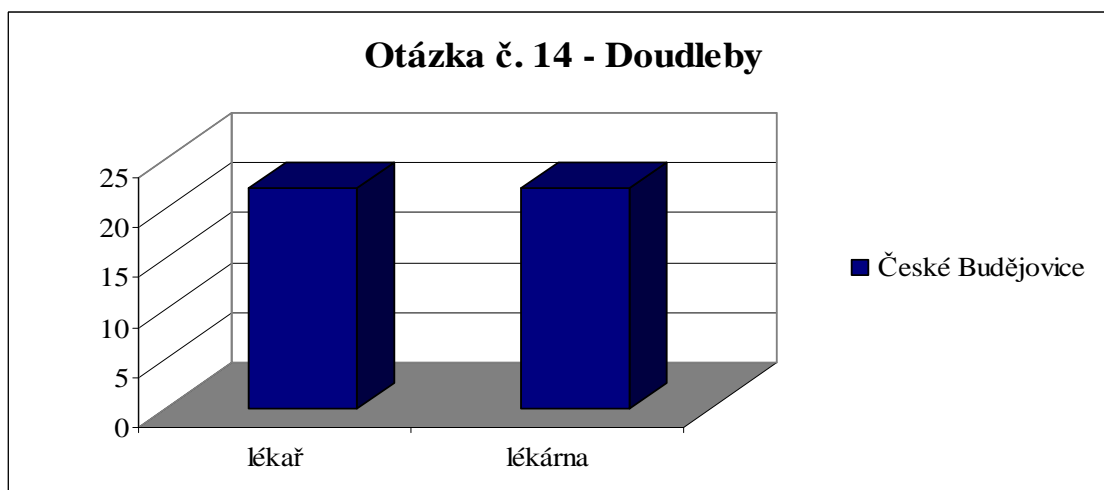
zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 23: Místa, kde obyvatelé navštěvují lékaře a lékárnu

Graf č. 24: Místa, kde obyvatelé navštěvují lékaře a lékárnu

Výsledky a diskuse:

Z výsledků můžeme vyčíst, že polovina respondentů ze Čkyně navštěvuje lékaře v obci a v 56 %, ve 22% chodí také k lékaři ve Vimperku. Na druhou stranu naprosto všichni dotazovaní z Doudleb navštěvují lékaře i lékárnou v Českých Budějovicích. Je to dáno již zmiňovaným pouze detašovaným pracovištěm praktického lékaře a samozřejmě neexistencí lékárny.

4. 2. 5. Zájem o další vzdělávání a kultura v obci

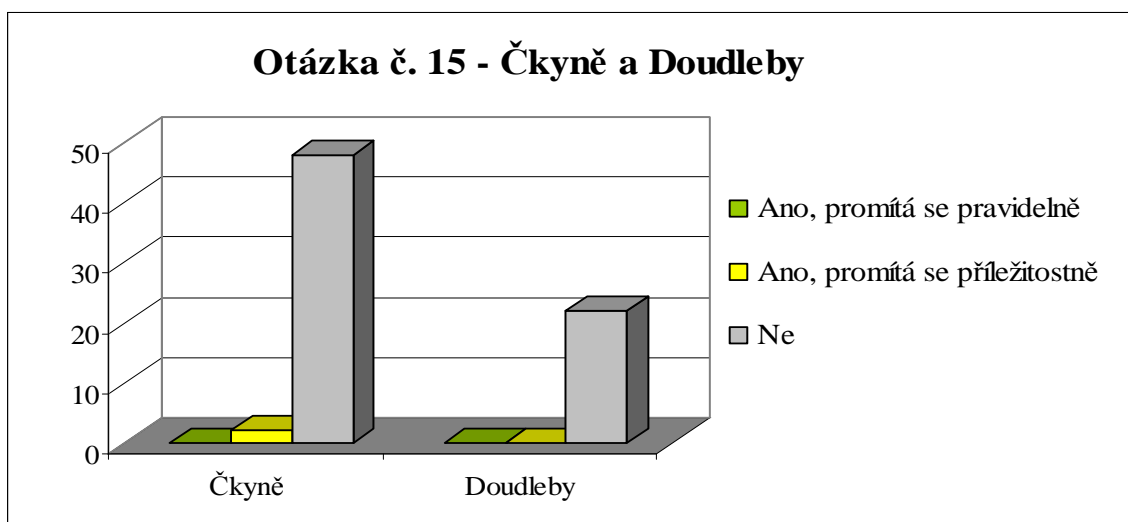
Otázka č. 15: Fungují v obci nějaké prostory jako kino?

Tabulka č. 22: Promítání v obci

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
Ano, promítá se pravidelně	0	0%	0	0%
Ano, promítá se příležitostně	2	4%	0	0%
Ne	48	96%	22	100%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>50</i>	<i>100%</i>	<i>22</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 25: Promítání v obci

Výsledky a diskuse:

Naprostá většina respondentů ze Čkyně i z Doudleb uvedla, že se v jejich obci nepromítá vůbec. Výsledná 4 % odpovědí, že se ve Čkyni promítá příležitostně, by se dala charakterizovat jako částečné nepochopení otázky. Respondenti měli zřejmě na mysli promítání diapositivů s výkladem, které se ve Čkyni občas koná.

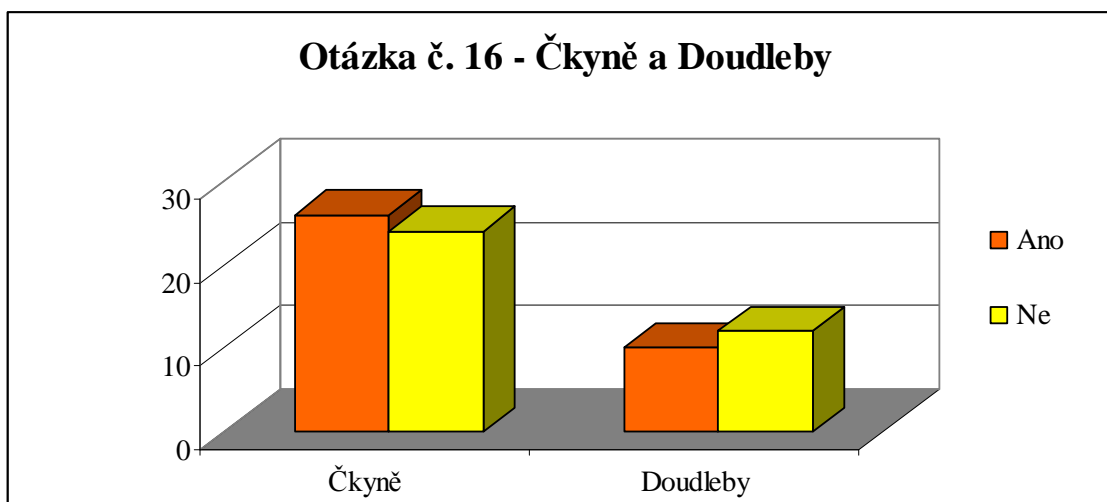
Otázka č. 16: V případě, že nikoliv, měli byste zájem, aby se promítalo?

Tabulka č. 23: Zájem o promítání v obci

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
ano	26	52%	10	45%
ne	24	48%	12	55%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>50</i>	<i>100%</i>	<i>22</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 26: Zájem o promítání v obci

Výsledky a diskuse:

Výsledky za obce ukazují, že zatímco ve Čkyni by měli obyvatelé zájem (52%), kdyby v obcích kino fungovalo, v Doudlebech o 10% převažuje nezájem.

Přesto si myslím, že by stálo za uvážení, kdyby se v obou obcích zřídily prostory pro promítání. Mohlo by se stát dobrým místem, kde by se lidé scházeli a zároveň se obohatil kulturní život v obci.

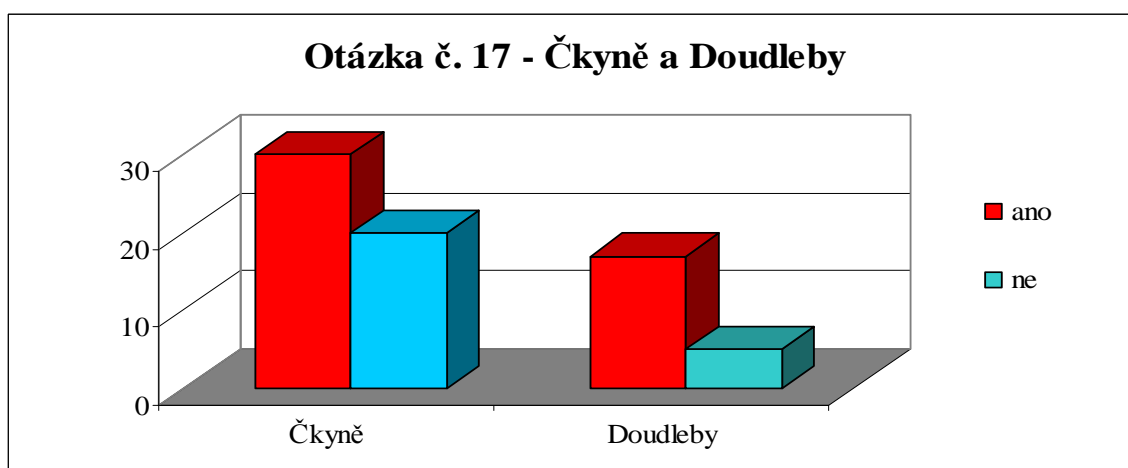
Otázka č. 17: Konají se v obci nějaké vzdělávací kurzy, besedy na určité téma?

Tabulka č. 24: Konání kurzů, besed

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
ano	30	60%	17	77%
ne	20	40%	5	23%
celkem odpovědí	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 27: Konání kurzů, besed

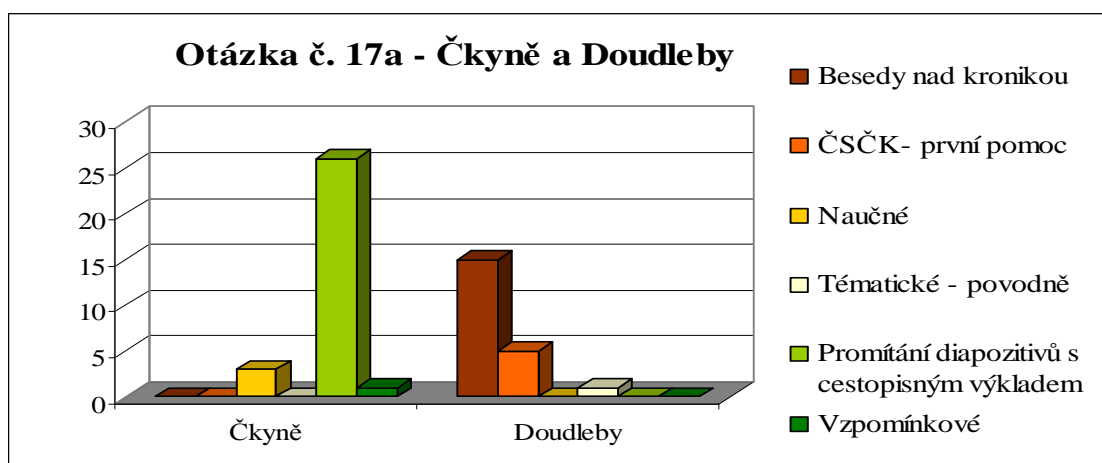
Otázka č. 17a : Jaké besedy, přednášky se v obci konají?

Tabulka č. 25: Druhy besed, přednášek v obci

Kurzy, přednášky	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
Besedy nad kronikou	0	0%	15	71%
ČSČK- první pomoc	0	0%	5	24%
Naučné	3	10%	0	0%
Tématické - povodně	0	0%	1	5%
Promítání diapositivů s cestopisným výkladem	26	87%	0	0%
Vzpomínkové	1	3%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>30</i>	<i>100%</i>	<i>21</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 28: Druhy besed, přednášek v obci

Výsledky a diskuse:

Z tabulky č. 24 můžeme jednoznačně vyčíst, že ve Čkyni i v Doudlebech se besedy či přednášky konají, ale nemají o tom povědomí úplně všichni dotazovaní. Nejčastější odpovědí ve Čkyni bylo promítání diapositivů známého čkyňského cestovatele, který svá sezení a besedy pořádá ve Čkyni pravidelně. Více než třetina dotázaných pak neměla ponětí, že se v obci vůbec nějaké přednášky konají.

V Doudlebech uváděli respondenti nejčastěji úvahy či besedy nad kronikou, které vede místní kronikář a jsou příležitostí nejen pro společného setkání místních obyvatel, ale i pro upevnění vztahu a pocitu sounáležitosti s obcí. Dále se v Doudlebech konají přednášky Červeného kříže na různá zdravotnická témata – dotazovaní si vzpomněli například na besedu o první pomoci.

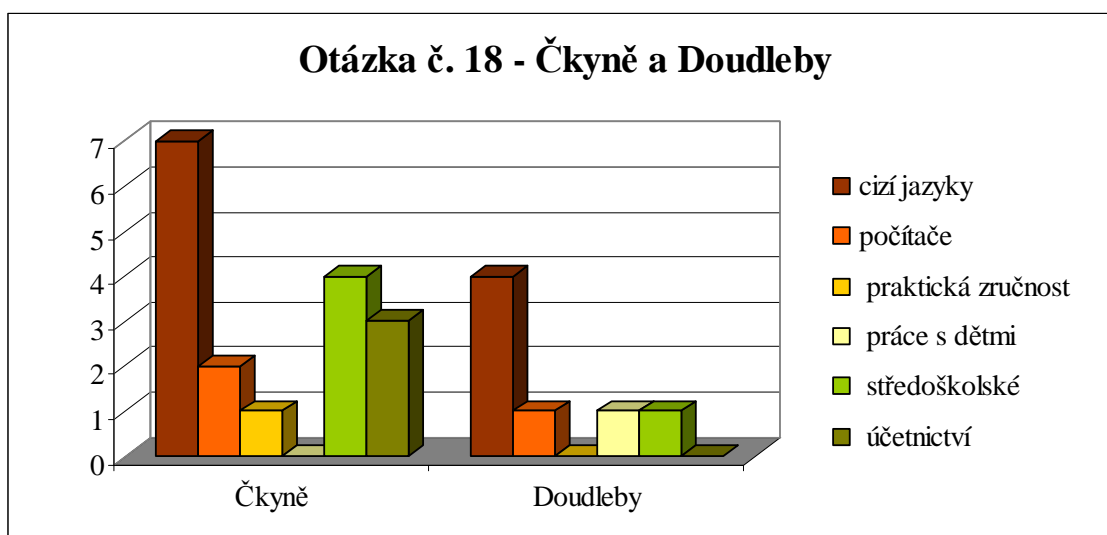
Otázka č. 18: Měli byste zájem o další vzdělávání?

Tabulka č. 26: Zájem o další vzdělávání

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
<i>ne</i>	33	66%	15	68%
<i>ano</i>	17	34%	7	32%
cizí jazyky	7	41%	4	57%
počítače	2	12%	1	14%
praktická zručnost	1	6%	0	0%
práce s dětmi	0	0%	1	14%
středoškolské	4	24%	1	14%
účetnictví	3	18%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>50</i>	<i>100%</i>	<i>22</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 29: Zájem o další vzdělávání

Výsledky a diskuse:

Z výsledků je patrné, že v obou obcích téměř shodně 2/3 respondentů o další vzdělávání zájem nemá. Pokud ano, tak jde konkrétně o jazyky – ve 41% ve Čkyni a v 57% v Doudlebech. Pomineme-li středoškolské vzdělávání, které uváděli především studenti základních škol, tak se mezi odpověďmi ve Čkyni objevilo také účetnictví (18%) a práce s počítačem (12%). O lepší znalosti počítačů by stálo také 14% dotazovaných z Doudleb.

Těžko říci, čím vysvětlit nezájem obyvatel o další vzdělávání. Zřejmě je to způsobeno časovým zaneprázdněním dotazovaných a dostatečným uplatněním na trhu práce.

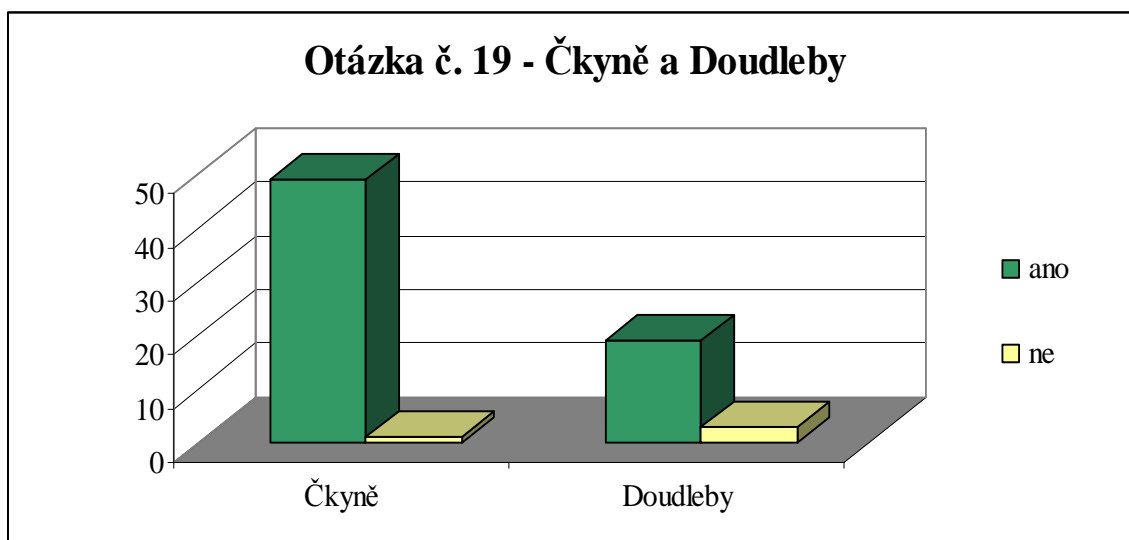
Otázka č. 19: Funguje v obci knihovna?

Tabulka č. 27: Provozování knihovny v obci

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
ano	49	98%	19	86%
ne	1	2%	3	14%
celkem odpovědí	50	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 30: Provozování knihovny v obci

Výsledky a diskuse:

Téměř většina (98%) respondentů ze Čkyně měla povědomí o tom, že obec provozuje knihovnu. Na druhou stranu v Doudlebech bylo procento dotazovaných, kteří věděli, že v obci funguje knihovna, menší (86%)

Je to dáno zřejmě velikostí knihovny a počtem svazků, které jsou v ní k dispozici k zapůjčení.

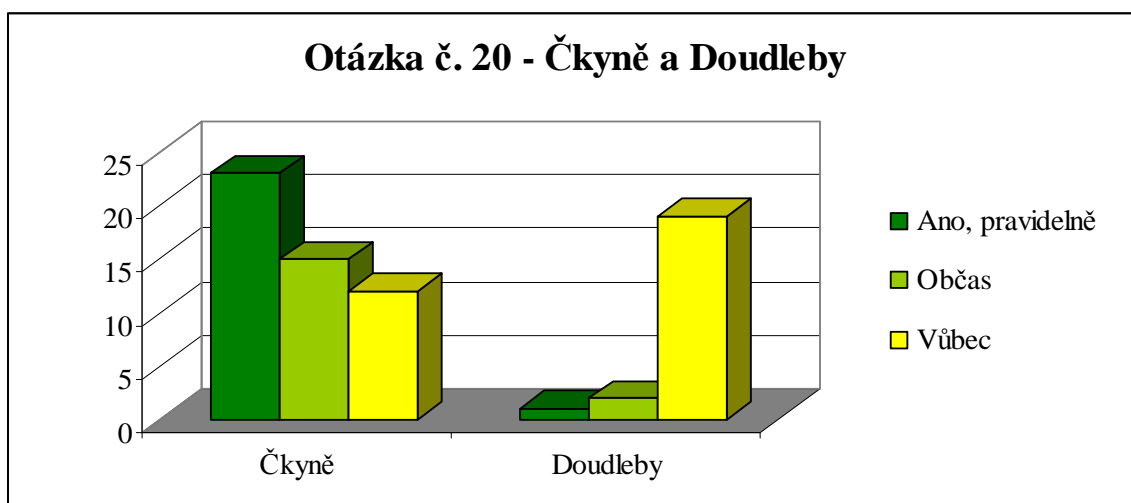
Otázka č. 20: Jestliže funguje v obci knihovna, využíváte ji?

Tabulka č. 28: Častost návštěv knihovny

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
ano, pravidelně	23	46%	1	5%
občas	15	30%	2	9%
vůbec	12	24%	19	86%
<i>celkem odpovědí</i>	<i>50</i>	<i>100%</i>	<i>22</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 31: Častost návštěv knihovny

Výsledky a diskuse:

Dosažené výsledky odpovídají vyhodnocení předchozí otázky. V součtu 76% knihovnu navštěvuje - z toho 46% pravidelně a 30% občas. V porovnání v Doudlebech navštěvuje knihovnu pravidelně pouze 5% dotazovaných a 9% občas.

Jak už bylo řečeno v předešlé diskusi, malá návštěvnost knihovny v Doudlebech bude nejspíš způsobena tím, že je menší než knihovna ve Čkyni a vlastní rozhodně méně knižních svazků.

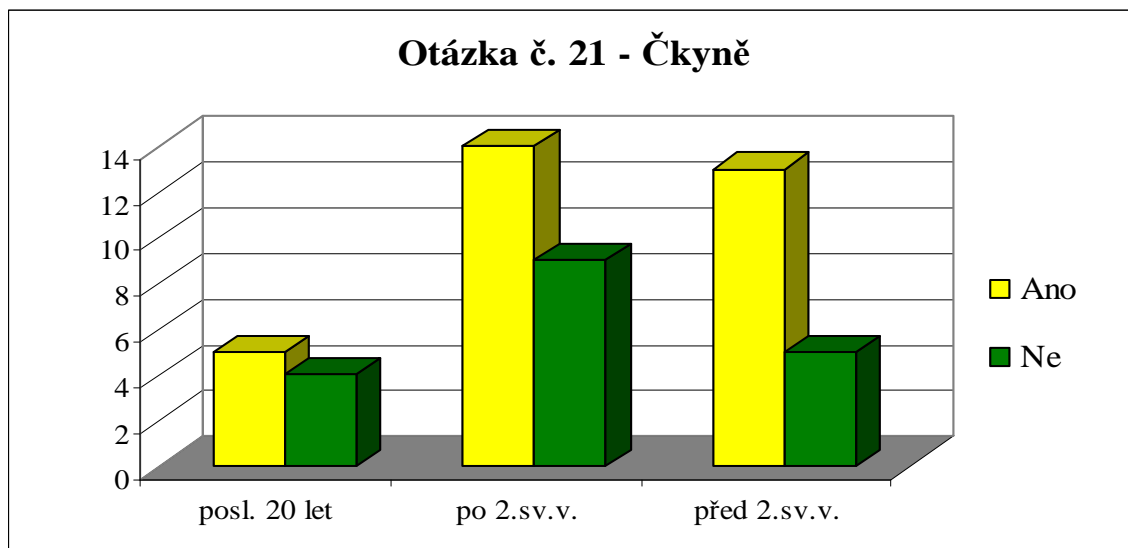
Otázka č. 21: Účastníte se místních zábav?

Tabulka č. 29: Účast obyvatel na místních zábavách

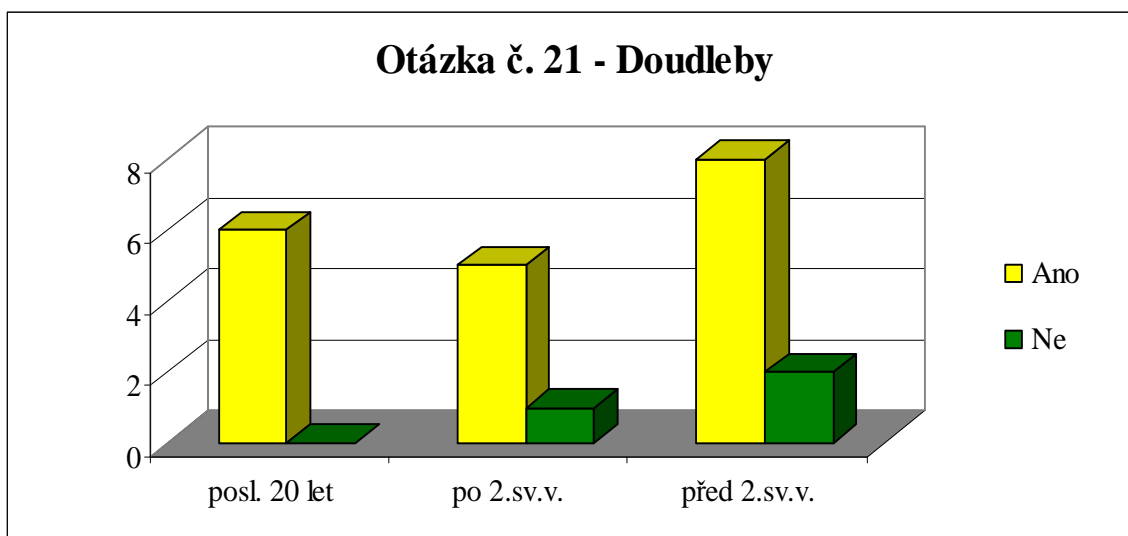
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
ano	5	56%	14	61%	13	72%	6	100%	5	83%	8	80%
ne	4	44%	9	39%	5	28%	0	0%	1	17%	2	20%
celkem odpovědí	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 32: Účast obyvatel na místních zábavách

Graf č. 33: Účast obyvatel na místních zábavách

Výsledky a diskuse:

Z tabulky můžeme vyčíst, že ve Čkyni se celkově účastní místních zábav nadpoloviční většina dotazovaných. Ze skupiny posl. 20 let je to ale přeci jen nejméně (56%). Nejvíce mají zájem o místní zábavy starousedlíci (72%). V Doudlebech je situace naprosto opačná. Místních zábav se účastní všichni respondenti ze skupiny posl. 20 let, méně aktivní je pak skupina po 2. sv. v (83%) a před 2.sv. v. (80%).

Situace ve Čkyni může být zdůvodněna, již zmiňovaným menším přílnutím k obci u nově přichozích obyvatel. Toto se již potvrdilo u mnoha otázek.

V Doudlebech jsou výsledky diametrálně odlišné. Místních zábav se účastní hlavně nově přichozí obyvatelé. Je to důsledkem dobrého „zapadnutí“ do obce, mezi místní obyvatele – starousedlíky, přijetí jejich zvyků a „napojení“ se na místní kulturní tradice. Starší obyvatelé, kterých je mezi starousedlíky velký počet, již přirozeně nejsou tolik aktivní v účasti na místních zábavách například ze zdravotních důvodů, ale staré zvyky a tradice stále dodržují a vedou k tomu i své potomky, kteří v mnoha případech žijí v obci se svými rodiči.

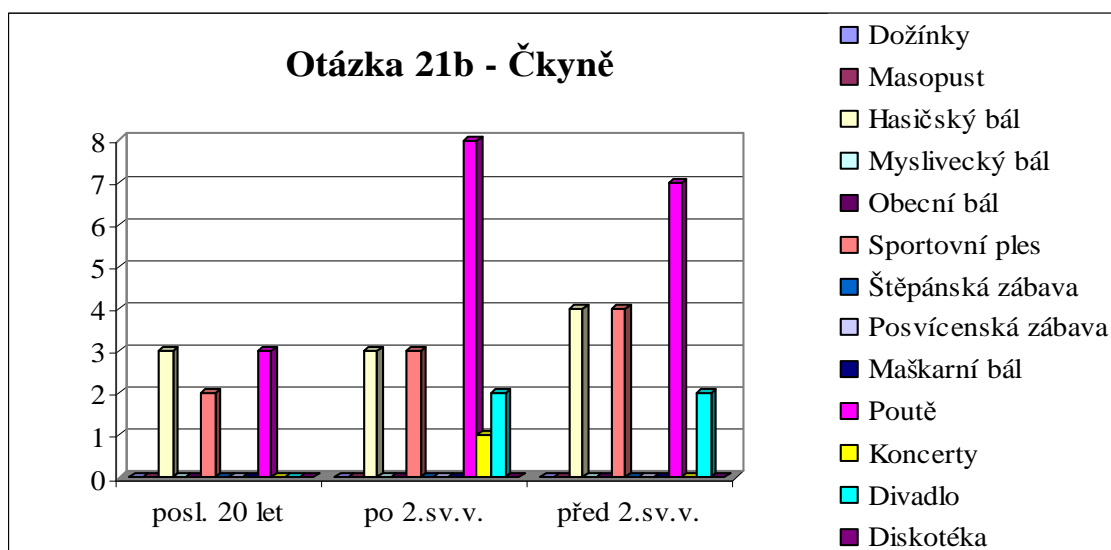
Otázka č. 22: Otázka č. 21a: Kterých místních zábav se účastníte?

Tabulka č. 31: Druhy zábav v obci

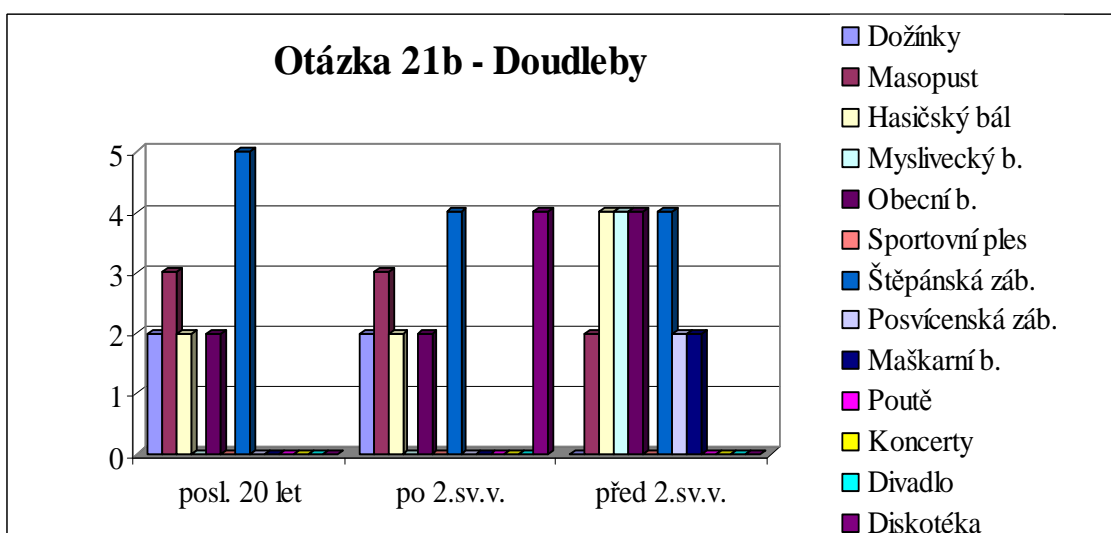
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
Dožínky	0	0%	0	0%	0	0%	2	14%	2	12%	0	0%
Masopust	0	0%	0	0%	0	0%	3	21%	3	18%	2	9%
Hasičský bál	3	27%	3	18%	4	24%	2	14%	2	12%	4	18%
Myslivecký b	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	18%
Obecní bál	0	0%	0	0%	0	0%	2	14%	2	12%	4	18%
Sportovní ples	2	18%	3	18%	4	24%	0	0%	0	0%	0	0%
Štěpánská zábava	0	0%	0	0%	0	0%	5	36%	4	24%	4	18%
Posvícenská zábava	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	9%
Maškarní bál	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	9%
Poutě	3	27%	8	47%	7	41%	0	0%	0	0%	0	0%
Koncerty	0	0%	1	6%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Divadlo	0	0%	2	12%	2	12%	0	0%	0	0%	0	0%
Diskotéka	3	27%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
celkem	11	100%	17	100%	17	100%	14	100%	13	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 34: Druhy zábav v obci

Graf č. 35: Druhy zábav v obci

Výsledky a diskuse:

Nejvíce oblíbenou zábavou ve Čkyni jsou plesy a poutě. Z respondentů ze skupiny posl. 20 let se všech plesů dohromady účastní 63%. Hodně navštěvované jsou také poutě a to hlavně skupinou po 2. sv. v. (47%) a skupinou před 2. sv. v. (41%). Součástí poutí je také diskotéka, kterou samostatně uvedlo 27% dotazovaných ze skupiny nově přichozích obyvatel.

V Doudlebech jsou také nejoblíbenější zábavou plesy a bály včetně Štěpánské zábavy, těch se účastní celkem 64% respondentů ze skupiny nově přichozích obyvatel, 48% ze skupiny po 2. sv. v. a dokonce 81% ze skupiny před 2. sv. v.

Poměrně velký počet dotazovaných se v Doudlebech účastní masopustu (21% ze skupiny posl. 20 let) a dožíněk (14% ze skupiny posl. 20 let).

Shrneme-li tuto otázku, tak můžeme říci, zatímco ve Čkyni se objevují spíše městské druhy kulturních akcí jako diskotéky (poutě spojené s diskotékou), divadlo či koncerty, v Doudlebech přetrvávají tradiční způsoby pro venkov (dožínky, masopust), které lidi více spojují na rozdíl od individualistických městských zábav.

Dokazuje se tím fakt, že staré tradice daného kulturního prostoru mají vliv na i na nově příchozí obyvatele, kteří se místních zábav hojně účastní.

Celkově je ale velice pozitivním zjištěním, že v obou obcích je kulturní život vcelku bohatý a také místní obyvatelé se ho velice rádi účastní.

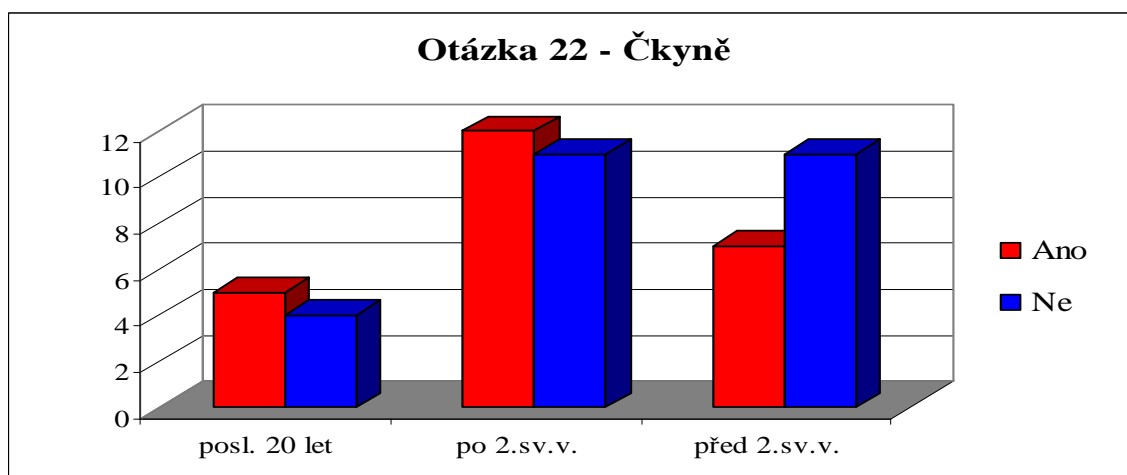
Otázka č. 22: Navštěvujete divadlo a jiné kulturní akce jinde než v obci?

Tabulka č. 32: Účast na kulturním životě mimo obec celkově za obec

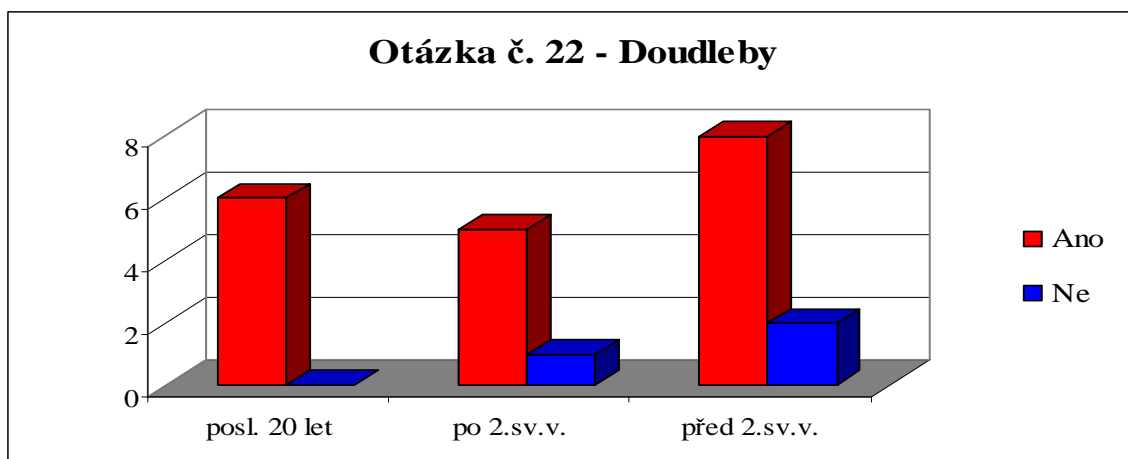
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
ano	5	56%	12	52%	7	39%	6	100%	5	83%	8	80%
ne	4	44%	11	48%	11	61%	0	0%	1	17%	2	20%
celkem	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 36: Účast na kulturním životě mimo obec

Graf č. 37: Účast na kulturním životě mimo obec

Výsledky a diskuse:

Čkyňští respondenti ze skupiny posl. 20 let (56%) a po 2. sv. v. (52%) jiné kulturní akce než v obci navštěvují, u poslední skupiny je tomu naopak. Na druhou stranu v Doudlebech všichni dotazovaní nově příchozí obyvatelé vyhledávají kulturní akce jinde než v obci a také většina ze skupin po 2. sv.v (83%) a před 2. sv. v. (80%).

Z výše uvedeného je patrné, že Čkyňští jiné městské zábavy tolik nevyhledávají tak jako Doudlebští. Domnívám se, že je to způsobeno tím, že obec jejich potřeby městského kulturního vyžití částečně uspokojuje (divadlo, diskotéka) a také není v bezprostřední blízkosti takový výběr kulturního vyžití tak jako v blízkosti Doudleb - v Českých Budějovicích.

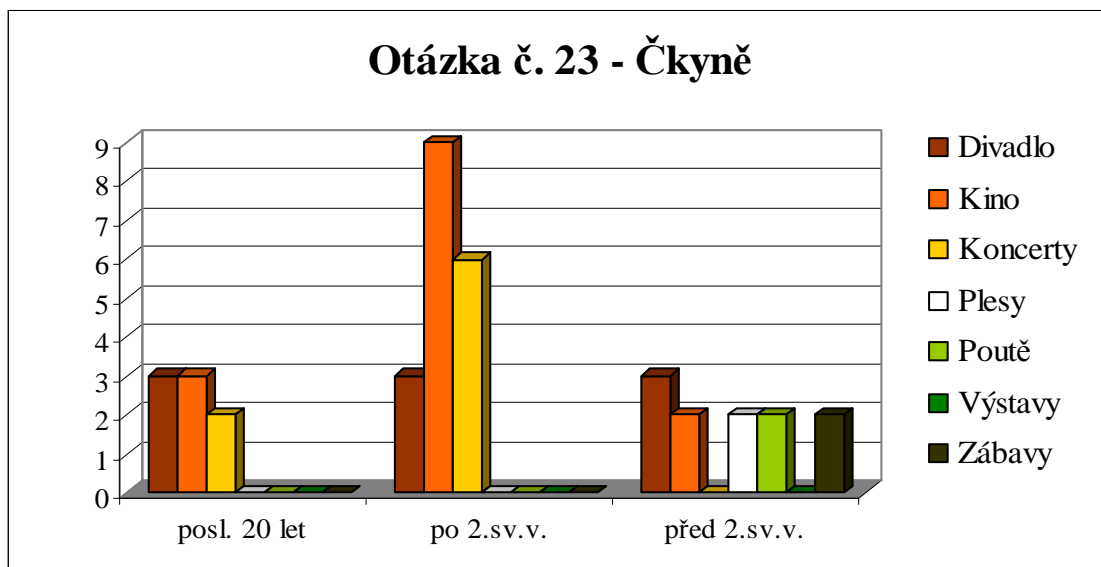
Otázka č. 23: Jestliže navštěvujete kulturní akce jinde než v obci, uveďte, prosím, jaké?

Tabulka č. 33: Druhy kulturních akcí

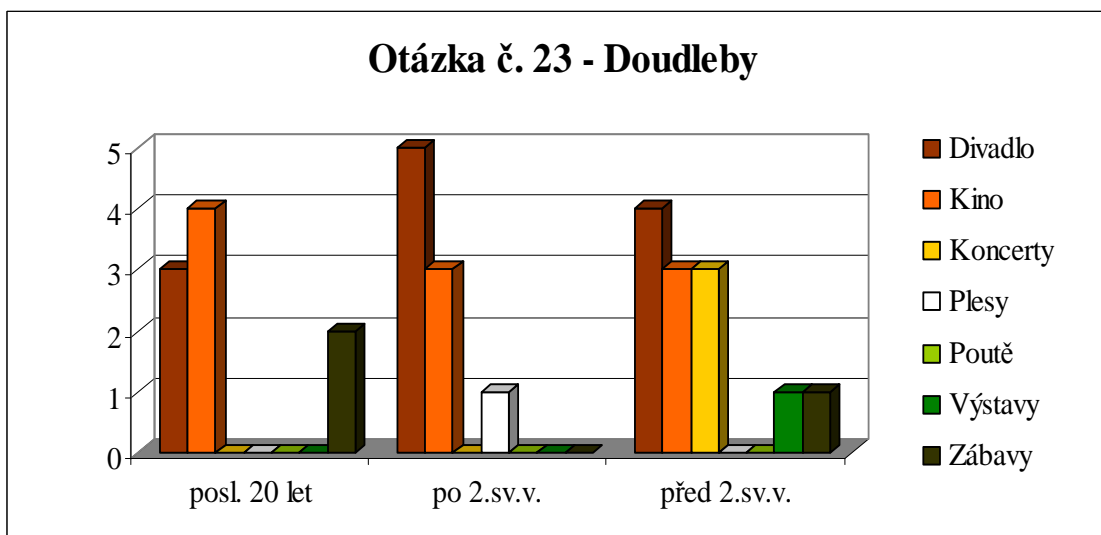
Odpovědi	Čkyňě						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
divadlo	3	27%	3	17%	3	27%	3	33%	5	56%	4	33%
kino	3	27%	9	50%	2	18%	4	44%	3	33%	3	25%
koncerty	2	18%	6	33%	0	0%	0	0%	0	0%	3	25%
plesy	0	0%	0	0%	2	18%	0	0%	1	11%	0	0%
poutě	0	0%	0	0%	2	18%	0	0%	0	0%	0	0%
výstavy	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%
zábavy	0	0%	0	0%	2	18%	2	22%	0	0%	1	8%
celkem	8	73%	18	100%	11	100%	9	100%	9	100%	12	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 38: Druhy kulturních akcí

Graf č. 39: Druhy kulturních akcí

Výsledky a diskuse:

Ve Čkyni se nejčastěji objevovala kulturní událost jako kino – nejvíce jej navštěvují respondenti ze skupiny posl. 20 let. Dále dotazovaní uváděli divadlo – nejčastěji nově příchozí obyvatelé (27%) a skupina před 2. sv. v. (27%) a také koncerty (33% ze skupiny po 2. sv. v.), které se každoročně pořádají v blízkosti Čkyně.

Nejčastější odpovědi v mezi doudlebskými respondenty bylo divadlo – 56% ze skupiny po 2. sv. v. a taktéž kino – 44% ze skupiny nově příchozích obyvatel.

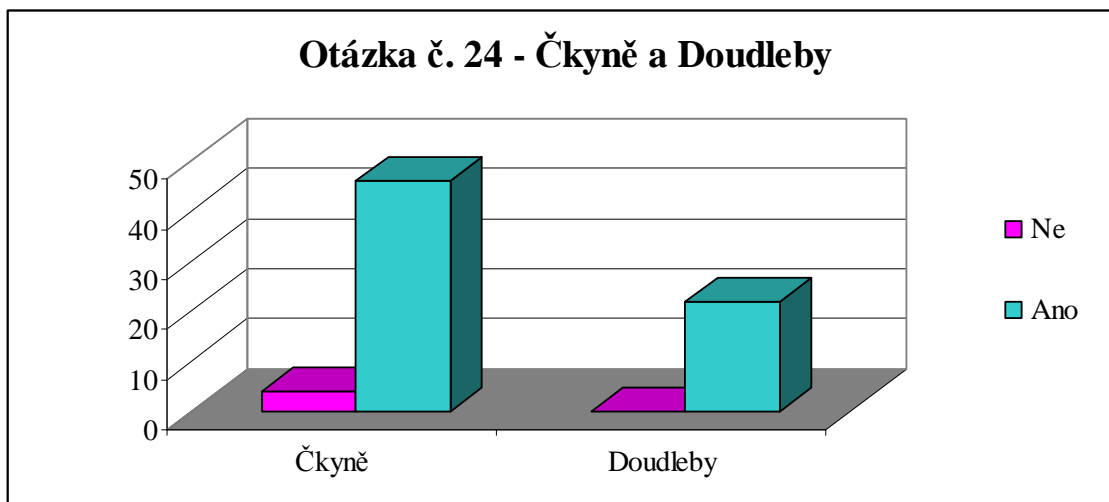
Otázka č. 24: Pořádají se u Vás nějaké sportovní akce (turnaje, zápasy)?

Tabulka č. 34: Konání sportovních akcí a druhy sportovních akcí

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
<i>ne</i>	4	8%	0	0%
<i>ano</i>	46	92%	22	100%
fotbal	45	70%	3	8%
hasičské závody	4	6%	0	0%
hokej	0	0%	6	16%
nohejbal	0	0%	15	39%
rallye	2	3%	0	0%
stol.tenis	6	9%	2	5%
šachy	7	11%	0	0%
šipky	0	0%	1	3%
tenis	0	0%	1	3%
volejbal	0	0%	10	26%
<i>celkem odpovědí Ano-Ne</i>	50	100%	22	100%
<i>celkem uvedených sportovních akcí</i>	64	100%	38	100%

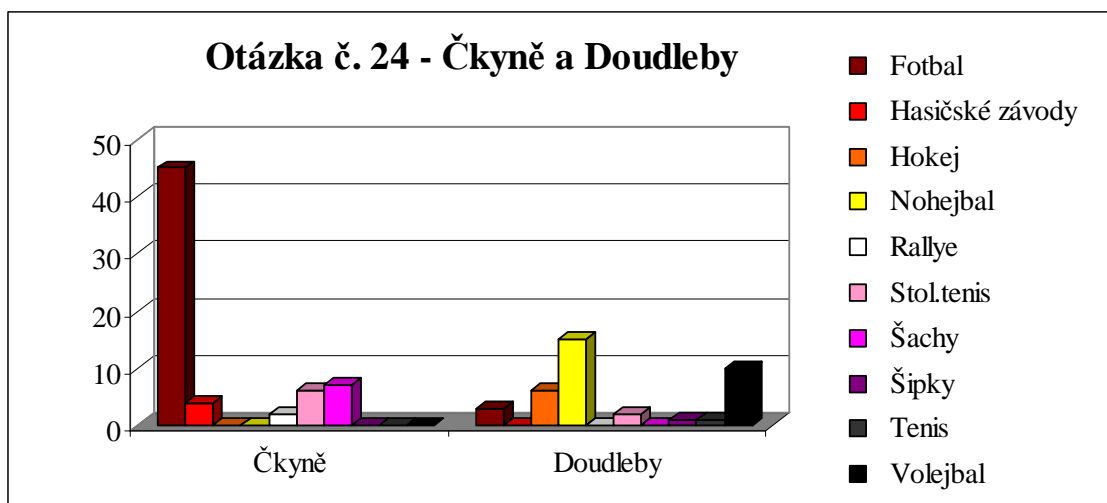
zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 40: Konání sportovních akcí v obci

Otázka č. 24a: Jaké sportovní akce se u Vás pořádají?

Graf č. 41: Druhy sportovních akcí pořádaných v obci

Výsledky a diskuse:

Téměř všichni (92%) dotazovaní ze Čkyně uvedli, že se u nich pořádají nějaké sportovní akce. 70% si vzpomnělo na fotbalové zápasy, 11% na šachové turnaje a 9% na stolní tenis.

V Doudlebech mají přehled úplně všichni dotazovaní, že se u nich nějaké sportovní aktivity pořádají. Nejvíce respondentů uvádělo nohejbal (39%), volejbal (26%), hokej (16%) a fotbal (8%).

Pokud porovnáme Doudleby se Čkyní, tak můžeme říci, že v Doudlebech je větší rozmanitost různých sportovních událostí, ale jsou pořádány v mnohem menším měřítku, než je například fotbal ve Čkyni, který místním sportovním aktivitám dominuje.

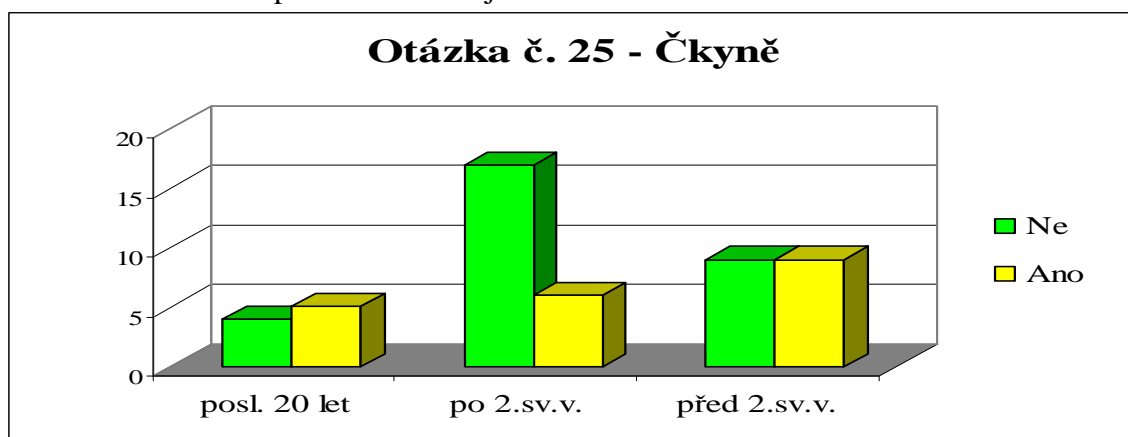
Otázka č. 25: Jestliže se u Vás pořádají sportovní turnaje, účastníte se jich?

Tabulka č. 35: Účast na sportovních turnajích

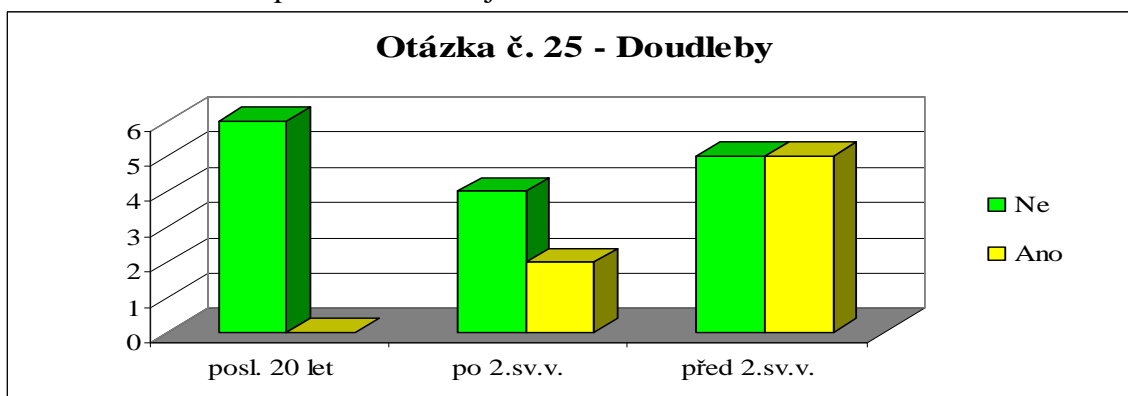
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
<i>ne</i>	4	44%	17	74%	9	50%	6	100%	4	67%	5	50%
<i>ano</i>	5	56%	6	26%	9	50%	0	0%	2	33%	5	50%
fotbal	5	83%	4	57%	7	70%	0	0%	0	0%	1	20%
hasičské závody	1	17%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
hokej	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	14%	3	60%
nohejbal	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	43%	2	40%
rallye	0	0%	3	43%	2	20%	0	0%	0	0%	0	0%
stol.tenis	0	0%	0	0%	1	10%	0	0%	0	0%	0	0%
volejbal	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3	43%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	200%
<i>celkem odpovědí účastníků akcí</i>	6	100%	7	100%	10	100%	0	0%	7	100%	5	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 42: Účast na sportovních turnajích

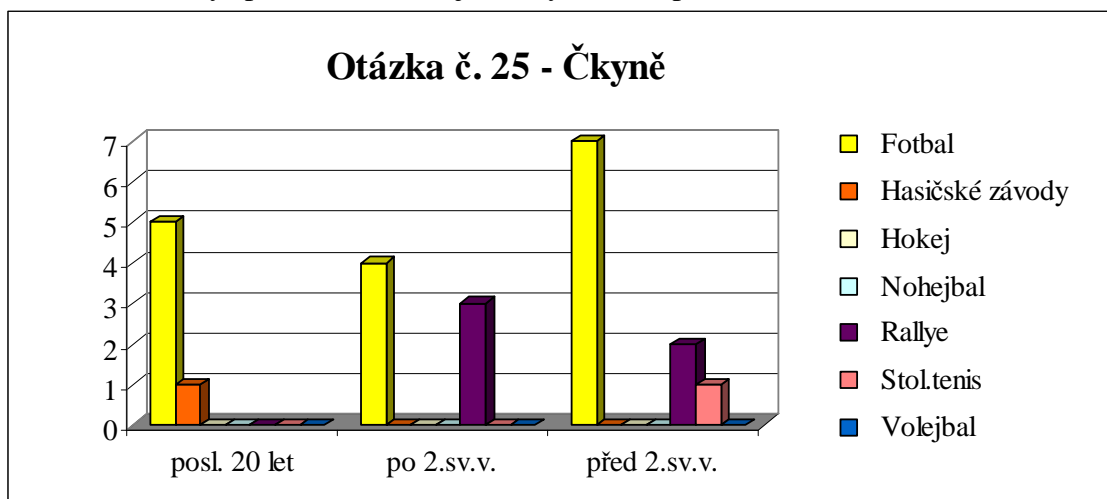

Graf č. 43: Účast na sportovních turnajích

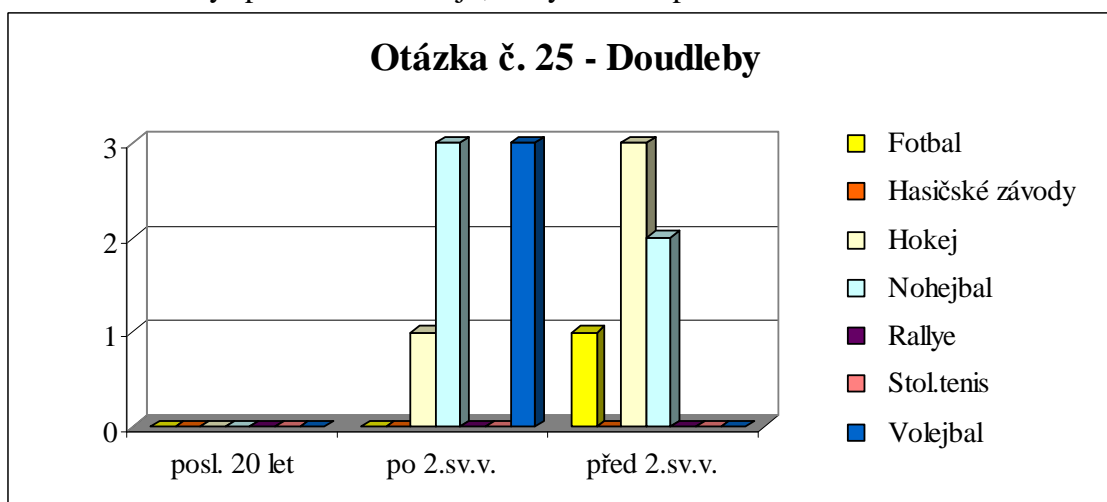

Graf č. 44: Druhy sportovních turnajů, kterých se respondenti účastní

Graf č. 45: Druhy sportovních turnajů, kterých se respondenti účastní

Výsledky a diskuse:

Ve Čkyni se sportovních akcí účastní nejvíce kategorie respondentů posl. 20 let (56%) a polovina kategorie před 2. sv. v. Nejnavštěvovanější je tradičně fotbal – 83% ze skupiny nově příchozích obyvatel a 70% ze skupiny před 2. sv.v. Několik respondentů uvedlo také Rallye Šumava, která se každoročně jezdí v okolí.

V Doudlebech se respondenti účastní sportovních klání v porovnání se Čkyní méně. Nejvíce je to 50% ze skupiny před 2. sv. v. Ze skupiny nově příchozích obyvatel se jich dokonce neúčastní nikdo. Mezi sporty převažuje hokej (60% ze skupiny před 2. sv. v.), nohejbal (43% ze skupiny po 2. sv. v.) a volejbal (43% ze skupiny po 2. sv. v.).

Těžko říci, čím je způsoben takový rozdíl mezi obcemi v účasti na místním sportovním vyžití. Může to být spojeno s již zmiňovanou rozdílnou úrovní sportovních

zařízení v obcích. Přestože je v obci Doudleby dost možností sportovního vyžití, ve srovnání s větší obcí jako je Čkyně, přirozeně zaostává.

Nutno podotknout, že tuto otázku bylo možné vyložit dvěma způsoby – a to jako aktivní či pasivní účast na sportovních utkáních.

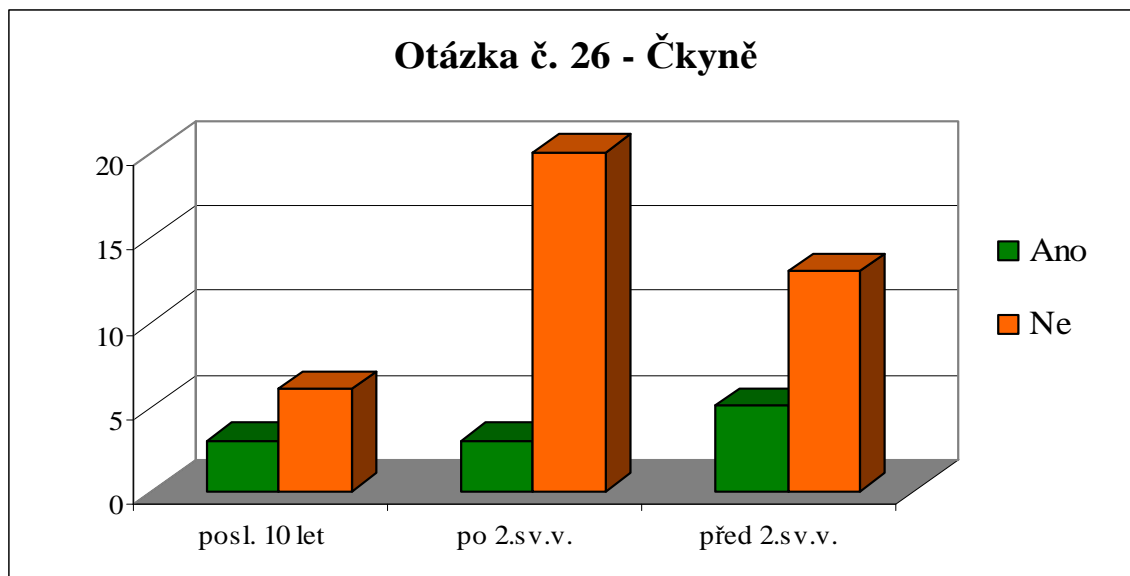
Otázka č. 26: Využíváte místní sportovní zařízení?

Tabulka č. 36: Využívání místních sportovních zařízení

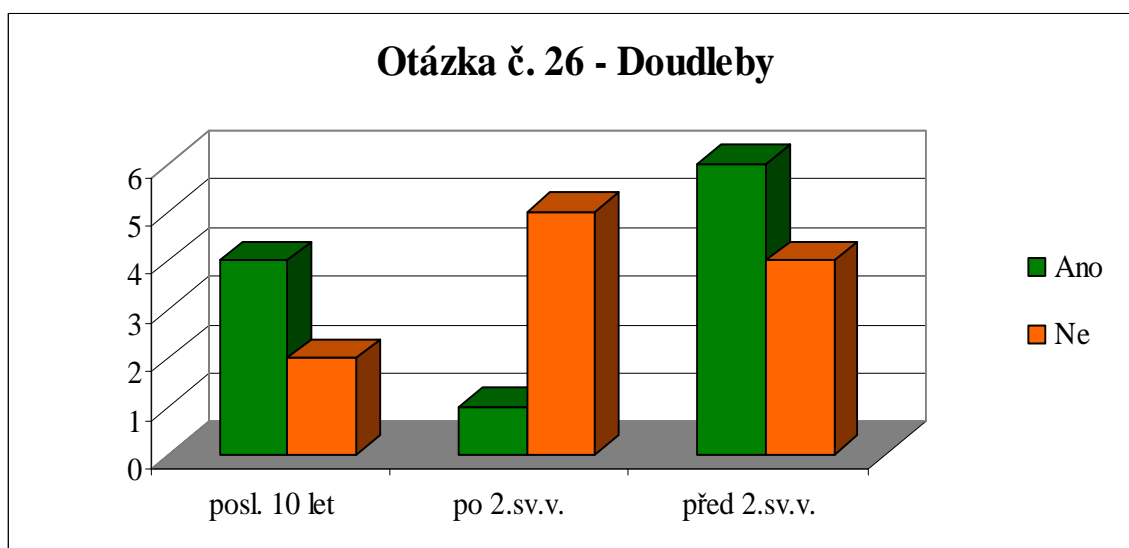
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
ano	3	33%	3	13%	5	28%	4	67%	1	17%	6	60%
ne	6	67%	20	87%	13	72%	2	33%	5	83%	4	40%
celkem	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 46: Využívání místních sportovních zařízení

Graf č. 47: Využívání místních sportovních zařízení

Výsledky a diskuse:

Z výsledků lze vyčíst, že nejvíce využívají sportovní zařízení respondenti ze skupiny nově příchozích obyvatel jak ve Čkyni tak v Doudlebech, přičemž ve Čkyni je to 33% a v Doudlebech 67%. V Doudlebech využívá více sportovní zařízení ještě skupina před 2. sv. v. (60%). Ve Čkyni u následujících obou skupin převažuje záporná odpověď.

U této otázky již bylo jednoznačné, že se jedná o aktivní užívání sportovních zařízení. Z tohoto důvodu se možná projevilo kladně více respondentů ze skupiny nově příchozích obyvatel a hlavně mladší věkové kategorie.

Otázka č. 27: Ohodnoťte, jak jste spokojeni s – obchodem a službami, kulturně-společenskými akcemi, sport. vyžitím, životní prostředím, školou.

Tabulka č. 37: Spokojenost s jednotlivými oblastmi

<i>Čkyně</i>										
Odpovědi	obchod a služby		kulturně-společ.akce		sportovní vyžití		životní prostředí		škola	
zcela spokojen	31	62%	13	26%	15	30%	20	40%	17	34%
spíše spokojen	12	24%	26	52%	22	44%	19	38%	22	44%
spíše nespokojen	7	14%	11	22%	13	26%	11	22%	11	22%
zcela nespokojen	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
celkem odpovědi	50	100%	50	100%	50	100%	50	100%	50	100%

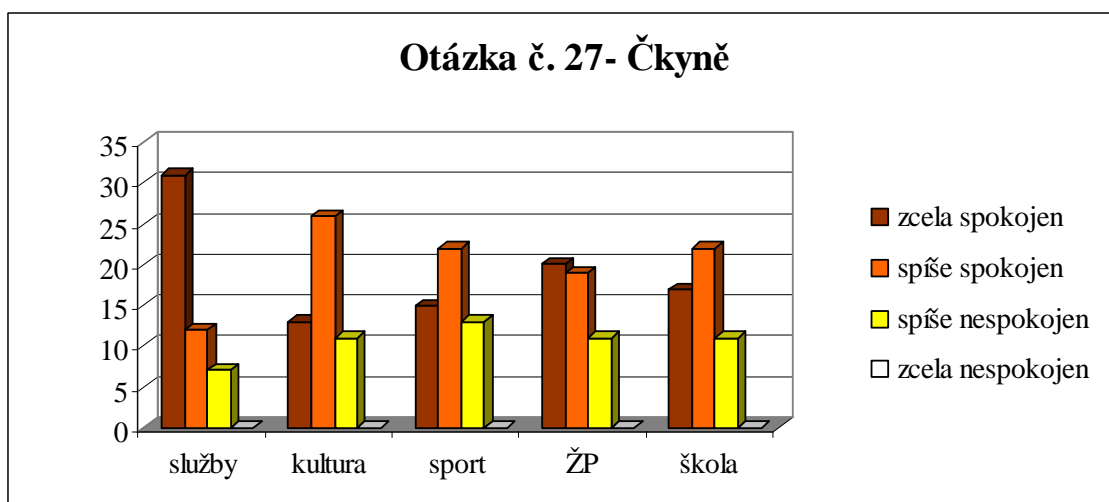
zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 38: Spokojenost respondentů s jednotlivými oblastmi

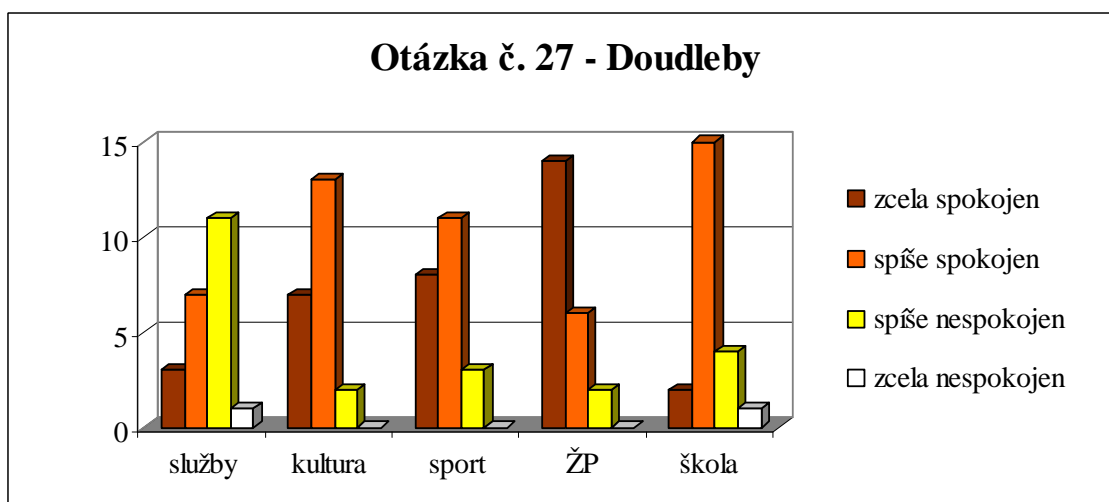
<i>Doudleby</i>										
Odpovědi	obchod a služby		kulturně-společ. akce		sportovní vyžití		životní prostředí		škola	
zcela spokojen	3	14%	7	32%	8	36%	14	64%	2	9%
spíše spokojen	7	32%	13	59%	11	50%	6	27%	15	68%
spíše nespokojen	11	50%	2	9%	3	14%	2	9%	4	18%
zcela nespokojen	1	5%	0	0%	0	0%	0	0%	1	5%
celkem odpovědi	22	100%	22	100%	22	100%	22	100%	22	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 48: Spokojenost respondentů s jednotlivými oblastmi

Graf č. 49: Spokojenost respondentů s jednotlivými oblastmi

Výsledky a diskuse:

V obci Čkyně je celkem 86% respondentů s úrovní obchodů a služeb zcela či spíše spokojeno, pouze 14% je spíše nespokojeno. Naopak Doudlebský jsou z celé poloviny spíše nespokojeni a 5% není vůbec spokojeno. Tento výsledek se dal očekávat vzhledem k velikosti Doudleb a také usuzují z vyhodnocení již předchozích odpovědí, kdy respondenti z Doudleb uváděli, že běžné nákupy realizují mimo obec.

Spokojenost s kulturním životem je v obou obcích vcelku vysoká, přičemž v Doudlebech je o něco větší. Ve Čkyni je zcela nebo spíše spokojených 78% dotazovaných, v Doudlebech je to ještě více – 91%.

V oblasti sportovního vyžití je ve Čkyni více či méně spokojeno 74% dotazovaných, v Doudlebech je to dokonce 86%. Ukazuje to na fakt, že místní sportoviště jsou v obou obcích na nadprůměrné úrovni ve srovnání s ostatními obcemi.

Výsledky spokojenosti se životním prostředím jsou více než překvapivé. Zatímco v obci u Českých Budějovic jsou respondenti s prostředím více či méně téměř všichni spokojeni (91%), tak ve Čkyni to není tak velké procento a 22 % je dokonce spíše nespokojeno. Ukazuje se opět vliv tradice Doudleb jako starobylého sídla, které na lidi působí velice pozitivně a odráží se na hodnocení obce jejími obyvateli. Velmi významným je i harmonický vzhled celé vesnice, který zatím nebyl tolik narušen nevhodnou moderní zástavbou.

Vyhodnocení výsledků spokojenosti se školou pak mluví spíše pro obec Čkyně. Skoro všichni dotazovaní jsou s místní školou částečně či zcela spokojeni (78%). Na rozdíl od Doudleb, kde se 5 % respondentů vyjádřilo, že se školou je zcela nespokojeno. Je téměř jisté, že je to tím, že v Doudlebech funguje pouze malotřídka do 5. ročníku a tak většina rodičů dává své děti do školy v Českých Budějovicích.

4. 2. 6. Spokojenost se životem v obci

Otázka č. 28: Změnil se za posledních 10 let vzhled Vaší obce?

Tabulka č. 39: Změny vzhledu obce

Odpovědi	Čkyně					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
výrazně k lepšímu	2	22%	9	39%	5	28%
spíše k lepšímu	3	33%	14	61%	13	72%
spíše k horšímu	1	11%	0	0%	0	0%
výrazně k horšímu	0	0%	0	0%	0	0%
téměř se nezměnil	4	33%	0	0%	0	0%
celkem odpovědí	9	100%	23	100%	18	100%

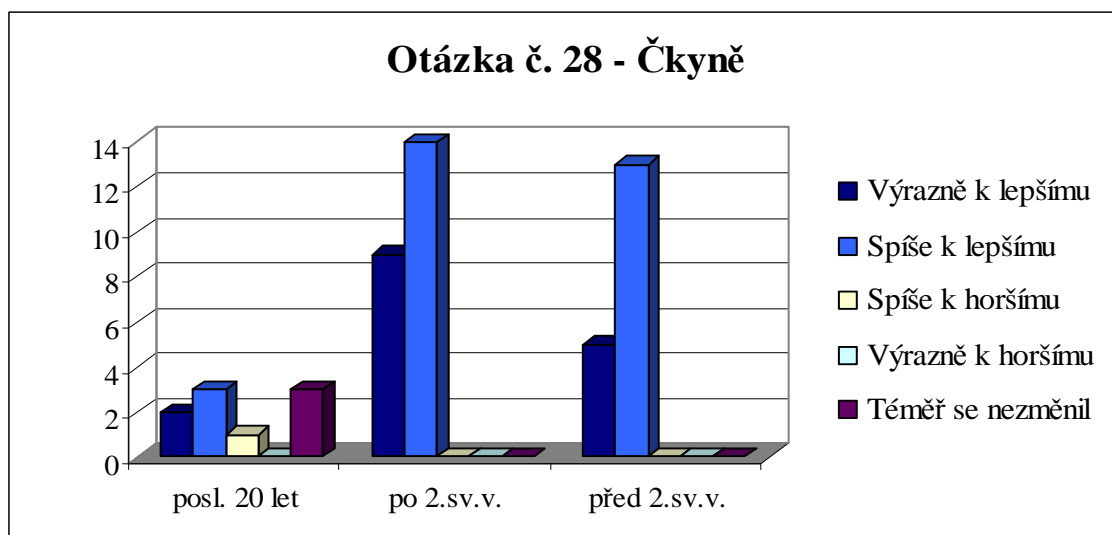
zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 40: Změny vzhledu obce

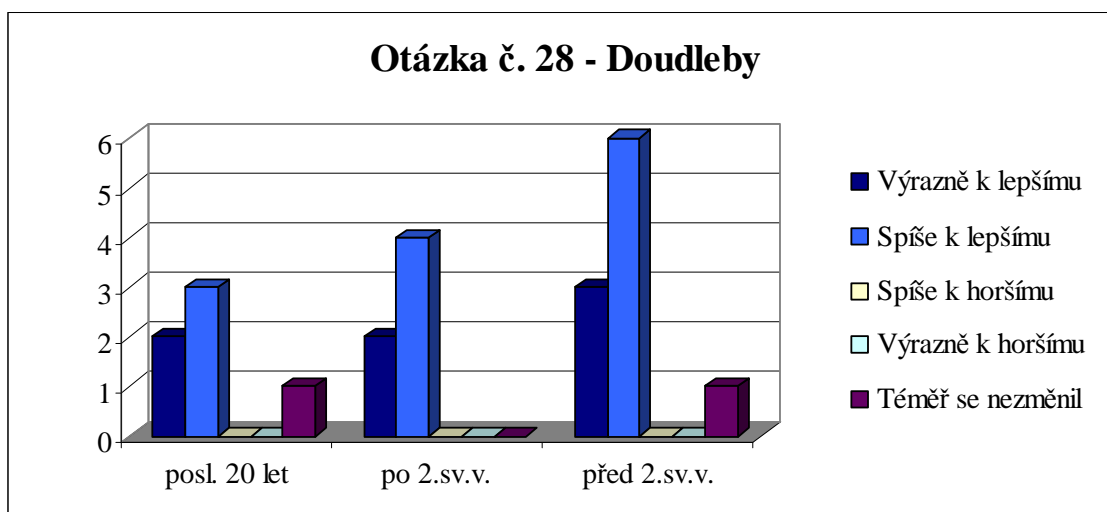
Odpovědi	Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
výrazně k lepšímu	2	33%	2	33%	3	30%
spíše k lepšímu	3	50%	4	67%	6	60%
spíše k horšímu	0	0%	0	0%	0	0%
výrazně k horšímu	0	0%	0	0%	0	0%
téměř se nezměnil	1	17%	0	0%	1	10%
celkem odpovědí	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 50: Změny vzhledu obce

Graf č. 51: Změny vzhledu obce

Výsledky a diskuse:

Výsledky ukazují, že ve Čkyni hodnotí změnu vzhledu obce nejvíce kladně respondenti ze skupiny po 2. sv. v. (39% odpovědělo, že výrazně k lepšímu, 61% spíše k lepšímu). „Nejhůře“ pak hodnotili změnu vzhledu Čkyně dotazovaní ze skupiny nově příchozích obyvatel – 33% uvedlo, že se vzhled téměř nezměnil a 11% odpovědělo, že se posunul spíše k horšímu.

Doudlebům se dostalo nejlepšího hodnocení od skupiny po 2. sv. v. – 33% odpovědělo, že se vzhled změnil výrazně k lepšímu a 67% spíše k lepšímu. „Nejhoršího“ hodnocení se také Doudleby dočkaly od respondentů ze skupiny nově příchozích obyvatel (17% uvedlo, že se téměř nezměnil).

Tyto výsledky přinesly potěšující zprávu a to, že obyvatelé vnímají rozvoj svých obcí spíše či zcela pozitivně. Mírně horšího hodnocení se dostalo Čkyni, ale přesto jsou konečné výsledky více než dobré. V Doudlebech se opět potvrzuje, že noví obyvatelé jsou v obci lépe zakořenění, pozitivněji o ní smýšlejí. Určitě to souvisí také s již zmiňovaným dobrým přírodním prostředím a celkovým pozitivním duchem místa, jako starobylého sídla.

Hodnocení stavu obcí jako téměř nezměněného u skupiny nově příchozích obyvatel ve Čkyni by mohl souviset s tím, že se dotazovaní nechtěli vyjadřovat k vývoji stavu obce negativně. Totéž v Doudlebech se však po osobních rozhovorech dá vysvětlit jako že vše zůstalo při starém – staré tradice, žádná moderní zařízení, příroda pořád stejně dobrá.

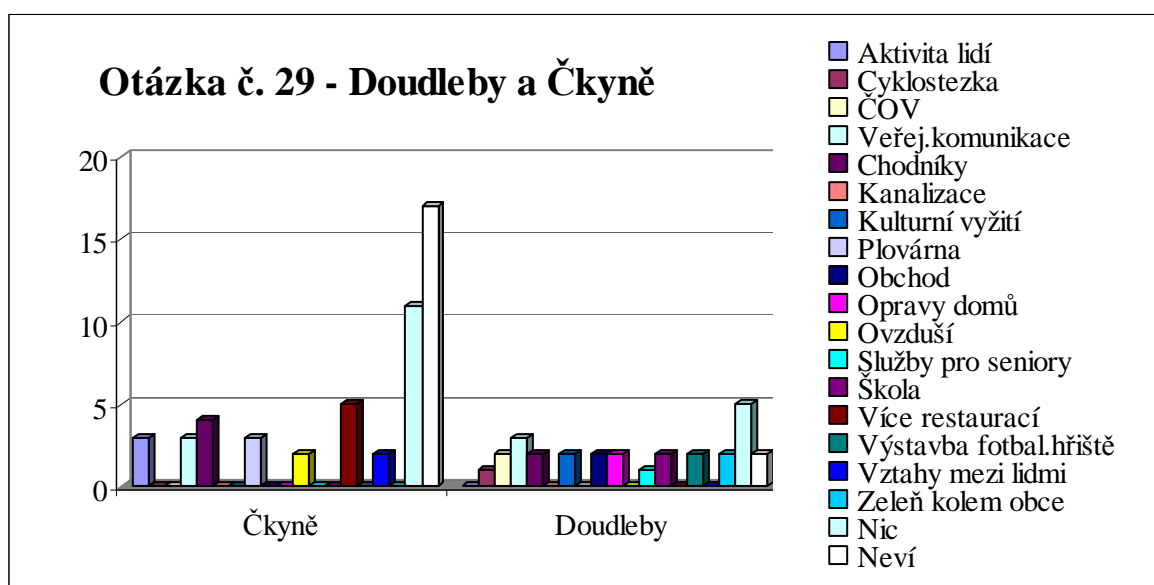
Otázka č. 29: Co konkrétního byste v obci zlepšil/a?

Tabulka č. 41: Návrhy respondentů na zlepšení

Odpovědi	Čkyně		Doudleby	
	počet	%	počet	%
aktivita lidí	3	6%	0	0%
cyklostezka	0	0%	1	4%
čistička odpadních vod	0	0%	2	7%
veřej.komunikace	3	6%	3	11%
chodníky	4	8%	2	7%
kanalizace	0	0%	0	0%
kulturní vyžití	0	0%	2	7%
plovárna	3	6%	0	0%
obchod	0	0%	2	7%
opravy domů	0	0%	2	7%
ovzduší	2	4%	0	0%
služby pro seniory	0	0%	1	4%
škola	0	0%	2	7%
více restaurací	5	10%	0	0%
výstavba fotbal.hřiště	0	0%	2	7%
vztahy mezi lidmi	2	4%	0	0%
zeleň kolem obce	0	0%	2	7%
nic	11	22%	5	18%
neví	17	34%	2	7%
celkem odpovědí	50	100%	28	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 51: Návrhy respondentů na zlepšení

Výsledky a diskuse:

V obci Čkyně nejvíce respondentů (34%) uvedlo, že neví, co by v obci zlepšili. Dále 22% odpovědělo, že by nic nezlepšovalo tzn. že jsou se vším v obci spokojeni. Zajímavým zjištěním je, že v 6% by respondenti nejraději zlepšili aktivitu lidí v obci a ve 4% mezilidské vztahy. Nejčastějším konkrétním návrhem na zlepšení Čkyně bylo otevřít více restaurací v obci (10% respondentů). V 8% dotazovaní navrhovali výstavbu a opravu chodníků. Po 6% uváděli zlepšení veřejné komunikace, výstavbu plovárny a 4% by zlepšila ovzduší.

Z konkrétních návrhů na zlepšení Doudleb to byla oprava veřejné komunikace (11%), po 7% pak respondenti uváděli výstavbu čističky odpadních vod, chodníků, zlepšení kulturního vyžití, místního obchodu, také opravy domů, lepší úroveň školy, výstavbu fotbalového hřiště a zeleň kolem obce. 7% dotazovaných také nevědělo, co by zlepšilo a 18% by nechalo vše při starém.

Shrneme-li tuto otázku, tak v Doudlebech respondenti uváděli mnohem širší spektrum nápadů a návrhů. Byly to hlavně oblasti infrastruktury a takové vybavení obce, na které většinou chybí peníze a Doudleby jako malá obec se špatně dostávají k prostředkům z Evropské unie. Ve Čkyni se na rozdíl od Doudleb vyskytují spíše nadstandardní přání jako koupaliště a restaurace.

Trochu znepokojující je zjištění, že Čkyňští by chtěli zlepšit mezilidské vztahy v obci. Ve Čkyni, jakožto větší obci, převažuje spíše městský individualistický způsob života, zatímco v Doudlebech se pěstují spíše „klasické“ venkovské sousedské vztahy. Lidé jsou zde lépe stmeleni a propojeni s prostorem, ve kterém žijí.

4. 2. 7. Mezilidské vztahy uvnitř obce

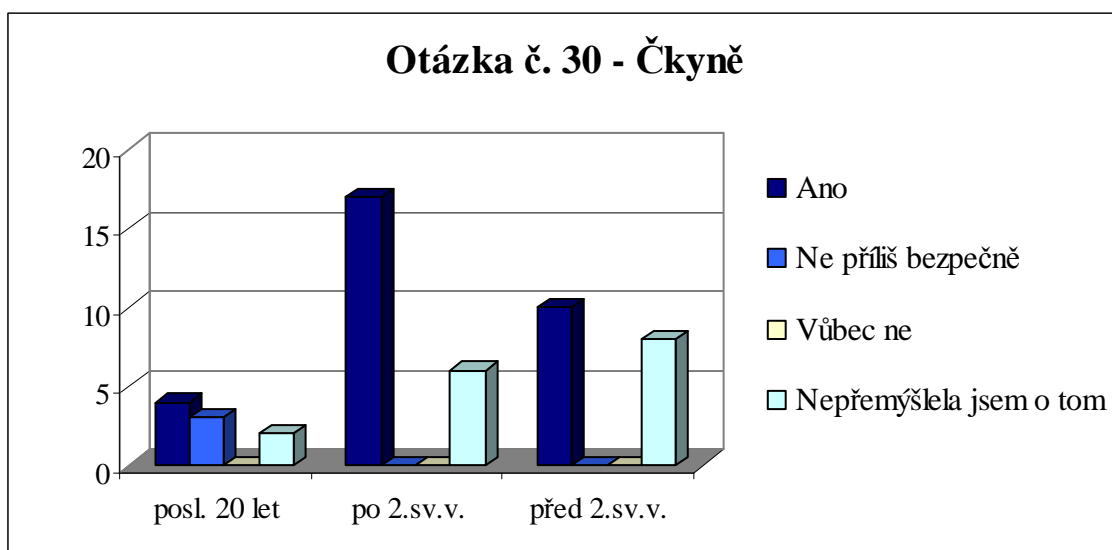
Otázka č. 30: Cítíte se v obci bezpečně?

Tabulka č. 42: Pocit bezpečí

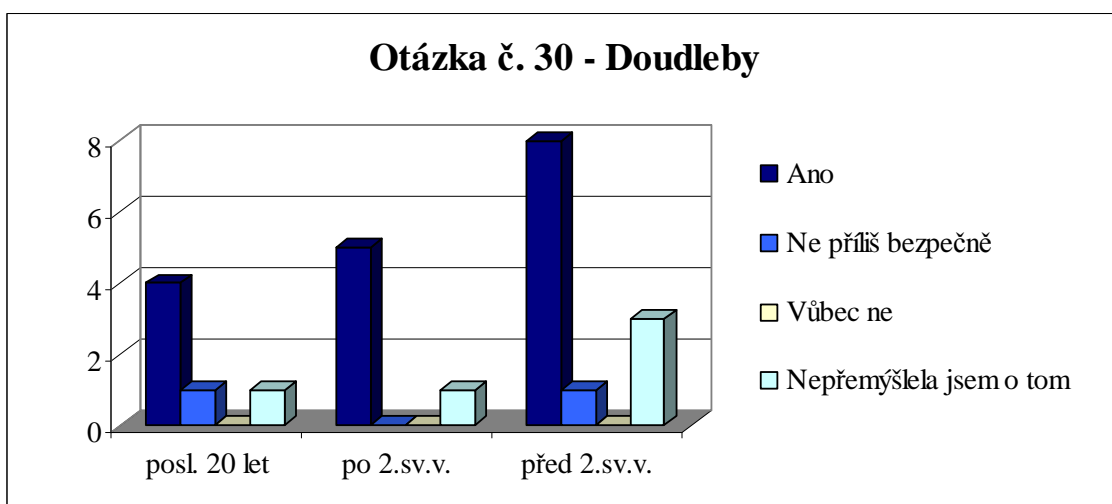
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
ano	4	44%	17	74%	10	56%	4	67%	5	83%	8	67%
ne příliš bezpečně	3	33%	0	0%	0	0%	1	17%	0	0%	1	8%
vůbec ne	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
nepřemýšlela jsem o tom	2	22%	6	26%	8	44%	1	17%	1	17%	3	25%
celkem odpovědí	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	12	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 52: Pocit bezpečí

Graf č. 53: Pocit bezpečí

Výsledky a diskuse:

Nejbezpečněji se ve Čkyni cítí respondenti ze skupiny po 2. sv. v. (74%), naopak nejméně bezpečně se cítí respondenti ze skupiny nově příchozích obyvatel konkrétně celá jedna třetina.

V Doudlebech jsou výsledky obdobné, ale s odlišnými hodnotami. Nejbezpečněji se cítí skupiny po 2. sv. v. (83%) a nejméně bezpečně respondenti ze skupiny posl. 20 let (17% se necítí příliš bezpečně).

Výsledky ukazují, že lidé ve Čkyni se cítí celkově méně bezpečně než obyvatelé Doudleb. Lze to znovu vysvětlit tím, že ve Čkyni jsou převládají již zmiňované vztahy

městského charakteru (Čkyně byla králem Ferdinandem v roce 1537 dokonce povýšena na městečko a Čkyňští také svou obec za městečko považují), každý si spíše hledí svého, lidé se více obávají o svůj majetek, mají špatné zkušenosti.

Na druhou stranu nikdo z dotazovaných v žádné obci nepocituje extrémní ohrožení. Přeci jen poklidnější život na venkově přináší větší bezpečí.

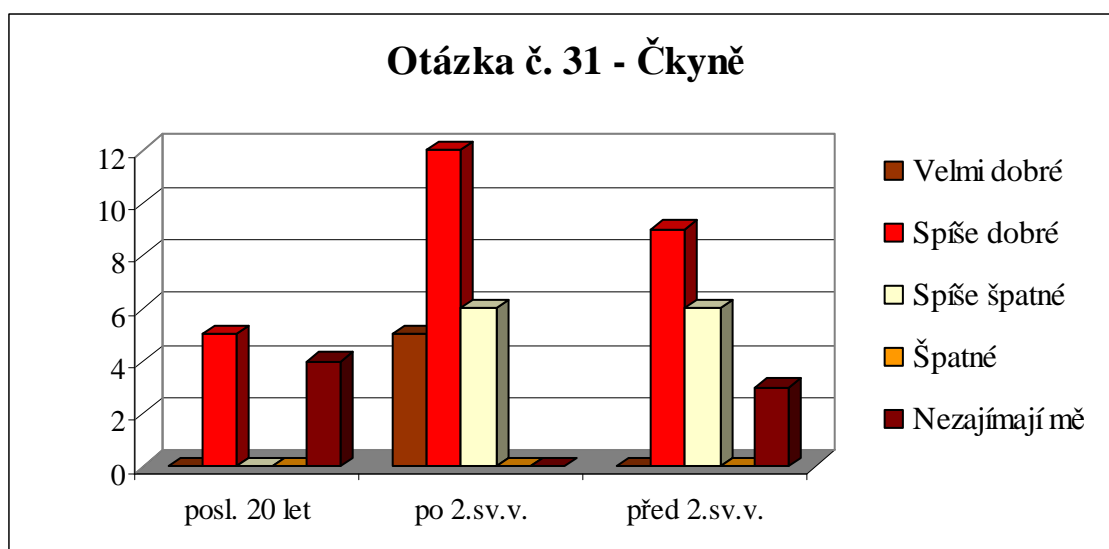
Otázka č. 31: Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

Tabulka č. 43: Hodnocení mezilidských vztahů

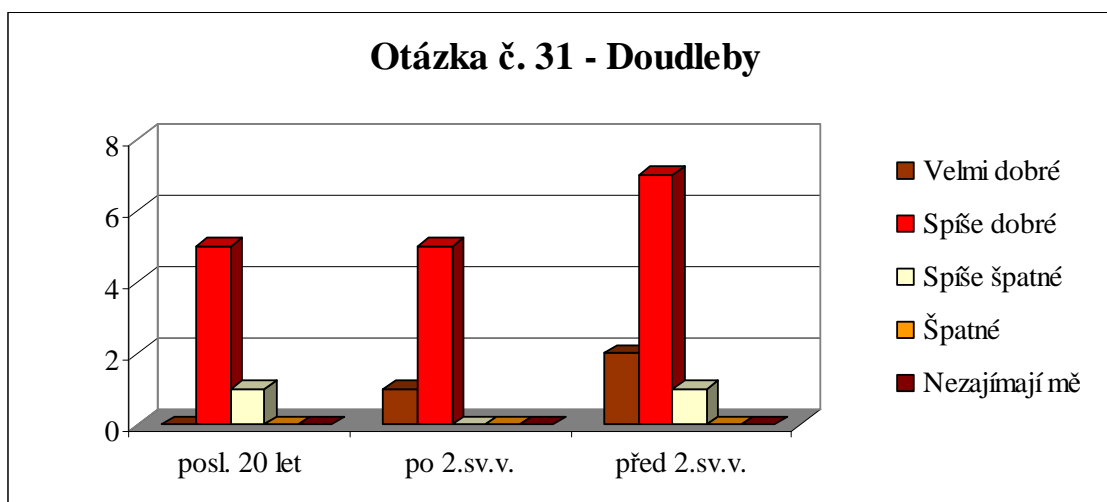
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
velmi dobré	0	0%	5	22%	0	0%	0	0%	1	17%	2	20%
spíše dobré	5	56%	12	52%	9	50%	5	83%	5	83%	7	70%
spíše špatné	0	0%	6	26%	6	33%	1	17%	0	0%	1	10%
špatné	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
nezajímají mě	4	44%	0	0%	3	17%	0	0%	0	0%	0	0%
<i>celkem odpovědí</i>	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	10	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 54: Hodnocení mezilidských vztahů

Graf č. 55: Hodnocení mezilidských vztahů

Výsledky a diskuse:

Jako velmi dobré hodnotí vztahy ve Čkyni pouze skupina po 2. sv. v. (22%). Na druhou stranu tato skupina pocítuje vztahy uvnitř obce také jako spíše špatné (26%). Skupina posl. 20 let hodnotí vztahy z 56% jako spíše dobré, ale zbytek skupiny vztahy v obci nezajímají. Celá třetina starousedlíků považuje vztahy za spíše špatné.

V Doudlebech taktéž hodnotí nejlépe vztahy v obci skupina po 2. sv. v. (17% jako velmi dobré a 83% jako spíše dobré). Nejhůře vztahy hodnotí skupina nově příchozích obyvatel, 17% se vyjádřilo, že považuje vztahy v Doudlebech za spíše špatné.

To, že nově příchozí obyvatelé ve Čkyni se o mezilidské vztahy v obci nezajímají, je známka již několikrát zmíněného odstupů nových obyvatel od obce, od jejích obyvatel a problémů. Jeho příčinou může být to, že do obce mezi její obyvatele úplně nezapadli, cítí se vyčlenění a nepěstují žádné sousedské vztahy a zřejmě se ani příliš neúčastní místního společenského života. Obyvatelé, kteří v obci žijí déle (skupina po 2. sv. v. a skupiny před 2. sv. v.), tyto postupné změny ve vztazích na vztahy městského charakteru pozorují, a proto pocítují mezilidské vztahy v obci jako spíše špatné. Z jiného pohledu může být pocítování mezilidských lidských vztahů ve Čkyni jako spíše špatné ze strany starousedlíků způsobeno tím, že tradice minulosti je v obci spíše negativní nežli pozitivní.

4. 2. 8. Dodržování zvyků a tradic

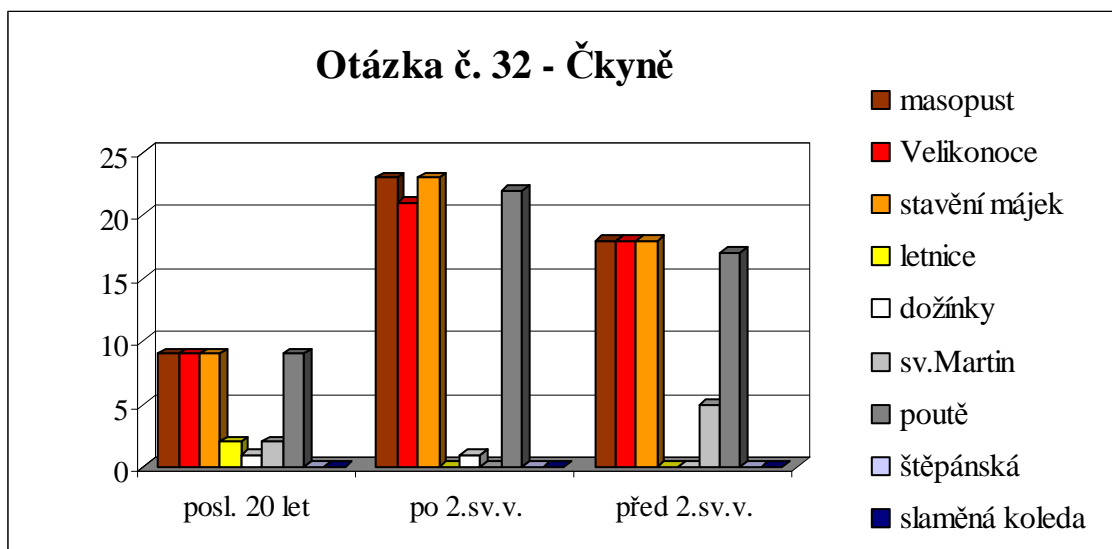
Otázka č. 32: Dodržují se u Vás některé z následujících lidových zvyků a tradic?

Tabulka č. 44: Zvyky a tradice

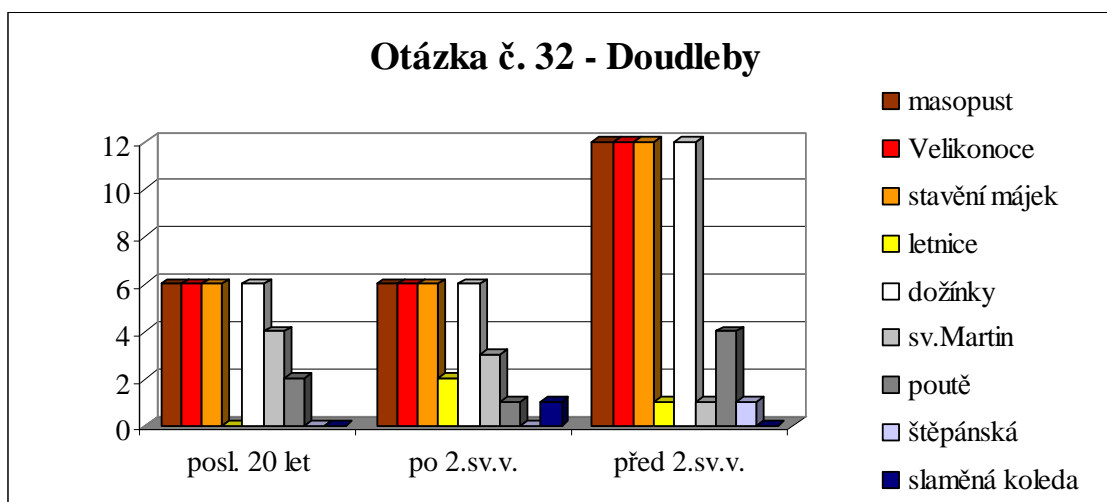
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
masopust	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	12	100%
Velikonoce	9	100%	21	91%	18	100%	6	100%	6	100%	12	100%
stavění májek	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	12	100%
letnice	2	22%	0	0%	0	0%	0	0%	2	33%	1	8%
dožínky	1	11%	1	4%	0	0%	6	100%	6	100%	12	100%
sv. Martin	2	22%	0	0%	5	28%	4	67%	3	50%	1	8%
poutě	9	100%	22	96%	17	94%	2	33%	1	17%	4	33%
štěpánská	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%
slaměná koleda	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	17%	0	0%
<i>celkem respondentů</i>	<i>9</i>	<i>100%</i>	<i>23</i>	<i>100%</i>	<i>18</i>	<i>100%</i>	<i>6</i>	<i>100%</i>	<i>6</i>	<i>100%</i>	<i>12</i>	<i>100%</i>

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 55: Zvyky a tradice

Graf č. 56: Zvyky a tradice

Výsledky a diskuse:

U této otázky dotazovaní uváděli více než jednu možnost. Z výsledků je patrné, že všichni respondenti ze Čkyně ze skupiny posl. 20 let, po 2. sv. v. i před 2. sv. v. měli povědomí o tom, že se v obci dodržuje masopust a stavění májek, také většina respondentů uvedla, že se v obci slaví Velikonoce a poutě.

V Doudlebech uvedli shodně všichni respondenti ze všech skupin, že se v obci dodržuje masopust, Velikonoce, stavění májek a dožínky. Celkem 67% ze skupiny posl. 20 let pak uvedlo svatomartinské posvícení a 33% poutě. V 17% si dotazovaní ze skupiny po 2. sv. v. si vzpomněli na slaměnou koledu, což je doudlebské specifikum, kdy jde o ženskou koledu o masopustu.

Doudlebský masopust je významnou starobyrou tradicí a takzvané Doudlebské dožínky patří mezi významné lidové tradice nejen v jižních Čechách.

Téměř všichni dotazovaní včetně těch, kteří patří mezi nově příchozí, si vzpomněli alespoň na dva zvyky či tradice, což můžeme hodnotit jako pozitivní ve vztahu k zájmu obyvatel o místní dění.

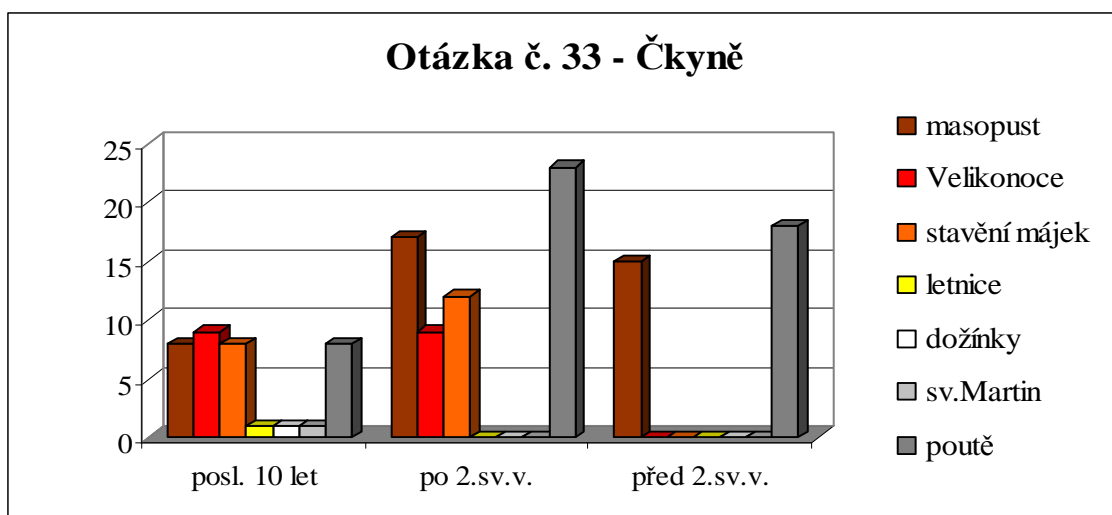
Otázka č. 33: Jaký zvyk nebo tradice se těší největší oblibě?

Tabulka č. 45: Oblíbené zvyky a tradice

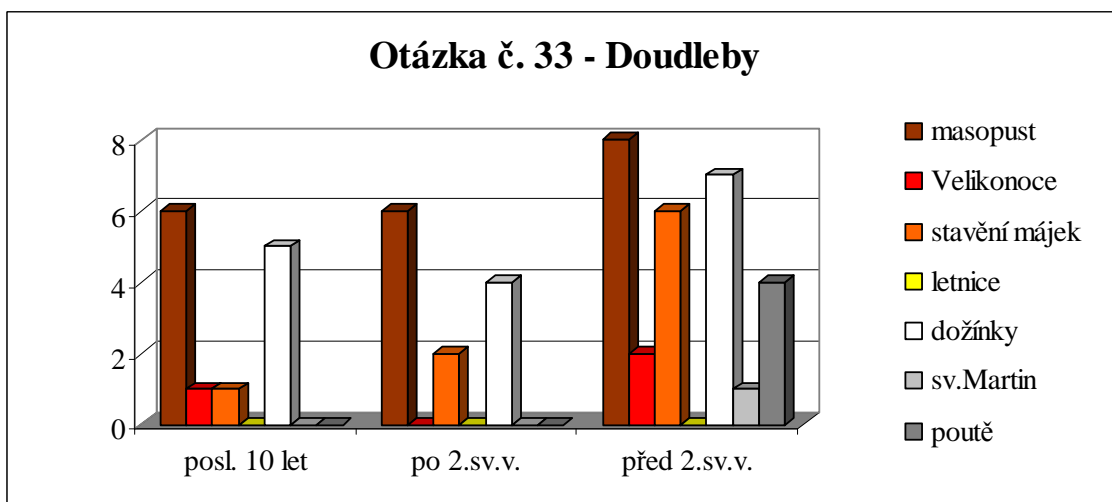
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
asopust	8	20%	17	19%	15	20%	6	100%	6	100%	8	67%
Velikonoce	9	22%	9	10%	0	0%	1	17%	0	0%	2	17%
stavění májek	8	20%	12	13%	0	0%	1	17%	2	33%	6	50%
letnice	1	2%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
dožínky	1	2%	0	0%	0	0%	5	83%	4	67%	7	58%
sv.Martin	1	2%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%
poutě	8	20%	23	26%	18	24%	0	0%	0	0%	4	33%
celkem respondentů	9	22%	23	26%	18	24%	6	100%	6	100%	12	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 57: Nejoblíbenější zvyky a tradice

Graf č. 58: Nejoblíbenější zvyky a tradice

Výsledky a diskuse:

Nejoblíbenější tradicí téměř mezi všemi skupinami ve Čkyni jsou poutě, pak je to také masopust a mezi skupinou nově příchozích obyvatel jsou nejoblíbenější Velikonoce (22%). Respondenti ze skupiny posl. 20 let také často uváděli stavění májek. Pro Doudlebské je jednoznačně nejvýznamnější masopust a také dožínky, které uvádělo nejvíce dotazovaných ze skupiny posl. 20 let.

Výsledky ukazují, že ve Čkyni jsou nejoblíbenějším zvykem poutě, které jsou v posledních letech spojeny s pořádáním diskotéky. Zvyk jako takový byl kdysi spojen s jarmarky a večer byla většinou také tancovačka. Tato tradice je spojena až s příchodem křesťanství, takže se v podstatě jedná o „novější“ zvyk.

V Doudlebech se těší největší oblibě nestarší tradiční venkovské slavnosti jako je masopust, dožínky a stavění májek. Masopust je jedna z nejstarších dochovaných tradic vůbec, jeho oslava sahá až k tradici Keltů. Stavění májek patří také k nejstarším zvykům, bývalo spojeno s plodností. Dožínky jsou již mladší tradicí spojenou historicky se zemědělským způsobem obživy.

Je tedy zřejmé, proč jsou ve Čkyni, jejíž historie nesáhá tak daleko jako ta doudlebská, nejoblíbenější poutě, které jsou spojeny až s šířením křesťanství.

Otázka č. 34: Pamatujete si některou tradici, zvyk, který se slavil a dnes se již neslaví?

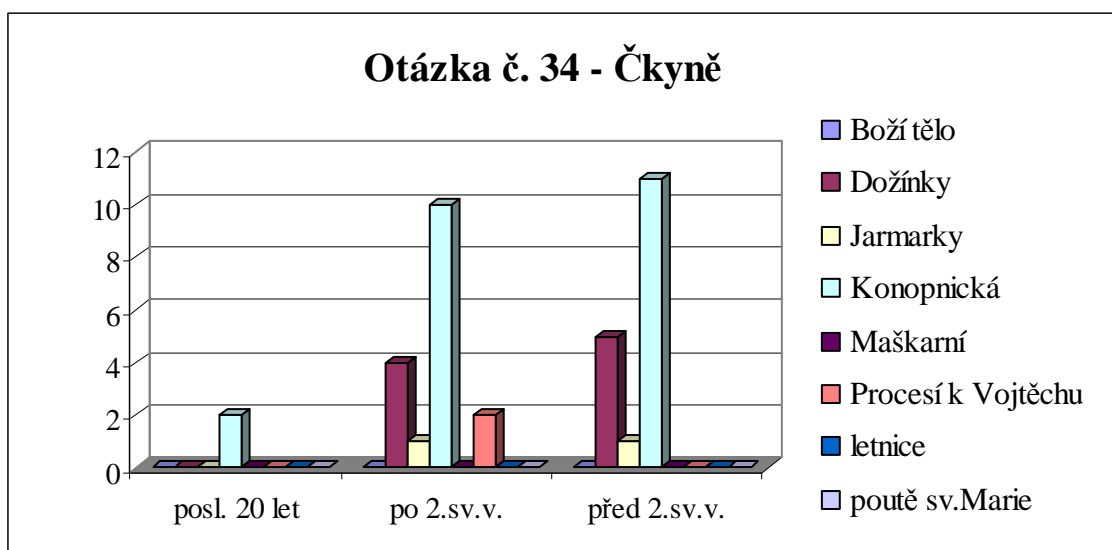
Tabulka č. 46: Zvyky a tradice, které se již neslaví

Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
Boží tělo	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	17%	1	8%
Dožínky	0	0%	4	17%	5	28%	0	0%	0	0%	0	0%
Jarmarky	0	0%	1	4%	1	6%	0	0%	0	0%	0	0%
Konopnická	2	22%	10	43%	11	61%	0	0%	0	0%	0	0%
Maškarní	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	17%	0	0%
Procesí k Vojtěchu	0	0%	2	9%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
letnice	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%
poutě sv.Marie	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	8%
celkem respondentů	9	100%	23	100%	18	100%	6	100%	6	100%	12	100%

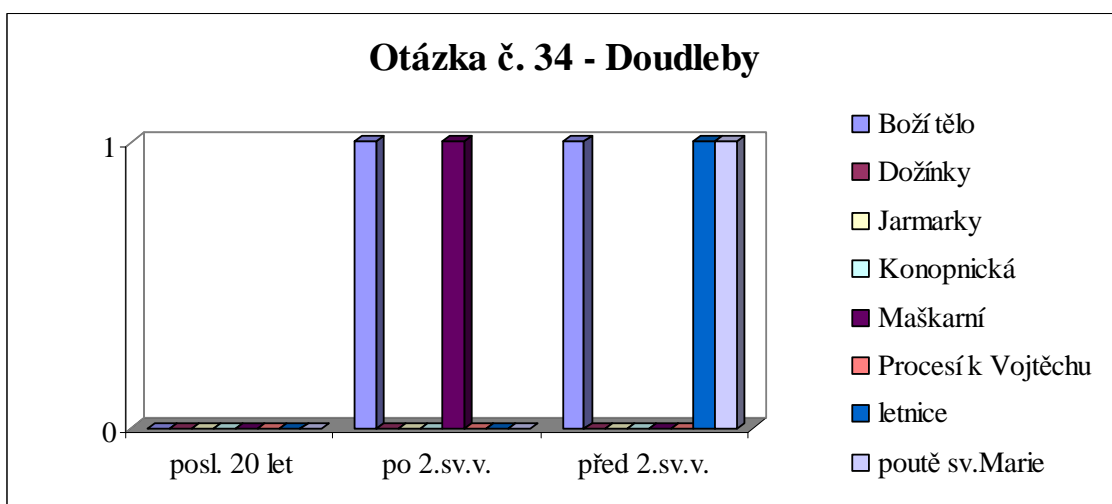
zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 59: Zvyky a tradice, které se již neslaví

Graf č. 60: Zvyky a tradice, které se již neslaví

Výsledky a diskuse:

Ze Čkyně si nejvíce respondentů ze všech skupin vzpomnělo na konopnickou. Dotazovaní ze skupiny před 2. sv. v. si také v 28% vzpomněli na dožínky a 9% ze skupiny po 2. sv. v. se upamatovalo na procesí k Vojtěchu.

V Doudlebech si 17% respondentů ze skupiny po 2. sv. v. vzpomnělo na boží tělo a maškarní. Ze skupiny před 2. sv. v. vzpomínali (8%) na boží tělo, letnice a poutě sv. Marie – ty byly spojeny se „zázračným“ obrazem panny Marie, který visel v doudlebském kostele.

Z této otázky vyplynuly rozdíly mezi nově příchozími obyvateli a starousedlíky v obou obcích. Starousedlíci vzpomínali na zvyky a tradice, které se v obci kdysi slavily a které možná nově příchozí obyvatelé ani neznají.

Ve Čkyni lidé vzpomínali více než v Doudlebech na téměř zapomenuté tradice. Je to známkou toho, že v Doudlebech je mnoho ze starých zvyků a tradic stále živých a přetrvávají zachované nejen v původní podobě – v tradičních krojích – ale i v původní pestrosti a počtu.

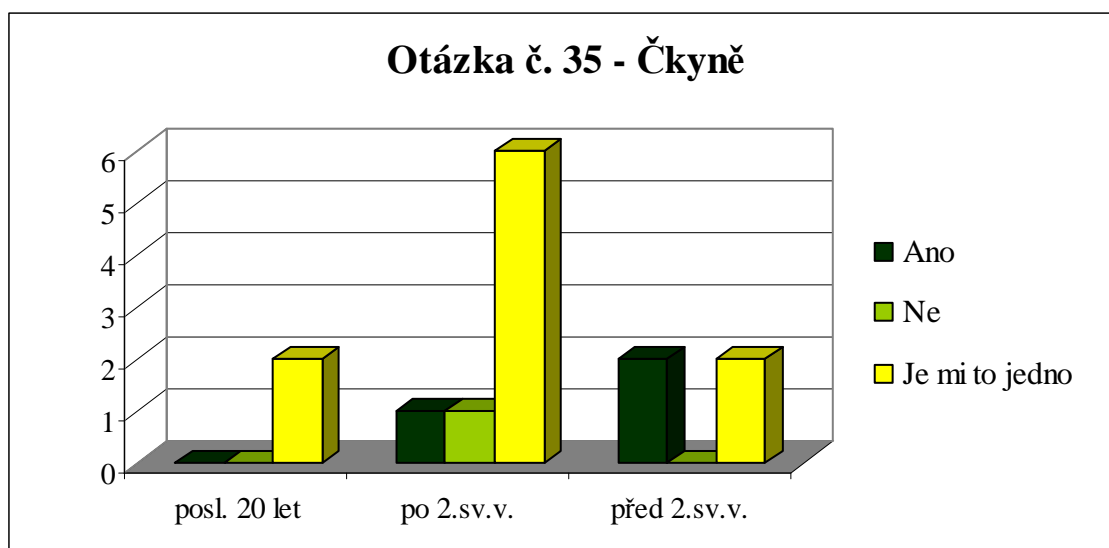
Otázka č. 35: Jestliže ano – chtěl/a byste, aby se znovu oživil?

Tabulka č. 47: Zájem o oživení tradice, zvyku

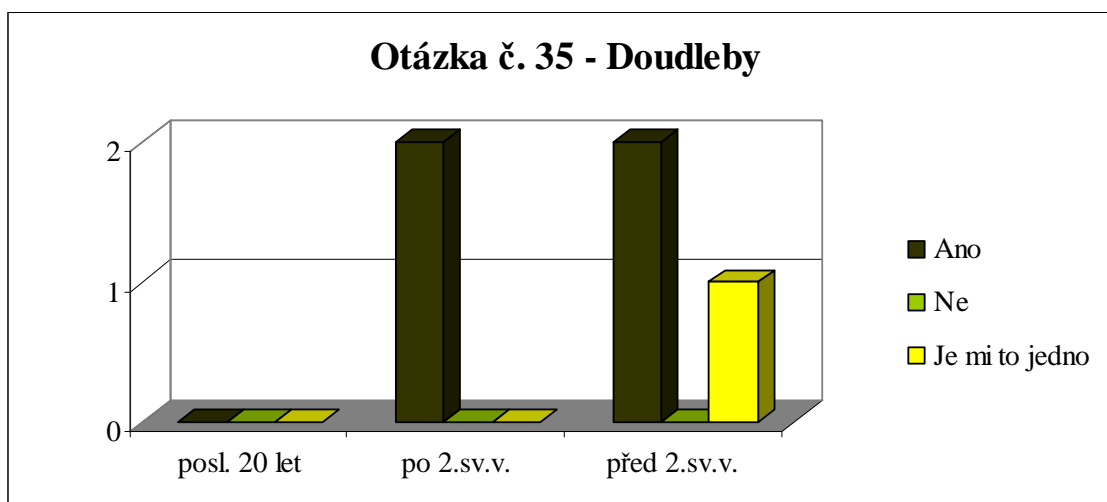
Odpovědi	Čkyně						Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.		posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
ano	0	0%	1	13%	2	50%	0	0%	2	100%	2	67%
ne	0	0%	1	13%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
je to jedno	2	100%	6	75%	2	50%	0	0%	0	0%	1	33%
celkem odpovědí	2	100%	8	100%	4	100%	0	0%	2	100%	3	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 61: Zájem o oživení tradice, zvyku

Graf č. 62: Zájem o oživení tradice, zvyku

Výsledky a diskuse:

Všem respondentům ze Čkyně bylo převážně jedno, zda bude zvyk či tradice obnovena. Polovina dotazovaných ze skupiny před 2. sv. v. by si přála tradice oživit a 13% ze skupiny po 2. sv. v by dokonce zvyk oživit nechtělo.

V Doudlebech byla situace jiná. Všichni dotazovaní ze skupiny po 2. sv. v., kteří si nějaké zapomenuté zvyky vybavili, by si přáli, aby se oživily. Tato skupina obyvatel je v současné době zřejmě tím „tahounem“ vesnice a organizátorem různých akcí. Třetině dotazovaných ze skupiny před 2. sv. v. to bylo jedno a to by mohlo být přičteno ve většině případů stáří dotazovaných.

Shrneme-li výše zmíněné, můžeme říci, že ve Čkyni bylo respondentům, kteří si v předchozí otázce vzpomněli na nějaké zapomenuté zvyky či tradice, převážně jedno, zda se znovu ožíví nebo nikoliv a v několika případech dokonce nechtěli zvyk obnovit.

Naopak v Doudlebech, kde většina zvyků a tradic přetrvává dodnes, by obyvatelé až na výjimky obnovu zapomenutých slavností uvítali. Je to pro ně příležitost ke společnému setkávání a obohacení místního společenského života.

Otázka č. 36: Působí ve Vaší obci nějaký folklorní soubor či skupina?

Tabulka č. 48: Folklorní spolky, soubory

Odpovědi	Čkyně					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
Kos	7	78%	22	96%	18	100%
Růže	1	11%	3	13%	1	6%
celkem respondentů	9	100%	23	100%	18	100%

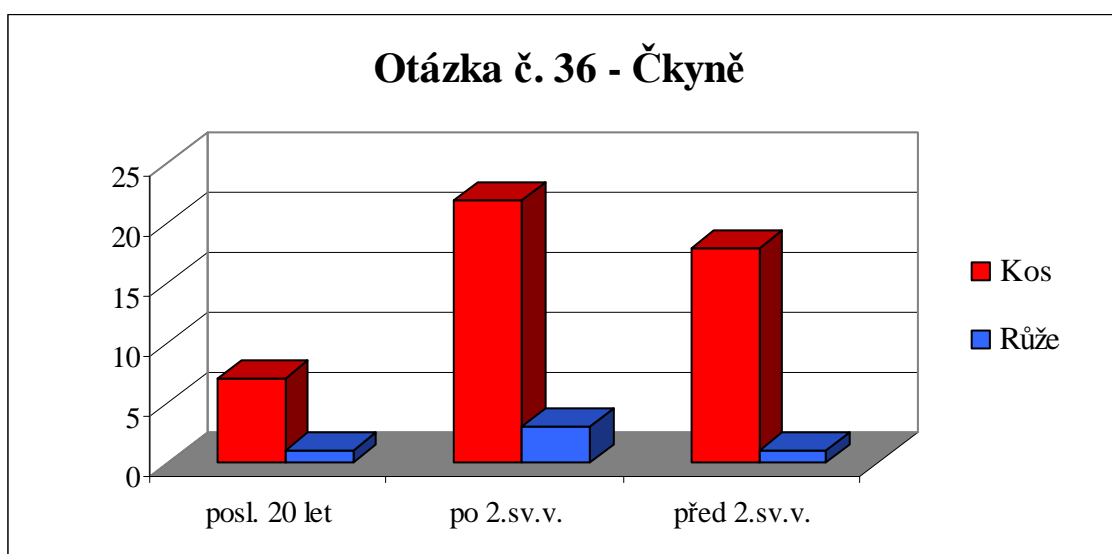
zdroj: vlastní zpracování

Tabulka č. 49: Folklorní spolky, soubory

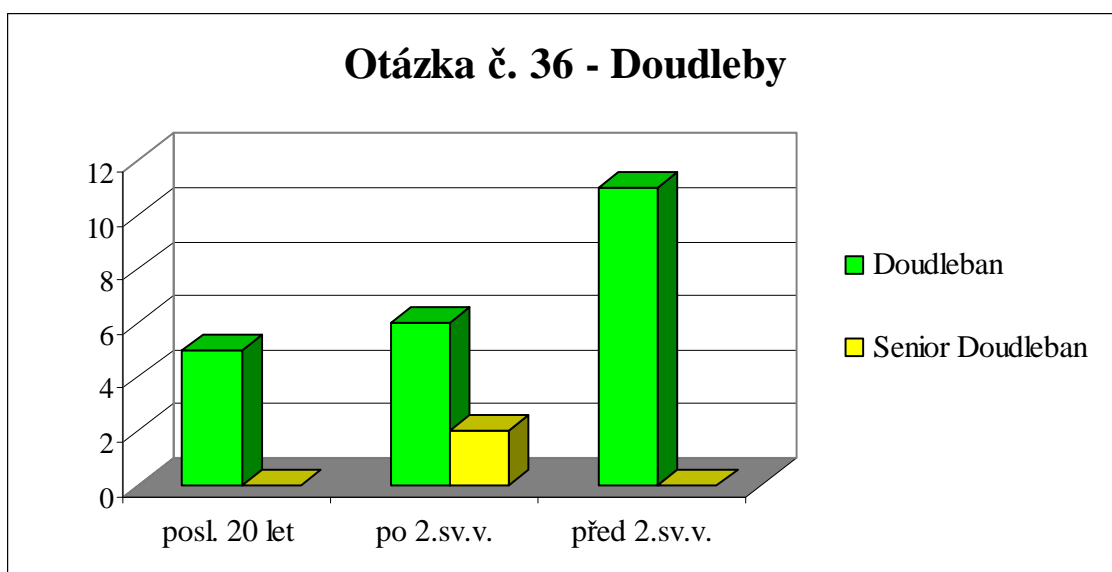
Odpovědi	Doudleby					
	posl. 20 let		po 2.sv.v.		před 2.sv.v.	
Doudleban	5	83%	6	92%	11	92%
Senior Doudleban	0	0%	2	0%	0	0%
celkem respondentů	6	100%	6	100%	12	100%

zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 63: Folklorní spolky, soubory

Graf č. 64: Folklorní spolky, soubory

Výsledky a diskuse:

Z výsledků je patrné, že ve Čkyni existují dva spolky a to KOS – neboli Kulturně okrašlovací spolek a pěvecký sbor Růže. Povědomí o existenci KOSu měli všichni dotazovaní ze skupiny před 2. sv. v., 96% ze skupiny po 2. sv. v. a 78% ze skupiny nově příchozích obyvatel. O pěveckém sboru Růže, již takové povědomí mezi dotazovanými nebylo. Důvod bude možná ten, že dotazovaní si nebyli jisti, zda může být pěvecký soubor považován za folklorní spolek.

V Doudlebech působí spolek Doudleban, o kterém ví všichni dotazovaní ze skupiny po 2. sv. v., 92% respondentů ze skupiny před 2. sv. v. a 83% ze skupiny nově příchozích obyvatel. O existenci souboru Senior Doudleban neboli Doudlebský výběr měla povědomí pouze třetina respondentů ze skupiny po 2. sv. v.

Spolky KOS a Doudleban jsou soubory národopisné, zaštiťující místní lidové zvyky. Doudleban se snaží vycházet z dlouholeté tradice a dále ji rozvíjet. Pořádá Doudlebský masopust, Doudlebské dožínky i jiné akce. Diváky pak baví v tradičních krojích tancem, písněmi, říkadly i povídkami a zvyky svých předků.

Soubor KOS také každoročně pořádá divadelní představení, které je mezi místními obyvateli velice oblíbeno a hojně navštěvováno.

4.3. Vyhodnocení výsledků TBSD

Test barevně sémantického diferenciálu, u něhož se dá hovořit o kvalitativním výzkumu, byl proveden u dvou societ, které tvořily obyvatelé Čkyně a Doudleb. Slova, která vybraní obyvatelé vědomě i nevědomě hodnotili, byla rozdělena do 6 kulturních dimenzí, z nichž je patrná inspirace Hofstedem. Každá z dimenzí má dva protipóly, ke kterým jednotlivá slova aspirují více či méně k jednomu nebo druhému pólu.

První dimenzi tvoří „Mocenské pozice“, druhou „Dlouhodobost vs. krátkodobost“, další dimenzí je „Individualismus vs. kolektivismus“, dále pak „Maskulinní vs. femininní hodnoty“, „Riziko a jistota“ a poslední dimenzí je „Vztah k druhým vs. odcizenost“.

Pro žebříček hodnot dle součtů byly určeny 4 intervaly:

- (6 - 12,99) velmi pozitivně působící,
- (13 – 19,99) slova působící méně pozitivně,
- (20 – 26,99) slova působící spíše negativně,
- (27 – 33) velmi negativně působící slova.

Čkyně: 1. dimenze - Mocenské pozice

Tabulka č. 50: Mocenské pozice ve Čkyni

<i>1.dimenze - Mocenské pozice</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
útočit	23,6	3,0	3,2	-0,2	11
síla	14,3	1,8	1,8	0,0	40
odstup	18,4	2,3	2,5	-0,1	11
disciplína	20,9	2,6	2,3	0,3	7
respekt	17,5	2,3	2,0	0,3	15
hierarchie	19,1	2,5	2,5	0,0	28
nadřazený	17,3	2,3	2,0	0,3	20
ideál já	12,3	1,6	1,4	0,2	22
ideální žena	14,1	1,9	1,5	0,4	46
ideální muž	13,7	1,8	1,7	0,1	45
spontánní	16,1	2,2	1,6	0,6	39
důvěra	12,7	1,6	1,5	0,1	42

zdroj: vlastní zpracování

Doudleby: 1. dimenze - Mocenské pozice

Tabulka č. 51: Mocenské pozice v Doudlebech

<i>I.dimenze - Mocenské pozice</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
útočit	27	3,4	3,6	-0,2	9
síla	21,6	2,8	1,6	1,2	10
odstup	20,8	2,6	2,4	0,2	15
disciplína	14,8	1,8	1,6	0,2	7
respekt	18,6	2,6	1,8	0,8	11
hierarchie	22,2	2,8	2,8	0	13
nadřazený	24,6	3,2	2,6	0,6	12
ideál já	13	1,6	2	-0,4	9
ideální žena	14	1,7	1,6	0,1	19
ideální muž	12,4	1,6	1,8	-0,2	12
spontánní	16	2	1,5	0,5	22
důvěra	11,8	1,3	1,3	0	22

zdroj: vlastní zpracování

Výsledky a diskuse:

Výsledky naznačují, že ve Čkyni se objevuje větší odstup s velkými mocenskými pozicemi, zatímco v Doudlebech je odstup menší s malými mocenskými pozicemi. Podíváme-li se na slova, která ztělesňují silné mocenské pozice ve Čkyni, dojdeme ke zjištění, že jsou mnohem pozitivněji hodnocena než v Doudlebech (tzn. mají nižší součty). Je to patrné zejména na slově **odstup**, které je ve Čkyni hodnoceno poměrně kladně (součet 18,4). Navíc je toto slovo v nevědomí hodnoceno lépe než ve vědomí (tzn. nižší hodnota u nevědomého hodnocení než u vědomého) a to můžeme interpretovat jako vnitřní přijetí odstupu za součást každodenní reality. Dalším slovem, dokazujícím velké mocenské pozice ve Čkyni, je **síla** (součet 14,3). U podnětového slova síla došlo navíc ke shodě mezi vědomím a nevědomím a to naznačuje, že dle tohoto daná societa funguje. Slovo síla bylo také často asociováno (40x), což ukazuje, že síla je sdílena v životě society. Lidé v této societě moc a sílu akceptují.

V Doudlebech vidíme, že podnětová slova vztahující se k silným mocenským pozicím, jsou hodnocena hůře než ve Čkyni. Tedy kromě slova **disciplína**, které bylo v Doudlebech hodnoceno kladně (součet 14,8). S přihlédnutím k výsledkům předešlého klasického dotazníkového šetření konkrétně k dobrým mezilidským vztahům v obci, je možné, že disciplína a hlavně ta vnitřní je potřebná k udržování dobrých sousedských vztahů.

V Doudlebech je nejlépe hodnoceným slovem **důvěra** (součet 11,8), která zároveň byla i nejvíce asociována spolu se spontánností (shodně 22x). Lze se oprávněně domnívat, že societa Doudleb funguje na základě důvěry a spontánnosti.

Z podnětových slov vztahujících se ke slabým mocenským pozicím je ve Čkyni nejlépe hodnoceno slovo **ideál já** (součet 12,3), které dostalo přednost před **důvěrou**. Souvisejícími slovy jsou potom **ideální žena** a **ideální muž**, která byla v této dimenzi ve Čkyni mnohokrát asociována (46x a 45x). Tato tři podnětová slova a jejich asociace naznačují, že societa sdílí určité ideály, ale dotýkající se osamoceního jedince.

Čkyně: 2. dimenze - Dlouhodobost vs. krátkodobost

Tabulka č. 52: Dimenze dlouhodobosti vs. krátkodobosti ve Čkyni

<i>2. dimenze - Dlouhodobost x krátkodobost</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
život	13,3	1,6	1,3	0,3	52
radost	13,4	1,8	1,0	0,8	41
vzdělání	14,5	1,7	1,6	0,1	24
budoucnost	13,9	1,8	1,9	-0,1	13
investice	17,3	2,0	2,3	-0,3	10
snění	14,5	1,9	1,4	0,5	27
tradice	13,2	1,7	1,8	-0,1	45
sny	18,5	2,3	1,7	0,5	4
štěstí	10,8	1,4	1,1	0,3	48
minulost	17,1	2,1	2,4	-0,3	17
zábava	12,2	1,6	1,5	0,1	44
spotřeba	16,1	2,1	2,6	-0,5	19
okamžitý zisk	17,4	2,1	2,0	0,1	21
smrt	28,1	3,4	3,9	-0,5	11

zdroj: vlastní zpracování

Doudleby: 2. dimenze - Dlouhodobost vs. krátkodobost

Tabulka č. 53: Dimenze dlouhodobosti vs. krátkodobosti v Doudlebech

<i>2. dimenze - Dlouhodobost x krátkodobost</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
život	12,6	1,5	1,1	0,4	20
radost	11	1,4	1,2	0,2	11
vzdělání	13,6	1,6	1,8	-0,2	11
budoucnost	13,4	1,2	1,2	0	17
investice	21,6	3	2,2	0,8	12
snění	11	1,2	2	-0,8	15
tradice	12,6	1,1	1,2	-0,1	21
сны	14,4	1,8	2,2	-0,4	8
šťěstí	11,2	1,4	1,4	0	22
minulost	17,8	2,4	1,8	0,6	17
zábava	9,2	1,2	1,2	0	23
spotřeba	20	2,8	2,2	0,6	5
okamžitý zisk	18,8	2,8	2	0,8	6
smrt	30,8	3,8	4	-0,2	9

zdroj: vlastní zpracování

Výsledky a diskuse:

Z výsledků je patrné, že obě society jsou spíše dlouhodobě orientovány. V Doudlebech je třeba vyzdvihnout slovo **tradice**, které bylo nevědomě hodnoceno nejpozitivněji (1,1) ze všech dimenzí. Tradice je v Doudlebech nevědomě nejsilněji prožívána. V nevědomém hodnocení Doudlebských navazují na tradici podnětová slova **budoucnost** a **snění**. Tradice jako dlouhodobá minulost (na rozdíl od slova minulost, které je zde vnímáno krátkodobě) nezaniká, ale přenáší se do budoucnosti. Potvrzuje se tím již několikrát zmiňovaný fakt, že societa Doudleb žije v prostoru spatřím se silnými a tisíciletými tradicemi.

Ve Čkyni z dlouhodobé dimenze do popředí vystupuje **život** (součet 13,3), jako hodnota je také častěji asociován (52x) než **tradice**.

Na krátkodobě orientovaných podnětových slovech je evidentní směřování obou societ spíše k dlouhodobé dimenzi. Podnětová slova ve Čkyni jako **spotřeba** (součet 16,1) a **okamžitý zisk** (součet 17,4) jsou vnímána hůře. V Doudlebech je však jejich hodnocení ještě negativnější – spotřeba (součet 20) a okamžitý zisk (součet 18,8). Societa Doudleb spotřebu také nevědomě odmítá (2,8) a málo ji asociuje. Ve Čkyni je tak patrná větší orientace k materiálu. Societa Čkyně nevědomě přičítá spotřebě větší význam (2,1), než je ochotna si připustit.

Z krátkodobě orientovaných slov se tomuto zjištění z obou societ vymyká pouze pojem **zábava**. V Doudlebech byl vnímán velice pozitivně (součet 9,2) a je v naprosté shodě mezi vědomým a nevědomým vnímáním. Toto podnětové slovo by mohlo asociovat s místními pořádanými zábavami a akcemi, které jak jsme se dozvěděli z předchozího dotazníkového šetření, jsou hojně pořádané a hojně navštěvované.

Čkyně: 3. dimenze - Individualismus vs. kolektivismus

Tabulka č. 54: Dimenze individualismu vs. kolektivismu ve Čkyni

<i>3. dimenze - Individualismus x kolektivismus</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
láska	13,9	1,9	1,1	0,7	34
kamarádi	11,8	1,7	1,8	-0,1	46
lidé	17,3	2,1	2,2	-0,1	27
společnost	15,7	2,1	1,9	0,2	51
spolupráce	14,9	1,8	1,7	0,1	12
kooperace	15,5	2	1,9	0,1	40
práce	17	2	2,1	-0,1	8
pracoviště	16,5	2,3	1,6	0,7	16
povinnosti	18,1	2,4	2,3	0,1	5
já (sám)	10	1,4	1,5	-0,1	53
jednotlivec	16,5	2,1	1,5	0,7	9
samota	26,3	3,4	3,6	-0,2	8
samostatnost	13,9	1,7	1,4	0,3	53

zdroj: vlastní zpracování

Doudleby: 3. dimenze - Individualismus x kolektivismus

Tabulka č. 55: Dimenze individualismu vs. kolektivismu v Doudlebech

<i>3. dimenze - Individualismus x kolektivismus</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
láska	11,8	1,4	1,2	0,2	23
kamarádi	9	1,2	1,8	-0,6	18
lidé	15,8	2	2,4	-0,4	11
společnost	10,8	1,4	1,8	-0,4	29
spolupráce	14,2	1,8	1,4	0,4	17
kooperace	14,8	2	1,2	0,8	10
práce	20,4	2,6	2	0,6	11
pracoviště	20,4	3	2,4	0,6	7
povinnosti	23,2	3	2	1	12
já (sám)	11	1,6	1,8	-0,2	13
jednotlivec	19,4	2,4	2,2	0,2	7
samota	27,8	3,4	3,6	-0,2	10
samostatnost	16,6	2,4	1,6	0,8	7

zdroj: vlastní zpracování

Výsledky a diskuse:

Výsledky naznačují, že societa Čkyně je orientována spíše individualisticky. Individualismus je příznačný pro společnost, ve které jsou vztahy mezi jednotlivci volné, očekává se, že každý se stará zejména sám o sebe a svou bezprostřední rodinu. Na tuto skutečnost poukazují ve Čkyni zejména pojmy **já (sám)** – nejkładněji hodnocený pojem vůbec (součet 10), který je nevědomě procit'ován lépe než vědomě, pojem **samostatnost** (součet 13,9), a hůře hodnocené pojmy (než-li je tomu v Doudlebech) jako **lidé** (součet 17,3) a **společnost** (součet 15,7). Převládající individualistickou dimenzi ve Čkyni potvrzují také vysoké počty asociací u podnětových slov **já (sám)** a **samostatnost**.

Co se týká kolektivistických slov **práce** a **pracoviště**, tak ty již tradičně nebývají hodnoceny nejlépe. Přesto dosahují ve Čkyni spíše nižších součtů. Lidé ze Čkyně jsou tedy spíše spokojeni se svým současným pracovním místem i pracovními příležitostmi, které obec Čkyně nabízí, čímž se potvrdily výsledky předchozího dotazníkového šetření.

Na druhou stranu v Doudlebech, ačkoliv jsou pojmy **práce** a **pracoviště** hodnoceny poměrně hůře než ve Čkyni (souvisí to s nedostatkem pracovních míst v obci), tak je societa orientována spíše kolektivisticky. Naznačují nám to podnětová slova jako

kamarádi (součet 9 – nejlépe hodnocené slovo ze všech dimenzí vůbec) a **společnost** (součet 10,8). Přičemž obě tato slova jsou nevědomě přijímána daleko lépe než vědomě, což má pro určení dimenze rozhodující význam. Výrazná neshoda nevědomí a vědomí u **kamarádů** a **společnosti** ukazuje, že i když si to Doudlebští neuvědomují, inklinují v běžném životě ke přátelům, kamarádům a společnosti jako takové daleko více, než jsou schopni si připustit. Potvrzuje to také velký počet asociací u slova společnost (29x). Naopak postoj society Doudleb k individualistickým slovům jako **samota**, **samostatnost** a **jednotlivec** je horší než u society Čkyně.

Porovnáme-li na závěr nejvíce asociovaná slova v societách, tak to náš úsudek jen potvrzuje. Nejvíce asociovaným slovem ve Čkyni je **já (sám)** a v Doudlebech je to naopak **společnost**.

Čkyně: 4. dimenze - Maskulinní vs. femininní hodnoty

Tabulka č. 56: Dimenze maskulinních vs. femininních hodnot ve Čkyni

<i>4. dimenze - Maskulinní x femininní hodnoty</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
matka	13,7	1,8	1,1	0,7	27
ženy	12,7	1,7	1,7	0	16
děti	9,9	1,3	1,0	0,3	41
vztahy	15,9	1,9	1,5	0,5	9
prožitok	12,9	1,7	2,1	-0,4	43
cít	12,4	1,5	1,2	0,3	46
tolerance	13,7	1,7	1,3	0,4	56
porozumění	12,9	1,7	1,4	0,3	51
úspěch	14,2	1,7	1,4	0,3	27
výkon	15,1	1,9	1,8	0,1	25
muži	17,5	2,3	1,7	0,6	36
otec	13,7	1,9	1,3	0,5	14

zdroj: vlastní zpracování

Doudleby: 4. dimenze - Maskulinní vs. femininní hodnoty

Tabulka č. 57: Dimenze maskulinních vs. femininních hodnot v Doudlebech

4. dimenze - Maskulinní x femininní hodnoty					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
matka	13,4	1,2	1,3	-0,1	24
ženy	13,8	1,3	1,4	-0,1	10
děti	15,8	2	1	1	23
vztahy	12,6	1,8	1,6	0,2	23
prožitek	12,4	1,6	1,8	-0,2	17
cit	12,6	1,5	1,6	-0,1	16
tolerance	12	1,6	1,8	-0,2	8
porozumění	12,8	1,8	1,4	0,4	11
úspěch	18,4	2,4	2	0,4	7
výkon	18,6	2,2	1,6	0,6	16
muži	19,2	2,4	2	0,4	11
otec	19,8	2,8	1,4	1,4	6

zdroj: vlastní zpracování

Výsledky a diskuse:

Podíváme-li se na výsledky u obou societ, můžeme říci, že obě společnosti jsou nakloněny spíše femininní dimenzi. Doudlebská societa však uznává femininní hodnoty více než čkyňská a to zejména na nevědomé úrovni.

Nevědomé prožívání femininní dimenze v Doudlebech je potvrzeno podnětovými slovy jako **ženy**, **matka**, **prožitek** a **cit**, které nevědomě přijímají Doudlebští lépe než vědomě.

Ve čkyňské societě jsou nejlépe hodnocena slova **děti** (součet 9,9) a **cit** (12,4), které dokazují femininní dimenzi. Nejvíce asociovanými pojmy jsou tady **tolerance** a **porozumění**.

Typická slova maskulinní dimenze jsou v societě Doudleby hodnocena podstatně hůře než ve Čkyni. Jedná se o pojmy **otec** (součet 19,8), **muži** (součet 19,2), **výkon** (součet 18,6) a **úspěch** (součet 18,4).

Ve Čkyni dosahuje maskulinní pojem **muži** poměrně velkého počtu asociací (36x). Mužské hodnoty tedy do society částečně prosakují.

Ačkoliv jsou Doudleby i Čkyně v celkovém pohledu societami femininními, při bližším prozkoumání vstupují do života Čkyňských i vlivy maskulinního charakteru.

Čkyně: 5. dimenze - Riziko vs. jistota

Tabulka č. 58: Dimenze rizika vs. jistoty ve Čkyni

<i>5. dimenze - Riziko x jistota</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
jistota	12,7	1,5	1,5	-0,1	29
bezpečí	15,6	1,9	1,4	0,5	35
klid	13,8	1,7	1,3	0,4	20
pravidla	18,3	2,2	2,5	-0,3	16
program	15	1,9	2,3	-0,5	16
problém	22,8	2,9	2,9	0,1	8
tvořivost	13,1	1,6	1,6	0,0	13
změna	16,3	2,0	2,0	0,0	17
riziko	22,4	2,7	3,3	-0,6	14

zdroj: vlastní zpracování

Doudleby: 5. dimenze - Riziko vs. jistota

Tabulka č. 58: Dimenze rizika vs. jistoty v Doudlebech

<i>5. dimenze - Riziko x jistota</i>					
Klíčová slova	Součet	Nevědomí	Vědomí	Shoda	Asociace 1. řádu
jistota	13,2	1,8	1,4	0,4	14
bezpečí	16,2	2,2	1,8	0,4	10
klid	15	2	1,4	0,6	19
pravidla	23,8	3,4	1,8	1,6	8
program	12,8	1,6	2	-0,4	5
problém	24,4	2,8	2,8	0	11
tvořivost	11	1,4	2	-0,6	9
změna	25,8	3,4	2,8	0,6	6
riziko	22,8	2,8	2,8	0	7

zdroj: vlastní zpracování

Výsledky a diskuse:

Pro celou českou společnost, a její historický vývoj to jen potvrzuje, bylo a je charakteristická snaha vyhýbat se riziku. Nový a kol. to nazývá „švejkovskou tradicí“ v Čechách. Bylo by tedy velice překvapivé, kdyby náš výzkum hovořil jinak.

Z našich výsledků je jasné, že žádná ze societ „švejkovskou tradicí“ nepopře. V Doudlebech je to patrné právě ze slova **změna**, které bylo hodnoceno poměrně negativně (součet 25,8), ve Čkyni z averze vůči riziku, kterou naznačují hodnoty slov **problém** (součet 22,8) a **riziko** (součet 22,4).

Zajímavé je vnímání **tvůrčivosti** v Doudlebech, která se změnou do jisté míry souvisí. Doudlebští hodnotí **tvůrčivost** velice pozitivně a přikládají jí velký význam. Je možné, že na rozdíl od změny, kterou zřejmě chápou v negativním smyslu, je tvořivost vlastně změnou pozitivní. Negativní postoj Doudlebských k změně může být také vnímán jako lpění na tradicích a spokojenost se současným stavem. Tvoří se tu v rámci tradičního, na tradici navazuje pozitivně.

Na druhou stranu societa Čkyně je schopna přijímat změnu snáze než v Doudlebšti a stejně tak riziko, z kterého nemá takový strach.

Z podnětových slov vztahujících se k jistotě Čkyňští nejvíce asociují **bezpečí** (35x), zatímco v Doudlebech je nejvíce sdíleným podnětovým slovem **klid** (19x).

Vypovídá to o stavu v obou obcích. Zatímco Čkyňští vnímají pocit bezpečí jako přání, protože ve skutečnosti se příliš bezpečně necítí (potvrzení předešlého dotazníkového šetření), Doudlebští pocit bezpečí berou jako součást reality.

5. DISKUSE

Jednotlivé menší diskuse jsem pro lepší přehlednost uvedla u každé řešené otázky předchozí kapitoly. V této závěrečné diskusi bych chtěla dosažené výsledky připomenout a rozdělit do dílčích kapitol dle řešených tématických okruhů. Nejprve bude shrnut kvantitativní výzkum, který byl uskutečněn pomocí dotazníkového šetření a posléze výzkum kvalitativní, jež byl proveden pomocí Testu barevně sémantického diferenciálu.

5. 1. Identifikace zkoumaného souboru

V obou obcích měly ženy mezi respondenty převahu, přičemž v Doudlebech byla jejich převaha patrnější. Tuto skutečnost by mohla vysvětlovat větší ochota žen účastnit se dotazníkového šetření.

Co se týká věkových kategorií, tak mezi respondenty Čkyně byla nejhojněji zastoupena kategorie 51 až 60 let, v Doudlebech byla nejpočetnější věková kategorie 31 až 40 let.

Z hlediska vzdělanostní struktury jsou na tom obě obce podobně. Ve Čkyni nepatrně převládali respondenti se středoškolským vzděláním s maturitou, v Doudlebech naopak ti s výučním listem. Jinak mezi ekonomicky aktivními obyvateli obou obcí je těch, kteří dosáhli pouze základní vzdělání, velice málo. Všichni jsou si dnes dobře vědomi toho, jak je obtížné se s dosaženým základním vzděláním uplatnit na trhu práce.

5. 2. Mobilita lidských zdrojů

O odchodu obyvatel z venkova hovoří van Elzakker (1994), který uvádí, že lze odchodu obyvatel z venkova zamezit dostupností potřebných služeb. Z našeho výzkumu však vyplývá, že to není tak úplně pravda. Přestože je obec Čkyně podstatně lépe občansky vybavena než obec Doudleby, mnohem více obyvatel by se rádo do budoucna odstěhovalo - v kategorii respondentů, kteří se do obce přistěhovali v posledních 20 letech - je to dokonce 77%. Motivem, který je k tomuto rozhodnutí vedl, byla nejčastěji rodina a následování partnera.

V Doudlebech by se spíše odstěhovalo nejvíce respondentů ze starousedlíků, nejčastěji uváděným důvodem pro jejich rozhodnutí byly dle předpokladů bytové důvody. Ve většině případů byli totiž mezi starousedlíky staří lidé a oprava mnohdy

velice starých stavení, ve kterých tito obyvatelé bydlí, je velmi náročná jak fyzicky tak finančně. Proto jak bylo zjištěno při osobních rozhovorech, mnozí by raději odešli do domova pro seniory.

Na skupině obyvatel, kteří se do Doudleb přistěhovali v posledních 20 letech, je patrná rychlá asimilace a přijetí nových „náplav“ mezi původní obyvatele. Pouze 17% z nově příchozích obyvatel by se spíše chtělo odstěhovat (oproti 77% ve Čkyni). Zdá se, že noví obyvatelé Doudleb jsou lépe sžití s daným prostorem. Projevují se zde jejich silnější kulturní tradice a vazby, které obyvatele k vesnici pojí, což bude potvrzeno i u dalších výsledků.

5. 3. Zaměstnanost a studium

Většina nově příchozích obyvatel své pracovní uplatnění ani v jedné obci nenachází. Obce v obou případech zaměstnávají více starousedlíky a obyvatele, kteří žijí v obci (nebo jejich rodina) již od 2. světové války. Důvodem bude zřejmě nedostatečná nabídka kvalifikovaných pracovních míst. Noví obyvatelé raději dojíždějí za prací do okolních měst nebo zůstávají pracovat ve městě, z kterého se do obce přestěhovali.

Co se týká školou povinných obyvatel Čkyně, tak ti navštěvují nejvíce místní školu, se kterou je také 78 % zcela či částečně spokojeno. O poznání hůř je na tom škola v Doudlebech, kterou navštěvuje přibližně třetina místních dětí. Důvodem, proč navštěvuje místní školu v Doudlebech méně dětí oproti Čkyni bude zřejmě ten, že zde funguje jen malotřídka od 1. do 5. stupně a České Budějovice nabízejí samozřejmě daleko větší výběr škol.

5. 4. Občanská vybavenost

Skutečnost je taková, že ačkoliv je dopravní spojení Čkyně s okolními obcemi objektivně lepší než v Doudlebech (kde je pouze autobusové spojení), tak obyvatelé Čkyně jej posuzují kritičtěji než Doudlebští. Celých 24% Čkyňských považuje dopravní spojení za nedostatečné či dokonce velmi špatné.

Není překvapením, že většina obyvatel z obou obcí se přepravuje do zaměstnání, do školy, za většími nákupy, úřady či k lékaři automobilem. Autobus je v obou obcích využíván v průměru z 20%. Nejméně vytiženým dopravním prostředkem ve Čkyni je vlak, kterým se dopravuje jen zlomek obyvatel.

Stupeň občanské vybavenosti jasně hovoří ve prospěch Čkyně. Neexistence lékárny a pouze detašované pracoviště lékaře, nutí obyvatele Doudlebs dojíždět. Také realizované běžné nákupy jsou nejčastěji uskutečňovány jinde než v Doudlebech (na rozdíl od Čkyně).

5. 5. Zájem o další vzdělávání a kulturní vyžití v obci

Z celkového počtu dotazovaných ve Čkyni i v Doudlebech by zájem o další vzdělávání měla v obou obcích přibližně třetina obyvatel. Nejčastěji uváděnou oblastí možného dalšího vzdělávání byly v obou obcích jazyky, PC a samozřejmě také dokončení středoškolského vzdělání. Z aktuálně pořádaných vzdělávacích kurzů či besed v obci si obyvatelé Čkyně vzpomněli na besedu s diapozitivy a cestopisným povídáním známého čkyňského cestovatele, Doudlebští uváděli besedy nad kronikou, ale také školení Červeného kříže týkající se první pomoci.

Zábavy se v obou obcích pořádají celkem hojně, ale zatímco ve Čkyni se objevují kulturní akce spíše městského charakteru - jako diskotéky (poutě spojené s diskotékou), divadlo či koncerty, v Doudlebech přetrvávají způsoby zábavy tradiční pro venkov (dožínky, masopust), které lidi více spojují na rozdíl od individualistických městských zábav.

Ve Čkyni se místních zábav účastní nejvíce starousedlíci, méně pak noví obyvatelé. V Doudlebech je situace opačná. Místních zábav se účastní hlavně nově příchozí obyvatelé. Je to důsledkem dobrého „zapadnutí“ do obce, mezi místní obyvatele – starousedlíky, přijetí jejich zvyků a „napojení“ se na místní kulturní tradice.

Pokud porovnáme Doudleby se Čkyní v oblasti pořádání sportovních aktivit, tak můžeme říci, že v Doudlebech je větší rozmanitost různých sportovních událostí, ale jsou pořádány v mnohem menším měřítku, než ve Čkyni, kde je dominantní sportovní aktivitou fotbal, ke kterému zajistila obec všechno potřebné vybavení.

5. 6. Spokojenost se životem v obci

Výsledky přinesly potěšující zprávu a to, že obyvatelé vnímají rozvoj svých obcí spíše či zcela pozitivně. Mírně horšího hodnocení se dostalo Čkyni, ale přesto jsou konečné výsledky více než dobré. V Doudlebech se opět potvrzuje, že noví obyvatelé jsou v obci lépe zakořeněni, pozitivněji o ní smýšlejí. Určitě to souvisí také s již

zmiňovaným dobrým přírodním prostředím a celkovým pozitivním duchem místa, jako starobylého sídla.

Co se týká návrhů obyvatel na zlepšení obce, tak v Doudlebech respondenti uváděli mnohem širší spektrum nápadů. Byly to hlavně oblasti infrastruktury a takové vybavení obce (ČOV, kanalizace, chodníky), na které většinou chybí peníze a Doudleby jako malá obec se špatně dostávají k prostředkům z Evropské unie. Ve Čkyni se na rozdíl od Doudleb vyskytují spíše nadstandardní přání jako koupaliště a restaurace.

Trochu znepokojující je zjištění, že Čkyňští by chtěli zlepšit mezilidské vztahy v obci. Souvisí to s tím, že ve Čkyni, jakožto větší obci, převažuje spíše městský individualistický způsob života, zatímco v Doudlebech se pěstují spíše „klasické“ venkovské sousedské vztahy.

5. 7. Mezilidské vztahy

Otázka na pocit bezpečí ukázala, že lidé ve Čkyni se cítí celkově méně bezpečně než obyvatelé Doudleb (nejvíce se cítí ohroženi noví obyvatelé). Lze to vysvětlit tím, že ve Čkyni převládají již zmiňované vztahy městského charakteru (Čkyně byla králem Ferdinandem v roce 1537 dokonce povýšena na městečko a Čkyňští také svou obec za městečko považují), každý si spíše hledí svého, lidé se více obávají o svůj majetek, mají špatné zkušenosti.

Na druhou stranu nikdo z dotazovaných v žádné obci nepociťuje extrémní ohrožení. Přeci jen poklidnější život na venkově přináší větší pocit bezpečí.

Mezilidské vztahy hodnotí ve Čkyni jako velmi dobré pouze skupina po 2. sv. v. (22%). To, že se Čkyňští nově příchozí obyvatelé o mezilidské vztahy v obci nezajímají, je známka již několikrát zmíněného odstupu nových obyvatel od obce, od jejích obyvatel a problémů. Jeho příčinou může být to, že do obce mezi její obyvatele úplně nezapadli, cítí se vyčlenění a nepěstují téměř žádné sousedské vztahy a zřejmě se ani příliš neúčastní místního společenského života. Obyvatelé, kteří v obci žijí déle (skupina po 2. sv. v. a skupiny před 2. sv. v.), tyto postupné změny ve vztazích na vztahy městského charakteru pozorují, a proto nezřídka pociťují mezilidské vztahy v obci jako spíše špatné.

V Doudlebech taktéž hodnotí nejlépe vztahy v obci skupina po 2. sv. v. Nejhůře vnímá mezilidské vztahy skupina nově příchozích obyvatel, 17% se vyjádřilo, že považuje vztahy v Doudlebech za spíše špatné.

5. 8. Dodržování zvyků a tradic

Všichni respondenti ze Čkyně měli povědomí o tom, že se v obci dodržuje masopust a stavění májek, také většina respondentů uvedla, že se v obci slaví Velikonoce a poutě.

V Doudlebech uváděli shodně všichni respondenti, že se v obci dodržuje masopust, Velikonoce, stavění májek a dožínky. Doudlebský masopust je významnou starobyklou tradicí a takzvané Doudlebské dožínky patří mezi významné lidové tradice nejen v jižních Čechách.

Nejvíce oblíbeným zvykem ve Čkyni jsou poutě, které jsou v posledních letech spojeny s pořádáním diskotéky. Zvyk jako takový byl kdysi spojen s jarmarky a večer byla většinou tancovačka. Tato tradice je spojena až s příchodem křesťanství, takže se v podstatě jedná o „novější“ tradici.

V Doudlebech se největší oblibě těší nejstarší tradiční venkovské slavnosti jako je masopust, dožínky a stavění májek. Masopust je jedna z nejstarších dochovaných tradic vůbec, jeho oslava sahá až k tradici Keltů. Stavění májek patří také k nejstarším keltským zvykům, bývalo spojeno s plodností. Dožínky jsou již mladší tradicí historicky spojenou se zemědělským způsobem obživy.

5. 9. Shrnutí výsledků TBSD výzkumu

5. 9. 1. Dimenze mocenských pozic

Ve Čkyni se objevuje odstup s velkými mocenskými pozicemi, zatímco v Doudlebech je odstup menší s malými mocenskými pozicemi. Je to patrné zejména ze slov síla a odstup, která jsou ve Čkyni poměrně pozitivně hodnocena. V Doudlebech jsme zjistili, že podnětová slova vztahující se k silným mocenským pozicím (útočit, síla, odstup, hierarchie), jsou hodnocena hůře než ve Čkyni. Naopak slova vyjadřující slabé mocenské pozice – jako důvěra, spontánnost – byla v Doudlebech prožívána pozitivněji.

5. 9. 2. Dimenze dlouhodobosti vs. krátkodobosti

Obě society – Čkyně i Doudleby - jsou dlouhodobě orientovány. V Doudlebech je třeba vyzdvihnout slovo tradice, které bylo nevědomě hodnoceno nejpozitivněji ze všech podnětových slov v rámci všech dimenzí. Tradice je v Doudlebech nevědomě

nejsilněji prožívána. V nevědomém hodnocení Doudlebských navazují na tradici podnětová slova budoucnost a snění. Potvrzuje se tím již několikrát zmiňovaný fakt, že societa Doudleb žije v prostoru spjatém se silnými tisíciletými tradicemi. Ve Čkyni z dlouhodobé dimenze do popředí vystupuje život.

Na krátkodobě orientovaných podnětových slovech je evidentní směřování obou societ spíše k dlouhodobé dimenzi. Podnětová slova ve Čkyni jako spotřeba a okamžitý zisk jsou vnímána hůře. V Doudlebech je však jejich hodnocení ještě negativnější.

5. 9. 3. Dimenze individualismu vs. kolektivismu

Výsledky naznačují, že societa Čkyně je orientována spíše individualisticky. Na tuto skutečnost poukazují zejména pojmy já (sám) – nejkladněji hodnocený pojem vůbec, který je nevědomě pociťován lépe než vědomě. Převládající individualistickou dimenzi ve Čkyni potvrzují také vysoké počty asociací u podnětových slov já (sám) a samostatnost.

Co se týká kolektivistických slov práce a pracoviště, tak ty již tradičně nebývají hodnoceny nejlépe. Přesto dosahují ve Čkyni spíše nižších součtů (tzn. pozitivní hodnocení). Lidé ze Čkyně jsou tedy spíše spokojeni se svým současným pracovním místem i pracovními příležitostmi, které obec Čkyně nabízí. Tímto se potvrdily i výsledky klasického dotazníkového šetření.

Societa Doudleb je naopak orientována spíše kolektivisticky. Naznačují nám to velice pozitivně hodnocená podnětová slova jako kamarádi (nejlépe hodnocené slovo ze všech dimenzí vůbec) a společnost. Přičemž obě tato slova jsou nevědomě přijímána ještě daleko lépe než vědomě, což má pro určení převládající dimenze kolektivismu rozhodující význam.

5. 9. 4. Dimenze maskulinních nebo femininních hodnot

Obě společnosti jsou nakloněny spíše femininní dimenzi. Doudlebská societa však prožívá femininní hodnoty více než čkyňská a to zejména na nevědomé úrovni.

Nevědomé prožívání femininní dimenze v Doudlebech je potvrzeno podnětovými slovy jako ženy, matka, prožitek a cit, které nevědomě přijímají Doudlebští lépe než vědomě.

Ve čkyňské societě potvrzují femininní dimenzi slova děti a cit, která byla hodnocena nejlépe z celé dimenze.

Typická slova maskulinní dimenze jsou v societě Doudleby hodnocena podstatně hůře než ve Čkyni. Ve Čkyni dosahuje maskulinní pojem muži poměrně velkého počtu asociací. Mužské hodnoty tedy do society částečně prosakují.

Ačkoliv jsou Doudleby i Čkyně v celkovém pohledu societami femininními, při bližším prozkoumání vstupují do života Čkyňských i vlivy maskulinního charakteru.

5. 9. 5. Dimenze rizika vs. jistoty

Pro celou českou společnost, a její historický vývoj to jen potvrzuje, bylo a je charakteristická snaha vyhýbat se riziku. Nový a kol. (1996) to nazývá „švejkovskou tradicí“ v Čechách.

Z našich výsledků je zřejmé, že žádná ze societ „švejkovskou tradicí“ nepopře. V Doudlebech je to patrné právě ze slova změna, které bylo hodnoceno poměrně negativně, ve Čkyni z averze vůči riziku, kterou naznačují hodnoty slov problém a riziko.

Zajímavé je vnímání tvořivosti v Doudlebech, která se změnou do jisté míry souvisí. Doudlebští hodnotí tvořivost velice pozitivně a přikládají jí velký význam. Negativní postoj Doudlebských k změně může být také vnímán jako lpění na tradicích a spokojenost se současným stavem. Tvoří se tu v rámci tradičního, na tradici navazuje pozitivně.

6. ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo specifikovat a zjistit význam kulturologických aspektů, které působí na rozvoj a stabilizaci venkovských regionů. Hledat oblasti, ve kterých by kulturologické aspekty přispěly k udržení obyvatel na venkově a hledat způsoby, čím by byla zvýšena spokojenost obyvatel s životem na venkově. Nalézt určité kulturní symboly a převládající kulturní dimenze daných společenství, které jsou významným sebepoznávacím prvkem v rámci společnosti.

Nyní nastal čas pro shrnutí dosažených výsledků a provedených analýz formou porovnání obou zkoumaných obcí – Čkyně a Doudleb. Pokusíme se vyjádřit závěry, které vyplývají z našeho šetření.

Problémem odchodů obyvatel z venkova do měst se zabýval již ne jeden autor. Náš pohled na danou problematiku je možná trochu odlišný. Mnoho autorů vidí hlavní příčinu vylidňování obcí v nedostatečné dostupnosti potřebných služeb. Náš výzkum však došel ke zjištění, že to nemusí být až tak úplně pravda.

Důkazem toho je obec Čkyně. Ačkoliv je mnohem lépe občansky vybavena a nabídka služeb je podstatně širší než je v možnostech obce Doudleby, přesto žije mezi Čkyňskými mnohem více nespokojených obyvatel než v Doudlebech. Také početnější skupina obyvatel Čkyně se vyjádřila, že by se ráda z obce odstěhovala.

Situace se zdála srozumitelnější až po rozčlenění obyvatel do skupin na starousedlíky, obyvatele příchozí po 2. světové válce a obyvatele, kteří se do obce přistěhovali v posledních dvaceti letech (noví obyvatelé). Zatímco noví obyvatelé Čkyně se s obcí zatím tolik nesžili, na skupině nových obyvatel Doudleb, je patrná rychlá asimilace a přijetí nových „náplav“ mezi původní obyvatele. Prokázané silnější kulturní tradice nové obyvatele k obci snáze „přitáhnou“. Dokazuje to i výsledek TBSD – tradice je v Doudlebech nejlépe nevědomě hodnocené slovo.

Patrné je to i z účasti na místních kulturních aktivitách. Ačkoliv je podpora společenského a kulturního života v obou obcích poměrně čilá, což vede k posílení kontaktů mezi členy místní komunity, nové obyvatele Čkyně příliš neoslovuje.

V Doudlebech je situace opačná. Místních zábav se účastní hlavně nově příchozí obyvatelé. Je to potvrzení dobrého „zapadnutí“ do obce, mezi místní obyvatele – starousedlíky, přijetí jejich zvyků a „napojení“ se na místní kulturní tradice.

Kvalitativní výzkum pomocí Testu barevně sémantického diferenciálu přinesl další možný pohled na problém. Příčinou horšího přijímání „nových náplav“ mezi starousedlíky může být i převládající individualistická dimenze celé society Čkyně – potvrzená nejčastěji sdílenými hodnotami jako já sám nebo samostatnost.

Spíše individualistickou orientaci obce Čkyně dokazují i druhy zábav, které se v obcích pořádají. Zatímco ve Čkyni jsou nejoblíbenějšími kulturními akcemi diskotéky (poutě spojené s diskotékou), divadlo či koncerty – které jsou spíše městského charakteru, v Doudlebech lidé nejraději slaví dožínky nebo masopust, které nepostrádají tradičního venkovského ducha.

Problémem, který trápí obě obce je, že většina nově příchozích obyvatel své pracovní uplatnění v obcích nenachází. Obce v obou případech zaměstnávají hlavně starousedlíky a obyvatele, kteří žijí v obci (nebo jejich rodina) již od 2. světové války. Důvodem bude zřejmě nedostatečná diverzifikovaná nabídka kvalifikovaných pracovních příležitostí. Noví obyvatelé raději dojíždějí za prací do okolních měst nebo zůstávají pracovat ve městě, z kterého se do obce přestěhovali.

Jedna z možností, jak pomoci zaměstnanosti v obci, by mohla vést směrem podpory podnikání ve sféře cestovního ruchu – například v oblasti agroturistiky a promotion obce a regionu. Dalším směrem podpory by mohlo být tradiční podnikání na venkově v zemědělství, lesnictví a v tradičních řemeslech.

Základním fundamentem stabilizace obcí a jejich rozvoje je bezesporu vzdělávání jejich obyvatel. V této oblasti mají zatím obě obce značné rezervy. Přestože o další vzdělávání by v obou obcích měla zájem přibližně třetina obyvatel (také pomocí TBSD bylo vzdělání hodnoceno pozitivně), obce jim příliš možností nenabízí. Ve Čkyni se pravidelně konají (dle odpovědí obyvatel) pouze cestopisné besedy známého čkyňského cestovatele, v Doudlebech se k besedám nad kronikou přidaly v posledních letech školení Červeného kříže. Další vzdělávání obyvatel by jistě přispělo k větší zaměstnanosti a je v něm i velký rozvojový potenciál pro obce.

Významným stabilizujícím faktorem je pro všechny obyvatele vesnice a nejen pro mladé rodiny, zajištění služeb školství. Základní škola plní do určité míry také roli kulturního a společenského centra v obci. Její zrušení považují mnozí obyvatelé sídla za znak úpadku.

Základní škola ve Čkyni funguje dle našich zjištění bez problémů a obyvatelé Čkyně jsou s ní spíše či zcela spokojeni. Doudlebská škola se potýká s nedostatkem žáků, jelikož většina rodičů vozí své děti do nedalekých Českých Budějovic (také z důvodu špatné pověsti o její úrovni). Zrušení místní školy by však mělo neblahý vliv na stabilizaci obce. Obec by se měla snažit školu udržet a fakticky zlepšit její úroveň a tím i mínění místních obyvatel o ní.

Ačkoliv Doudlebští vnímají spousty základních rozvojových nedostatků obce – citelně chybí například kanalizace s napojením na čističku odpadních, je mezi nimi více spokojených obyvatel včetně těch nově příchozích. Čkyňští postrádají kromě nadstandardního vybavení a služeb – jako je veřejné koupaliště nebo další restaurace – aktivitu místních obyvatel a dobré mezilidské vztahy. Nově příchozí obyvatelé se o vztahy v obci nezajímají, drží si odstup od obce, jejích obyvatel i problémů. „Stáří obyvatelé“ to vnímají a proto často hodnotí vztahy v obci jako špatné.

Přínos mé diplomové práce tedy tkví v potvrzení skutečnosti, že kulturní tradice mají velký vliv na stabilizaci obcí. Jakýmsi dokladem toho jsou Doudleby, místo starobylého keltského sídla, malebná vesnička, která beze zbytku zapadá do přírodního prostředí, ve kterém se nachází. Silné tradice tu působí na lidi dnes stejně jako na generace minulé. Vstupují do života starousedlíků, stejně jako do života obyvatel nových. Ti jsou lépe a rychleji zakořeněni, jsou snáze přijati do společnosti. Lidé jsou zde lépe stmeleni a napojeni na prostor, ve kterém žijí. Ovlivnění pozitivním duchem místa, pozitivněji o místu svého přebývání smýšlejí.

Tradice zlepšují mezilidské vztahy. Tradice vedou k vytvoření pocitu sounáležitosti obyvatel se sídlem, krajinou, regionem.. Tradice jsou kořeny lidí, které jim zabraňují venkov opustit...

7. SHRNUŤÍ – SUMMARY

The principal aim of my dissertation was to specify and find out the sense of culturological aspects, which appeal on the development and stabilization of rural regions, to find the areas, where the culturological aspects could contribute to keep folks in the country and find the ways how to improve the satisfaction of folks with country life. I have tried to find the specific cultural symbols and dominant cultural dimensions of certain communities, which are the significant self-recognizable element of society.

Our research was realized by standard questionnaire inquiry in Čkyně and Doudleby and by CSDT (Colour Semantic Differential Test). CSDT was used to get more complete information about communities of Čkyně and Doudleby and their dominant cultural dimensions.

The results could be resumed into following. The problem, why people leave the countryside, is not based mainly on insufficient services and facilities. We can demonstrate it on Čkyně. However Čkyně has better public utilities than Doudleby, its inhabitants (especially the new arrivals and their children) are not satisfied as the inhabitants in Doudleby and they are likely to leave Čkyně in the future.

Doudleby is the village with strong and still celebrated traditions. New arrivals are hearty welcome between the olds and they also participate on the local cultural life.

The main contribution of my dissertation should have been the finding the influence of cultural traditions on stabilization the rural regions. Strong traditions join people together and improve social relations in the village. Traditions are the roots of folks that prevent them from leaving the countryside.

Key words: *rural regions – countryside – human resources – culture – traditions – customs – cultural dimensions*

8. PŘEHLED POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. **Benedictová R.** *Kulturní vzorce*. Argo. Praha, 1999, 223 s., ISBN 80-7203-212-7
2. **Blažek, B.** *Vesnice – od problémů ke společenství*. EcoTerra, Praha, 1995, 28 s.
3. **Blažek, B.** *Problémy a výhledy českého venkova*. EcoTerra, Praha, 1997, 84 s.
4. **Český statistický úřad** [online]. 2009 , 3.6.2004 [cit. 2009-01-10]. Dostupný z WWW:<http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/o/4120-03casova_rada_1961_2001-3__velikostni_struktura_obci_>.
5. **Elzakker, V. B.** *České zemědělství na křižovatce*. Nadace pro občanskou společnost, Praha, 1994, 85 s.
6. **Hofstede, G., Hofstede, G. J.** *Kultury a organizace*, LINDE Praha 2007, ISBN 80-86131-70-X, 335 s.
7. **Hrabánková, M., Brandová, K.** *Sektorový operační program, Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství*. Institut výchovy a vzdělávání MZe ČR, Praha, 2001, 62 s., ISBN80-7105-217-5
8. **Janoušek, J., a kol.** *Metody sociální psychologie*. 1. vyd. Praha : Státní pedagogické nakladatelství, 1986. 256 s. ISBN 14-465-86.
9. **Kocourková, J.** *Přírodní prostředí vesnice*. Výzkumný ústav výstavby a architektury, Brno, 1993, 90 s., ISBN 80-85-124-37-8
10. **Kolman L.** *Komunikace mezi kulturami*, Česká zemědělská univerzita v Praze, 2005, 200 s., ISBN 80-213-0735
11. **Kramarzová, M., Topinski, P.** *Řízení venkovské obce*. ECOTERRA, Praha, Libčeves, 1999, 141 s.

12. **Krninská, R.** *Řízení lidských zdrojů v dimenzi třetího tisíciletí*. Slovenská polnohospodářská univerzita, Nitra, 2002, 182 s., ISBN 80-8069-105-3
13. **Krninská, R.** *Kulturologické aspekty řízení lidských zdrojů*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 2002b. 54 s. ISBN 80-7040-584-8.
14. **Lukášová, R., Nový, I. a kol.** *Organizační kultura. Od sdílených hodnot a cílů k vyšší výkonnosti podniku*. Praha : Grada Publishing, 2004, 176 s. ISBN 80-247-0648-2.
15. **Majerová, V. a kol.** *Český venkov 2001 instituce část I*. CREDIT, Praha, 2001a, 210 s. ISBN 80-213-0863-X
16. **Majerová, V. a kol.** *Český venkov 2001 instituce část II*. CREDIT, Praha, 2001b, 140s. ISBN 80-213-0863-X
17. **Majerová, V. a kol.** *Český venkov 2000 Základní údaje*. CREDIT, Praha, 2000a, 150 s. ISBN 80-213-0915-6
18. **Majerová, V. a kol.** *Sociologie venkova a zemědělství*. CREDIT, Praha, 2000b, 254 s. ISBN 80-213-0651-3
19. **Nový I., Scroll-Machl S. a kol.** *Interkulturní komunikace v řízení a podnikán*. Management Press, Praha 2001, 182 s., ISBN 80-7261-042-2
20. **Nový a kol.** *Interkulturální management*. Grada Publishing, Praha 1996, ISBN 80-7169-260-3, 144 s.
21. **Perlín, R.** *Program obnovy vesnice: Metodická publikace*. Výzkumný ústav výstavby a architektury, Praha, 1993, 63 s., ISBN 80-85124-75-6
22. **Program obnovy venkova: Program obnovy venkova** [online]. 2009, březen 2000 [cit. 2008-10-22]. Dostupný z WWW: < <http://www.venkov.cz/venkov/program-obnovy-venkova.html>>.

23. **Schimmerling, H.** a kol. *Sociologie venkova a zemědělství I.*. VŠZ, Praha, 1991
24. **Soukup, V.** Přehled antropologických teorií kultury. Portál, Praha 2000, 229 s., ISBN 80-7178-328-5
25. **Strukturální fondy: Regionální politika** [online]. 2009, 10. 11. 2007 [cit. 2008-11-13]. Dostupný z WWW: <[http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech EU/Regionalni-politika-EU](http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU)>.
26. **Ščepichin, V., Ščepichinová, G. J., Kolářová, H.** *Test Barevně sémantického diferenciálu (Verze pro dospělé osoby) 1. díl.* České Budějovice : nakladatelství VADIM, 1992. 70 s.
27. **Urbášková, H.** *Ekologická vesnice.* VUTIUM, Brno, 2005, 29 s., ISBN 80-214 30699
28. **Vrbská, D., Sajda, Č.** *Ministerstvo pro místní rozvoj : Národní rozvojový plán* [online]. 2003-2007 , březen 2003 [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/index.php?show=000008001001005003>>.
29. **Zahradníček, J.** *Vesnice roku 1996 regionální kolo soutěže.* MZe ČR, MMR ČR, Praha, 1997, 117 s

9. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník

Příloha č. 2: Test barevně sémantického diferenciálu

Příloha č. 3: Podnětová slova dle asociací prvního řádu ve Čkyni

Příloha č. 4: Podnětová slova dle asociací prvního řádu v Doudlebech

Příloha č. 5: Mapka Čkyně a Doudleb

Příloha č. 6: Fotografie Doudleb

Příloha č. 7: Městský znak Čkyně

Příloha č. 8: Fotografie Čkyně

Příloha č. 9: Statistické údaje Čkyně a Doudleb

Příloha č. 1

Dotazník pro místní obyvatele

Tento dotazník je součástí diplomové práce na téma *Stabilizace venkovských regionů* zpracovávané na Jihočeské univerzitě. Vaše odpovědi prosím zakřížkujte. Děkuji za vyplnění.

1. Identifikační otázky:

Pohlaví:

Žena   Muž

Věková kategorie:

do 20 let   21-30   31-40   41-50   51-60   61-70   nad 70

Nejvyšší dosažené vzdělání:

základní   vyučen/a   středoškolské s maturitou   vysokoškolské

2. Přistěhoval/a jste se do obce z jiného města/vesnice?

- Ano, jsem novým obyvatelem obce (posledních 20 let)
 Ano, přistěhoval/a jsem se (naše rodina) po 2. světové válce
 Ne, jsem starousedlíkem (naše rodina zde žila již před 2. světovou válkou)

3. Důvody, které Vás přitahují k obci:

- rodina
 citový vztah k místu
 bydlení
 zaměstnání
 přátelé
 možnosti trávení volného času
 jiný důvod

4. Jak jste spokojeni se svým bydlením?

- zcela spokojen/a
 spíše spokojen/a
 spíše nespokojen/a
 zcela nespokojen/a

5. Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?

- určitě
 spíše ano
 spíše ne
 určitě ne

6. V případě, že uvažujete o stěhování, vyberte, prosím, jeden hlavní důvod Vašeho rozhodnutí:

- rodinné, následování partnera
- změna pracoviště
- přiblížení k pracovišti
- učení, studium
- zdravotní důvody
- bytové důvody
- kvalita životního prostředí
- kvalita obchodů, služeb a technického vybavení v místě bydliště
- sociální vztahy v místě bydliště
- jiné (uveďte prosím které) .....

7. Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

- v obci
- v okolních obcích (do 10km)
- jinde (uveďte prosím kde).....
- nejsem zaměstnaný/á

8. V případě, že jste nezaměstnaný/á, schopný/á aktivní práce:

- Při hledání zaměstnání se spoléhám na pracovní úřad.
- Při hledání zaměstnání se spoléhám převážně sám na sebe- inzeráty, známí apod.
- Zaměstnání si hodlám vytvořit sám – začnu podnikat.
- Práci nehledám, k obživě mi postačují sociální dávky.

9. V případě, že máte děti ve věku školní docházky (6-18 let), kde navštěvují základní, střední školu, učiliště?

- v místě bydliště
- dojíždějí, uveďte prosím místo.....

10. Jak hodnotíte dopravní spojení obce s okolními a většími centry?

- velmi dobré
- vcelku dostačující
- nedostatečné
- velmi špatné
- nezajímá mě, mám svůj dopravní prostředek

11. Uveďte způsob dopravy (číslo dopravního prostředku zapište do připraveného okénka)

1-auto, **2**-autobus, **3**- vlak, **4**-kolo, **5**-pěšky, **6**-jiný

- do zaměstnání (školy)
- za běžnými nákupy
- za většími nákupy
- k lékaři
- za kulturou
- na úřady

12. Kde zpravidla nakupujete běžné nákupy (potravin, zelenina, drogerie)?

- v obci bydliště
- v místě pracoviště
- jinde

13. Kam zpravidla jezdíte za většími nákupy a za službami?

místa.....

14. Kde navštěvujete lékaře a lékárnou? (uveďte prosím místo)

lékař.....

lékárna.....

15. Fungují v obci nějaké prostory jako kino?
 Ano, promítá se pravidelně
 Ano, promítá se příležitostně
 Ne
16. V případě, že nikoliv, měli byste zájem, aby se promítalo?
 Ano
 Ne
17. Konají se v obci nějaké vzdělávací kurzy, besedy na určité téma (např. cestopisné)?
 Ano (uveďte prosím jaké).....
 Ne
18. Měli byste zájem o další vzdělávání?
 Ano (uveďte prosím o jaké).....
 Ne
19. Funguje v obci knihovna?
 Ano
 Ne
20. Jestliže ano, využíváte ji?
 Ano, pravidelně
 Občas
 Vůbec
21. Účastníte se místních zábav?
 Ano (uveďte prosím kterých).....
 Ne
22. Navštěvujete divadlo a jiné kulturní akce jinde než v obci?
 Ano
 Nezajímám se
23. Jestliže navštěvujete kulturní akce jinde než v obci, uveďte prosím jaké:
.....
24. Pořádají se u Vás nějaké sportovní akce (turnaje, zápasy)?
 Ano (uveďte prosím jaké).....
 Ne
25. Jestliže ano, účastníte se jich?
 Ano (uveďte prosím jakých).....
 Ne
26. Využíváte místní sportovní zařízení?
 Ano
 Ne

27. Ohodnořte, jak jste spokojeni s..... (číslice 1-4 vepiřte do připraveného okénka)
1-zcela spokojen/a, 2-spíše spokojen/a, 3-spíše nespokojen/a, 4- zcela nespokojen/a

- obchod a služby
- kulturně - společenské akce, činnost spolků
- sportovní vyžití
- životní prostředí
- škola

28. Změnil se za posledních 10 let vzhled Vaří obce?

- výrazně k lepšímu
- spíše k lepšímu
- spíše k horřímu
- výrazně k horřímu
- téměř se nezměnil

29. Co konkrétního byste v obci zlepřil/a?

.....

30. Cítíte se v obci bezpečně?

- ano
- ne příliš bezpečně
- vůbec ne
- nepřemýřlel/a jsem o tom

31. Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

- velmi dobré
- spíše dobré
- spíše řpatné
- řpatné
- nezajímají mě

32. Dodrřují se u Váš některé z následujících lidových zvyků a tradic?

- masopust
- Velikonoce
- stavění májek
- letnice (svatoduřní svátky)
- dořínky
- sv. Martin (posvícení)
- poutě
- jiné (uveďte prosím jaké).....

33. Jaký zvyk nebo tradice se těří největří oblíbě?

- masopust
- Velikonoce
- stavění májek
- letnice (svatoduřní svátky)
- dořínky
- sv. Martin (posvícení)
- poutě
- jiný (uveďte prosím jaký).....

34. Pamatujete si některou tradici, zvyk, který se slavil a dnes se již neslaví?

.....

35. Jestliže ano – chtěl/a byste, aby se znovu oživil?

- Ano
- Ne
- Je mi to jedno

36. Působí ve vaší obci nějaký folklorní soubor či skupina?

- Ano (uved'te prosím jaký).....
- Ne

Příloha č. 2

Pohlaví: muž
 žena

Vzdělání: základní
 středoškolské
 maturita
 VŠ

Přistěhoval se: před 2.sv.v.
 po 2.sv.v.
 po r.1989

Věk .....

radost					
práce					
matka					
samota					
minulost					
já (sám)					
útočit					
život					
otec					
zábava					
smrt					
kamarádi					
ideální žena					
vítězství					
lidé					
ideální muž					
vzdělání					
změna					
ideál já					
ženy					
povinnosti					
budoucnost					
pracoviště					
být první					
láska					
nadřazený					
riziko					
jistota					
problém					
pravidla					
program					
tvořivost					
bezpečí					
síla					
důvěra					

muži					
odstup					
disciplína					
respekt					
spontánní					
porozumění					
kooperace					
okamžitý zisk					
investice					
spotřeba					
tradice					
spolupráce					
jednotlivec					
samostatnost					
klid					
hierarchie					
snění					
sny					
společnost					
úspěch					
tolerance					
výkon					
vztahy					
domov					
příroda					
prožitek					
cit					
děti					
šťěstí					

Pořadí barev:

Pořadí	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Barva												

Příloha č. 3 - Čkyně

Pořadí	Podnětové slovo	Počet asociací 1. řádu
1	<i>tolerance</i>	56
2	<i>samostatnost</i>	53
3	<i>já (sám)</i>	53
4	<i>život</i>	52
5	<i>porozumění</i>	51
6	<i>společnost</i>	51
7	<i>štěstí</i>	48
8	<i>cít</i>	46
9	<i>kamarádi</i>	46
10	<i>ideální žena</i>	46
11	<i>tradice</i>	45
12	<i>ideální muž</i>	45
13	<i>zábava</i>	44
14	<i>prožitek</i>	43
15	<i>důvěra</i>	42
16	<i>radost</i>	41
17	<i>děti</i>	41
18	<i>síla</i>	40
19	<i>kooperace</i>	40
20	<i>spontánní</i>	39
21	<i>muži</i>	36
22	<i>bezpečí</i>	35
23	<i>láska</i>	34
24	<i>jistota</i>	29
25	<i>hierarchie</i>	28
26	<i>matka</i>	27
27	<i>snění</i>	27
28	<i>úspěch</i>	27
29	<i>lidé</i>	27
30	<i>výkon</i>	25
31	<i>vzdělání</i>	24
32	<i>ideál já</i>	22
33	<i>okamžitý zisk</i>	21
34	<i>klid</i>	20
35	<i>nadřizený</i>	20

36	<i>spotřeba</i>	19
37	<i>změna</i>	17
38	<i>minulost</i>	17
39	<i>ženy</i>	16
40	<i>pracoviště</i>	16
41	<i>pravidla</i>	16
42	<i>program</i>	16
43	<i>respekt</i>	15
44	<i>otec</i>	14
45	<i>riziko</i>	14
46	<i>tvořivost</i>	13
47	<i>budoucnost</i>	13
48	<i>být první</i>	13
49	<i>spolupráce</i>	12
50	<i>odstup</i>	11
51	<i>útočit</i>	11
52	<i>smrt</i>	11
53	<i>investice</i>	10
54	<i>vztahy</i>	9
55	<i>jednotlivec</i>	9
56	<i>práce</i>	8
57	<i>problém</i>	8
58	<i>samota</i>	8
59	<i>disciplína</i>	7
60	<i>povinnosti</i>	5
61	<i>sny</i>	4

Příloha č. 4 - Doudleby

Pořadí	Podnětové slovo	Počet asociací 1. řádu
1	<i>společnost</i>	29
2	<i>matka</i>	24
3	<i>vztahy</i>	23
4	<i>zábava</i>	23
5	<i>děti</i>	23
6	<i>láska</i>	23
7	<i>důvěra</i>	22
8	<i>štěstí</i>	22
9	<i>spontánní</i>	22
10	<i>tradice</i>	21
11	<i>ideální žena</i>	19
12	<i>klid</i>	19
13	<i>kamarádi</i>	18
14	<i>prožitek</i>	17
15	<i>spolupráce</i>	17
16	<i>minulost</i>	17
17	<i>budoucnost</i>	17
18	<i>život</i>	16
19	<i>cít</i>	16
20	<i>výkon</i>	16
21	<i>snění</i>	15
22	<i>odstup</i>	15
23	<i>jistota</i>	14
24	<i>já (sám)</i>	13
25	<i>hierarchie</i>	13
26	<i>ideální muž</i>	12
27	<i>povinnosti</i>	12
28	<i>investice</i>	12
29	<i>nadřazený</i>	12
30	<i>lidé</i>	11

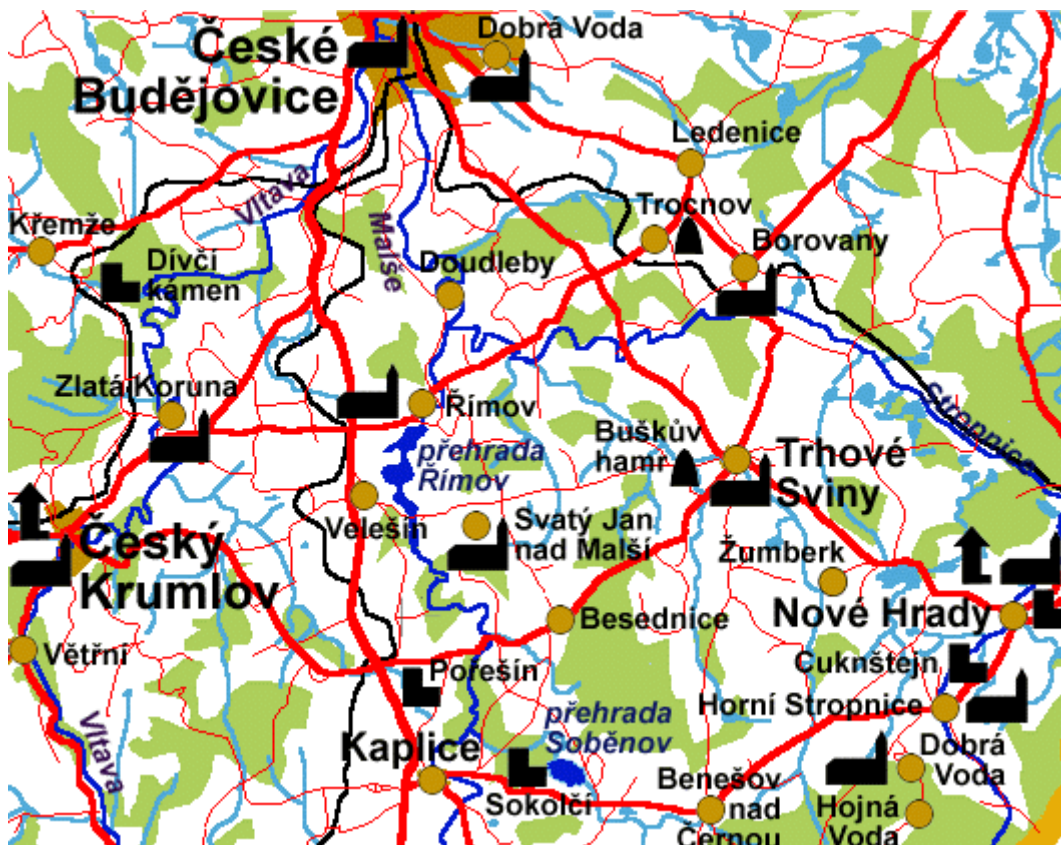
31	<i>radost</i>	11
32	<i>vzdělání</i>	11
33	<i>porozumění</i>	11
34	<i>respekt</i>	11
35	<i>práce</i>	11
36	<i>muži</i>	11
37	<i>problém</i>	11
38	<i>bezpečí</i>	10
39	<i>síla</i>	10
40	<i>kooperace</i>	10
41	<i>ženy</i>	10
42	<i>být první</i>	10
43	<i>samota</i>	10
44	<i>ideál já</i>	9
45	<i>tvořivost</i>	9
46	<i>útočit</i>	9
47	<i>smrt</i>	9
48	<i>tolerance</i>	8
49	<i>sny</i>	8
50	<i>pravidla</i>	8
51	<i>samostatnost</i>	7
52	<i>disciplína</i>	7
53	<i>úspěch</i>	7
54	<i>pracoviště</i>	7
55	<i>riziko</i>	7
56	<i>jednotlivec</i>	7
57	<i>otec</i>	6
58	<i>okamžitý zisk</i>	6
59	<i>změna</i>	6
60	<i>program</i>	5
61	<i>spotřeba</i>	5

Příloha č. 5

Mapka - Čkyně

Mapka - Doudleby

Příloha č. 6

Hasičská zbrojnice

Venkovské stavení

Hospoda

Dožínkový věnec

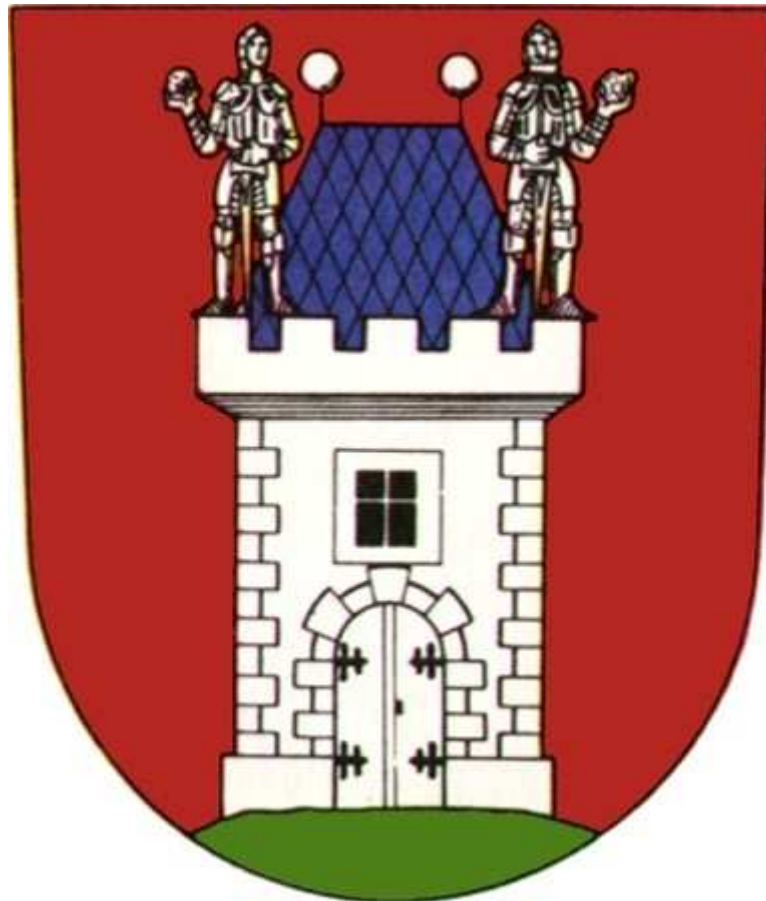

Doudlebská madona

Doudlebský masopust

Příloha č. 7

Městský znak Čkyně

Příloha č. 8

Čkyně

Obecní úřad

Hotel

Židovský hřbitov

Příloha č. 9

Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 550167 - **Čkyně**

Obecná charakteristika (údaje roku 2004)

Katastrální plocha (ha).....	2068
Počet částí obce.....	7

Obyvatelstvo (údaje roku 2004)

Počet bydlících obyvatel k 31.12	1504
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12).....	714
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12)	790
Počet obyvatel ve věku 0-14 let celkem.....	227
Počet obyvatel ve věku 15-59 ženy.....	491
Počet obyvatel ve věku 15-59 muži	476
Počet obyvatel ve věku 60+ celkem.....	285
Živě narození celkem	10
Zemřelí celkem	9
Přirozený přírůstek celkem	1
Přistěhovalí celkem.....	.63
Vystěhovalí celkem.....	26
Saldo migrace celkem	37

Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Bez vzdělání.....	2
Základní vč. neukončeného	290
Vyučení a střední odborné bez maturity	538
Úplné střední s maturitou.....	268
Vyšší odborné a nástavbové.....	28
Vysokoškolské	62

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Ekonomicky aktivní celkem	708
V zemědělství, lesnictví, rybolovu.....	49
V průmyslu.....	315
Ve stavebnictví	52
V obchodu, opravy motor. vozidel	82

V dopravě, na poště a u telekomunikace	25
Ve veřejné správě, obraně, soc. zabezpečení	27
Ve školství, zdravotnictví, veterinární a sociální sféře	59
Hospodářská činnost (údaje roku 2004)	
Počet podnikatelských subjektů celkem	340
Zemědělství, lesnictví, rybolov - počet subjektů	48
Průmysl - počet podnikatelských subjektů.....	50
Stavebnictví - počet podnikatelských subjektů.....	47
Doprava a spoje - počet podnikatelských subjektů	9
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství - počet podnikatelských subjektů	113
Ostatní obchodní služby - počet podnikatelských subjektů	37
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění - počet subjektů.....	3
Školství a zdravotnictví - počet subjektů.....	6
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby - počet subjektů	27
Státní organizace - počet subjektů	1
Akciové společnosti - počet subjektů	2
Obchodní společnosti - počet subjektů	22
Družstevní organizace - počet subjektů	1
Peněžní organizace - počet subjektů	0
Podnikatelé - fyzické osoby - počet subjektů.....	238
Samostatně hospodařící rolníci – poč	7
Ostatní právní formy - počet subjektů.....	35
Obyvatelstvo vyjíždějící do zaměstnání a škol	
Vyjíždějící do zaměstnání.....	602
Z toho v rámci obce	303
v rámci okresu	171
v rámci kraje.....	48
do jiného kraje.....	27
Vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec	213
Žáci vyjíždějící denně mimo obec	69
Kultura (údaje roku 2004)	
Veřejná knihovna vč. poboček.....	1
Kulturní zařízení ostatní.....	1

Sakrální stavba.....	1
Hřbitov	1
Peněžnictví (údaje roku 2004)	
Peněžní ústavy a jejich úřadovny.....	1
Sociální oblast (údaje roku 2004)	
Domy s pečovatelskou službou.....	1
Školství (údaje roku 2004)	
Mateřská škola	1
Základní škola - vyšší stupeň (1.-9. ročník).....	1
Sport (údaje roku 2004)	
Tělocvičny (vč. školních).....	1
Stadiony otevřené.....	1
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	3
Doprava (údaje roku 2004)	
Zastávka dálkové linky	ano
Zastávka linky místního významu	ano
Stanice (zastávka) vlaku	.ano
Technická vybavenost (údaje roku 2004)	
Pošta – počet	1
Veřejný vodovod	ano
Kanalizace s napojením na ČOV	ano
Sbor dobrovolných hasičů obce	ano
Požární nádrž	ano
Požární hydrant	ano
Plynofikace obce.....	ano
Zdravotnictví (údaje roku 2004)	
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	1
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost.....	1
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře	
- stomatologa.....	1
- gynekologa	1
Zařízení lékárenské péče.....	1

Statistické údaje za základní územní jednotku (ZUJ) 544400 - **Doudleby**

Obecná charakteristika (údaje roku 2004)

První písemná zpráva (rok).....	1088
Nadmořská výška (m n.m.).....	425
Katastrální plocha (ha).....	586
Počet částí obce.....	2

Obyvatelstvo (údaje roku 2004)

Počet bydlících obyvatel k 31.12.....	354
Muži (z poč.bydl.obyv.k 31.12).....	181
Ženy (z poč.bydl.obyv.k 31.12).....	173
Počet obyvatel ve věku 0-14 let celkem.....	51
Počet obyvatel ve věku 15-59 ženy.....	106
Počet obyvatel ve věku 15-59 muži.....	119
Počet obyvatel ve věku 60+ celkem.....	74
Živě narození celkem.....	3
Zemřelí celkem.....	2
Přirozený přírůstek celkem.....	1
Přistěhovalí celkem.....	7
Vystěhovalí celkem.....	4
Saldo migrace celkem.....	3

Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Bez vzdělání.....	1
Základní vč. neukončeného.....	68
Vyučení a střední odborné bez maturity.....	150
Úplné střední s maturitou.....	55
Vyšší odborné a nástavbové.....	12
Vysokoškolské.....	11

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví

Ekonomicky aktivní celkem.....	184
V zemědělství, lesnictví, rybolovu.....	23
V průmyslu.....	43
Ve stavebnictví.....	10
V obchodu, opravy motor. vozidel.....	30
V dopravě, na poště a u telekomunikace.....	11

Ve veřejné správě, obraně, soc. zabezpečení	11
Ve školství, zdravotnictví, veterinární a sociální sféře	20
Hospodářská činnost (údaje roku 2004)	
Počet podnikatelských subjektů celkem	66
Zemědělství, lesnictví, rybolov - počet subjektů	4
Průmysl - počet podnikatelských subjektů.....	9
Stavebnictví - počet podnikatelských subjektů.....	8
Doprava a spoje - počet podnikatelských subjektů.....	4
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství - počet podnikatelských subjektů	20
Ostatní obchodní služby - počet podnikatelských subjektů	6
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění - počet subjektů	2
Školství a zdravotnictví - počet subjektů	3
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby - počet subjektů	7
Státní organizace - počet subjektů	1
Akciové společnosti - počet subjektů	0
Obchodní společnosti - počet subjektů	3
Družstevní organizace - počet subjektů	0
Peněžní organizace - počet subjektů	0
Podnikatelé - fyzické osoby - počet subjektů.....	51
Samostatně hospodařící rolníci - počet subjektů	3
Svobodná povolání - počet subjektů	1
Ostatní právní formy - počet subjektů.....	7
Obyvatelstvo vyjíždějící do zaměstnání a škol	
Vyjíždějící do zaměstnání.....	155
Z toho v rámci obce	25
v rámci okresu	118
v rámci kraje.....	7
do jiného kraje.....	0
Vyjíždějící do zaměstnání denně mimo obec	116
Žáci vyjíždějící denně mimo obec	45
Kultura (údaje roku 2004)	
Veřejná knihovna vč. poboček.....	1
Kulturní zařízení ostatní.....	1

Sakrální stavba.....	1
Hřbitov	1
Školství (údaje roku 2004)	
Mateřská škola	1
Základní škola - nižší stupeň (1 - 5. ročník)	1
Sport (údaje roku 2004)	
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem).....	1
Doprava (údaje roku 2004)	
Zastávka linky místního významu	ano
Technická vybavenost (údaje roku 2004)	
Veřejný vodovod.....	ano
Kanalizace bez napojení na ČOV	ano
Sbor dobrovolných hasičů obce	ano
Požární nádrž	ano
Požární hydrant	ano
Zdravotnictví (údaje roku 2004)	
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost.....	
Ostatní samostatná zařízení	1